

z. 4° 141

Wschodzena

Protyka

sa Sserbow

na leto

1872.

S nakladom Maczizy Sserbskeje.

W komisiji J. G. Smolerja.

W tutym 1872. lécze po Khrystuſu, kotreż 366 dnjów wopſchija, liczi ſo:

wot ſtworjenja ſwéta	5821,	wot ſakożenja budyſteho taſchaniſtwa	652,
wot wuſtawjenja julianskeje prothyki	1917,	wot ſpoczątk reformazije	355,
wot czerpjenja a horjeſtacja Khrystuſowego	1839,	wot naroda krala Jana	71,
wot ſpoczątk ſcheciſtwa we Serbach	852,	wot ſakożenja maczizy ſerbſkeje	26.

Zyrkwinske létne ſnamjenja.

W porjedzenej Reho- rjowej prothyży	ſkota liczba	W starej julianskeje prothyży.
XI	epatty	XI
XX	wobwod ſlónza	I
V	romſke danſte cziſto	V
XV	piſmif njebdziſti	XV
CF	jutrowniczka	BA
31. mэрza.	16. haperl.	
24 njebzele po ſwj. trojizy do 1. avv. 24.		

☉ blaſami budze wjele ſabu; naſbóle budze ra-
niſchi a poknožny wétr bucž a budze mało hrimanjow
ſa žyke léto.

Ščtyri létne czaſy.

Šapoczątk nałécza:	20. mэрza rano 8 hodž.
" lécza:	21. junija rano 4 hodž.
" naſymy:	22. ſeptembra wjeczor 7 hodž.
" ſymy:	21. decembra po pokn. 1 hodž.

Ščtyri kwatembry.

W porjedzenej Rehorjowej a w starej julianskeje prothyży.		
21. februara	Reminiſcere	8. mэрza
22. meje	ſwj. trojizy	7. junija
18. ſeptembra	ſchizja	20. ſeptembra
18. decembra	Łuzije	20. decembra.

Šacznicze ſlónczka a mэрcažka.

W l. 1872 ſo ſlónczko a mэрcažk dwaj krócz ſacz-
mitaj. Prénje ſacznicze mэрcažka ſtanje ſo w nožy
wot 22. do 23. meje, ſapocznje ſo wjeczor 11 hodž.
30 min. a traje hačž do ranja 0 hodž. 46 min. Wone
budze pola naſ widžene. Tež to druge mjeiſche ſacz-
nicze mэрcažka widzi ſo we wjeczornej Europiſkej a ſtanje
ſo 15. novembra rano w 5 hodž. 58 min. hačž do
6 hodž 35 min. Prénje ſacznicze ſlónza ſmэje ſo
6. junija, druge 30. novembra. Žane wot neju pola
waſ widžene njebudze.

Jutrowna tabella.

1873: 13. haperleje.	1879: 13. haperleje.
1874: 5. haperleje.	1880: 28. mэрza (pſch. I.)
1875: 28. mэрza.	1881: 17. haperleje.
1876: 16. haperleje (pſch. I.)	1882: 9. haperleje.
1877: 1. haperleje.	1883: 25. mэрza.
1878: 21. haperleje.	1884: 13. haperleje (pſch. I.)

W l. 1872 fneži Merkur (☿).

Stoletna prothka praji, ſo ſu te léta, w kotrychž
Merkur fneži, bóle ſuche a ſymne, džiſli czopte a teho
dla bóle njeplódbne, džiſli plódbne.

Na léto budze czopte a ſuche pſchi ſapoczątku; w
meji paſ ſmэjemy wjele mróſom a mjerſnjenjom.

W léczu budze wjele deſchecižkow, kotrež paſ ſuchu
ſemju prawje wofſchewicz njemóža. Šsyno a žito
bud tej ſo derje domkhowacz, hdyž ſo ſ nimaj khwata.

Šapoczątk naſymy budze pječa deſchecižkojty, jeje
kónž paſ ſuchi.

Po rjanef naſymje pſchindže pſchi ſpoczątku
decembra ſyma ſ wjele ſnэhom, tiž hačž do februara
ležo woſtanje.

Na létny ſhw budze ſo, woſſebje jeczmeń, derje
radžicž; tola dyrbi ſo wſchitko ſahje woſhycž.

Hdyž je léto prjedy w lécze ſuche a czopte blye,
dha rožka a pſchenja mało ſornow, ale wjele ſlómny
da; jeli paſ priedawſche léczo moſtre blyto, budze
wjele ſornow.

Préni a poſleni ſhw budžetaj nałépschej.

12 njebjeſke ſnamjenja.

 boran,	 law,	 tſelnit,
 był,	 inježna,	 łozoróžł,
 dwojnitał,	 waħa,	 wódnny muž
 rał,	 ſchorpion,	 rybje.

Abbreviatury abo pſchikrótschenja ſłowow.

☉ ſlónczko,	ſth. p. ſthadjenje popoknju.
☽ mэрcažł,	ſth. d. ſthadjenje dopoknja.
☿ Połny mэрcažł,	th. p. thowanje popoknju.
☿ Poſleni bértlił,	th. d. thowanje dopoknja.
☿ Włodny mэрcažł,	hod. hodžina.
☿ Préni bértlił,	min. minuta.
	* ſłótné wiki.

1872. Januar,

wulfi róžk,
ma 31 dnjow.

Mešaczkowe
přeheměnjense.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Šermantki
a
škótne wiki.

Dydenje a dny.	Porjedgeja protyka		Stara julianška December.	☉			☾ stř. stř. h. m.
	evangelska.	katholska.		stř. h.	stř. m.	Měsjeće inamjenja	

1. tydžen. Text dop.: Matth. 16, 24—26; pop.: Jan. 4, 94—96.

1 póněž.	Nowe lěto	Nowe lěto	20 Ignaca	8	5	4	2	☾	9 47
2 wut.	Mattharja	Matarija	22 Juliany	8	5	4	3	☾	10 59
3 srjeda	Raschpra	Anthera	22 Anastasija	8	5	4	4	☾	stř. d.
4 ščtw.	Wakzarja	Benedikt	23 10 martr.	8	4	4	5	☾	0 12
5 pjatk	Simeona	Telesforaj	24 Had. a Jěw.	8	4	4	6	☾	1 29
6 šobot.	Třioch kralow	Swi. 3 kral.	25	8	4	4	8	☾	2 50

2. tydžen. Text dop.: 1. Měšj. 28, 10—17; pop.: Matth. 3, 13—17.

7 njedž.	1. n. po 3 kral.	1. n. po 3 kral.	26 Bož. mač.	8	4	4	9	☾	4 13
8 póněž.	Erharba	Sebertina	27 Sčepana	8	4	4	10	☾	5 39
9 wut.	Ezesejm.	Juliana	28 20,000 m.	8	3	4	11	☾	7 1
10 srjeda	Zachar.	Agathona	29 Njew. dž.	8	3	4	12	☾	8 11
11 ščtw.	Mossije	Hygina	30 Anisije	8	3	4	14	☾	stř. p.
12 pjatk	Reinholba	Arkadija	31 Sylvestra	8	2	4	15	☾	6 35
13 šobot.	Silarija	Bibencija	1 Nowe lěto	8	1	4	17	☾	8 0

3. tydžen. Text dop.: 1. Měšj. 50, 15—21; pop.: Matth. 4, 1—12.

14 njedž.	2. n. po 3 kral.	2. n. po 3 kral.	2. n. n. l.	8	1	4	18	☾	9 21
15 póněž.	Bohwebra	Maura	3 Gordija	8	0	4	19	☾	10 40
16 wut.	Erđm.	Marcella	4 70 jap.	7	59	4	21	☾	11 53
17 srjeda	Anton.	Antonija	5 Theonasa	7	58	4	23	☾	stř. d.
18 ščtw.	Felicity	Pětr stol R.	6 Troch kr.	7	57	4	24	☾	1 6
19 pjatk	Priski	Kanuta	7 Jan. krčen.	7	57	4	25	☾	2 16
20 šobot.	Fab. a Seb.	Fab. a Seb.	8 Jurija kr.	7	56	4	27	☾	3 26

4. tydžen. Text dop.: 2. Měšj. 34, 4—10; pop.: Jana 1, 35—45.

21 njedž.	3. n. po 3 kral.	3. n. po 3 kral.	9 L. n. p. 3 kr.	7	55	4	29	☾	4 32
22 póněž.	Vincenza	Vincenca	10 Ref. Naz.	7	54	4	31	☾	5 34
23 wut.	Charity	Marije slub.	11 Theodos.	7	53	4	32	☾	6 36
24 srjeda	Timotheja	Timotheja	12 Tatiana	7	51	4	34	☾	7 23
25 ščtw.	Baw. w.	Baw. wobr.	13 Hermyla	7	50	4	36	☾	8 3
26 pjatk	Polylarpa	Polylarpa	14 Zacheja	7	49	4	38	☾	stř. p.
27 šobot.	Jana Křyř.	Jana Křyř.	15 Jana Kal.	7	48	4	40	☾	6 27

5. tydžen. Text dop.: 1. Křow. 18, 15—20; pop.: Jana 2, 23—25.

28 njedž.	Septuagesima	Septuagesima	16 2. n. p. 3 kr.	7	47	4	41	☾	7 37
29 póněž.	Lebbalba	Francica Gal.	17 Antona w.	7	46	4	42	☾	8 49
30 wut.	Abelgundy	Martiny	18 Athanas.	7	44	4	44	☾	10 1
31 srjeda	Birgijija	Pětra 3 Nole	19 Makarija	7	43	4	46	☾	11 15

☾ Pošleni
běrtl. 3. jan.
wjecz. 10 hodž.
48 minut. ma
šymne dnj.

☾ Młody
měš. 10. jan.
pop. 3 hodž.
47 min. mohl
jažne njebo
měcz.

☾ Přeni
běrtl. 17. jan.
přčip. 12 hodž.
52 min. požaje
na šněh a
wětr.

☾ Pořny
měš. 25. jan.
wjecz. 6 hodž.
4 min. přči-
nješe desččej
wětr a šněh.

Stolětna
protyka.

Nowe lěto
šapocznje šo se
šymu; 8. pa-
nje šněh; wot
15. šyma tro-
chu šastanje,
ale na to šašo
šněh a desččej
póněžje a to
budže hač do
šonza tracž.

2. Wart
lane wiki.
Šobjij.*
3. Nješwaczi-
dfo.*
9. Šalsch-
trow.*
10. Winalak.*
15. Kinsbört.*
17. Kalezyn.*
29. Luban.†
Eufow.*
30. Eufow.

Ššš ispo-
njenje. Šer-
mantki a škótne
wiki w Easu a
Wullsch Šdža-
rach šo w no-
winach wosje-
wja.
Šnamješčto
* řěta škótne
wiki, šu. † pař
hermant a
škótne wiki.
Šdžej ničjo
přčistajene nje-
je, tam je jenož
hermant.

Wopomnjenja
hádne dnj.
1. Nowe lěto.
2. Šandtag.
6. Třioch kra-
low.
20. Šabiana a
Šebastiana.
22. Šincenza.
25. Pawoła
wobroczenje
abo ptacžij
kwaš.

1872. Februar,

maty różk,
ma 29 dnjow.

Měšackłowe
přeheměnjenje.
Wjedro.
Stolětna
protřka.

Sermantki
a
šlotne wiki.

Tydjenje a dny	Porjedžena protřka		Stara julianska Januar.	☉		Měsječite maminje.	☾ řř. řř. ř. m.
	evangelřka.	katholřka.		řřab. h. m.	řřow. h. m.		
1 řřtw.	Brigitty	Ignaca	20 Euthymija	7 41	4 48		řř. řř. ř. m.
2 pjatl			21 Maxima	7 40	4 50		0 32
3 řřobot.	Blažija	Blažija	22 Timotheja	7 38	4 52		1 53

6. tydžen. Text dop.: 2. Sam. 12, 1—7; pop.: Jana 4, 5—15.

4			23 ...	7 36	4 54		3 15
5 pónbž.	Agathy	Agathy	24 Xenije	7 35	4 56		4 35
6 wut.	Dorotheje	Dorotheje	25 Reh. theol.	7 33	4 57		5 49
7 řřjeba	Richarda	Romualba	26 Xenofona	7 31	4 59		6 50
8 řřtw.	Honor.	Jana martr.	27 Jan. Khr.	7 30	5 0		7 37
9 pjatl	Apollon.	Apollonije	28 Efraima	7 28	5 2		řř. řř. ř. m.
10 řřobot.	Scholastiki	Scholastiki	29 Ignacija	7 27	5 4		6 52

7. tydžen. Text dop.: 1. Kral. 2, 1—4; pop.: Jana 4, 19—30.

11			30 ...	7 25	5 6		8 14
12 pónbž.	Jordana	Eulalije	31 Cyra	7 23	5 8		9 33
13 wut.	Bořtniz	Bořtniz	1 februara	7 21	5 10		10 47
14 řřjeba			2 Mar. wuč.	7 19	5 12		řř. řř. ř. m.
15 řřtw.	Faustina	Bruna	3 Simeona	7 17	5 14		0 1
16 pjatl	Dnesim.	Juliany	4 Isidora	7 15	5 15		1 12
17 řřobot.	Konstancije	Konstancije	5 Agathy	7 13	5 17		2 22

8. tydžen. Text dop.: 1. Kral. 3, 5. 15; pop.: Jana 5, 5—18.

18			6 ...	7 12	5 18		3 27
19 pónbž.	Eufanny	Manřueta	7 Parthena	7 10	5 20		4 28
20 wut.	Lebereřta	Eucharija	8 Theodora	7 8	5 22		5 19
21 řřjeba	Kwatember	Euře dnj	9 Nikifora	7 6	5 24		6 3
22 řřtw.	Pětr. řřot.		10 Charalam.	7 4	5 26		6 38
23 pjatl	Lazara	Pětra Dam.	11 Blažija	7 0	5 28		7 5
24 řřobot.	Matthiař.	Matthiařa	12 Meletija	7 2	5 29		řř. řř. ř. m.

9. tydžen. Text dop.: Ez. 33, 7—9; řřej. 58, 6—9; pop.: Ľuf. 9, 51—56.

25 njebž.	Reminiscere	2. njebž. řřotka	13 ...	6 58	5 30		6 39
26 pónbž.	Wiktoria	Nestora	14 Auxencija	6 56	5 32		7 53
27 wut.	Nestorija	Wiktoria	15 Onesima	6 54	5 34		9 6
28 řřjeba	Wollbreřta	Leandra	16 Tamfila	6 52	5 36		10 23
29 řřtw.	Matarija	Matarija	17 Theodora	9 50	5 38		11 41

☽
Pořleni
běřřl. 2. febr.
dop. 11 řřobž.
0 min. pořaje
na řřmu řřwul-
řim wětrom.

● Měřody
měř. 9. febr.
rano 2 řřobž.
41 min. řřap-
ořnje řřo řře
řněřom a řř
wětrom.

☾ Přěni
běřřl. 16. febr.
rano 7 řřobž.
13 min. řřobřř
řjenřře ale
řřmne dnj
přřinjeřř.

☽ Pořny
měř. 24. febr.
dop. 11 řřobž.
46 min. řřmře
řněř, wětr a
beřřořř.

Stolětna
protřka.

1. — 4. řřa-
mřořřene nje-
bjo; 5. řřanř
bžen; 9. wulřa
řřma; 10. řř-
mny bžen, řřa
řa wjele řřt
njeje byřř; 11.
a 12. jara řř-
ma; 14. ořřpřo
ř beřřořřitom,
na kotřřž wul-
řa woda řřěřu-
je; řřačř řřo
řonřa řřněřořře
a wěřřitořře
wjeřřo.

3. Bubyřřin*
5. Pšřibus.†
Gařřpn.†
řarow.†
6. řřobžij.*

7. řřadeberg.*
Njeřřwacřřidřřo*
9. řřalawa.*
12. Břřřkopřřž.
řhorjeřř.
Wojereřřž.†
Břřobřř.†
řalawa.

13. řřalřř-
řřow.*
14. Břřjerna-
řřž.†
Minarařř.*
17. řřěřřule.†
19. řřařřžjann
řř. m.

Břřřkopřřž.*
řuborařř.
řřobřř.†
20. řřobřř-
řřeřřo.
řarřřeřř.†

21. řřaleřřž.*
24. řřařřonřa.
26. řřořřřobřř.†
řařřan.†
27. řřobřřřořř.†
28. řřadeburg.*
29. řřadeburg.

Wopomnjenje
řřodne dnj:
1. řřalowřře
dawřři.
2. řřwěčřř
řarrije.
13. řřořřtnřřž.
21. řřwatemb.
24. řřatthia-
řřa.

1872. Měrz, nalětnif, ma 31 dnjom.

Měřackowe
přcheměnenje.
Wjebro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
škótne wiski.

Tydženje a dny.	Porjedžena protyka evangelſka. / katoľſka.	Stara julianſta Februar.	☉ řřhad. h. m.)	řřhow. h. m.	☽ Njejeřte Inamjenje	☽ řřh. řř. h. m
1 pjatt	Boř. pjatt ☾	Albina	6 47	5 40	☽	řřh. d.
2 řobot.	Amalije ☾	Simplicija	6 45	5 42	☽	1 2
10. tydžen. Text dop.: Měř. 9, 30—34; pop.: Jana 11, 1—16.						
3 njeđž.	Oculi	3. njeđž. pořta.	20 Serages.	6 43	5 43	☽
4 pónđž.	Abriana	Kazimira	21 Timotheja	6 41	5 45	☽
5 wnt.	Bjedriřa	Bjedriřa	22 Eugena	6 39	5 46	☽
6 řrjeba	Fribolina	Fribolina	23 Polikarpa	6 37	5 48	☽
7 řřtw.	Perpetuy	Domařa A.	24 př. dž.	6 35	5 50	☽
8 pjatt	Filem. ☉	Filemona	25 Namak. J.	6 32	5 51	☽
9 řobot.	Rebecki ☉	Franciřta	26 Tarasiya	6 30	5 53	☽
11. tydžen. Text dop.: Ğiob 22, 21—30; pop.: Jana 11, 32—46.						
10 njeđž.	Kater	4. njeđž. pořta.	27 Eřtomah	6 28	5 55	☽
11 pónđž.	Kořiny	Eulogija	28 Prokopija	6 25	5 57	☽
12 wnt.	Kehorja	Kehorja wulf.	29 Ğořtnicy	6 23	5 59	☽
13 řrjeba	Salomona	Niceřora	1 mēřca	6 21	6 1	☽
14 řřtw.	Abigaile	Matřilby	2 Heřychija	6 19	6 2	☽
15 pjatt	Křřyřtořa	Łongina	3 Eutropija	6 17	6 3	☽
16 řobot.	Henrietty	Řeriberta	4 Gerasima	6 15	6 5	☽
12. tydžen. Text dop.: Ğeř. 53, 4 a 5; pop.: Jana 11, 47—57.						
17 njeđž.	Judiřa ☾	5. njeđž. pořta.	5 Inocavit.	6 12	6 7	☽
18 pónđž.	Anřelma ☾	Cyrilla	6 42 martr.	6 10	6 9	☽
19 wnt.	Jořeřa	Ğořeřa	7 Kapita	6 8	6 10	☽
20 řrjeba	Joachima	Joachima	8 Theofilakt.	6 5	6 12	☽
21 řřtw.	Benedikta	Benedikta	9 Sebařtiana	6 3	6 14	☽
22 pjatt	Kařimira	Oktawiana	10 Kodrata w.	6 1	6 15	☽
23 řobot.	Eberřarda	Viřtorije	11 Sofronija	5 58	6 17	☽
13. tydžen. Text dop.: Ğeř. 53, 11 a 12; pop.: Jana 12, 1—13.						
24 njeđž.	Palmar. ☉	Ğowoněřta	12 Reminis.	5 56	6 19	☽
25 pónđž.	Mar. přřp. ☉	Mar. přřp.	13 Niceřora	5 54	6 21	☽
26 wnt.	Kařtula	Łubgera	14 Benedikta	5 52	6 22	☽
27 řrjeba	Kuperta	Kuperta	15 Agapiya	5 50	6 23	☽
28 řřtw.	Seľeny řřtw.	Zeľeny řřtw.	16 Sabina	5 47	6 25	☽
29 pjatt	Ğiři piatt	Wulf piatt	17 Alexija	5 45	6 26	☽
30 řobot.	Guida	Kwirina	18 Cyrilla	5 43	6 28	☽
14. tydžen. Text dop.: Łuř. 24, 1—9; pop.: Matř. 28, 1—10.						
31 njeđž.	1. řw. jutrow	1. řw. dž. jutř	19 Oculi.	5 40	6 30	☽

☽ Pořleni
bēřtl. 2. mēřza
wjecjor 8 hodž.
18 min. řmēje
njewobřtajne
wjebro.

☉ Młody
měř. 9. mēřza
pop. 1 hodž.
43 min. poľaže
na mjeřſenje-
nje.

☾ Přeni
bēřtl. 17. mēřz.
rano 3 hodž.
15 min. přři-
njeře wēřr a
řnēř.

☽ Poľny
měř. 25. mēřza
rano 2 hodž.
33 min. mēře
rjeňſře wje-
bro přřimjeřč.

**Stolětna
protyka.**

Wot 1. do
7. mēřza je
wjebro řymne
a wēřřitojte;
wot 8 do 17.
budže jara řř-
ma; 19. wēřr,
deřřčj a řnēř;
20. a 21.
deřřčj a řřma;
wot 22. hačž
do řōnza budže
jara njewob-
řtajnje wjebro.

2. Ğitawa.
4. Ryřwaľbř
Ğalřřrow.ř
Stoľnjo.ř
Łubin.
5. Seřantkow.ř
Ğitawa.*
5. Barř*(lane
wiř.)
Ğođžij.*
6. Mjeřwa-
čjido.*
Wōřporř.*
Ruřřand.
9. Budyřřin.
11. Budyřřin*
Ğoľčjizna.*
Ryřbach.ř
Dubž.ř
Ğrabın.*
12. Poľčjizna.*
Ğalřřrow.*
Ğrabın.
13. Winařař.*
Žemř.ř
18. Biřkopjizy.*
Łubj.ř
Wuřařow.ř
Wořřinř.ř
Łubnjow.
20. Kařeřy.*
21. Kařeřy.*
Ğhorjeľž*
22. Ğara
Darbna.*
23. Drřrand.*
Trēbnje.ř
25. Łulow.
Ğařřn.ř
Łuborař.
- Drřrand.
26. Wařřčj.ř
- Wopomjenja
hōdne dny.
30. Kralowřka
renta.

1872. Haperleja,

jutrownik,
ma 30 dnjow.

Měšackłowe
pšcheměnjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Germani
a
šćotne wiki.

Tydjenje a dny	Porjedžena protyka		Stara Juliansta Měrja.	☉		Měsjeće mnamjenja	D šć. tš. h. m.
	evangelska.	katholsta.		šćhab. h. m.	šćhom. h. m.		
1 pónbž.	2. šw. jut.	2. šw. bž. jut.	20 Sabbasa	5 38	6 32		2 37
2 wut.	Rostmundy	Franca z P.	21 Jakuba	5 36	6 34		3 31
3 šrjeda	Eugenbreiči	Darija	22 Basilija	5 33	6 35		4 10
4 šćtw.	Ambrosija	Šfidora	23 Rika	5 31	6 37		4 40
5 pjatk	Marima	Vincenca	24 Zacharias.	5 29	6 38		5 3
6 šobot.	Frenāja	Šizta	26 Mar. přip.	5 27	6 40		5 23

15. tydžen. Text dop.: Jana 14, 1—6; pop.: Jana 20, 19—23.

7 njedž.	Dnašin	1. njedž. p. jut.	25 Lätare	5 25	6 41		5 40
8 pónbž.	Celestin.	Alberta	27 Matrony	5 23	6 43		šć. p.
9 wut.	Theofila	Mar. Kleof.	28 Hilariona	5 20	6 45		8 34
10 šrjeda	Czechuela	Czech. pr.	29 Marka	5 18	6 46		9 48
11 šćtw.	Julija	Leona I. wuff.	30 Jana Kl.	5 16	6 48		11 1
12 pjatk	Eustorgija	Julija	31 Hypathija	5 13	6 50		šć. b.
13 šobot.	Justina	Hermenegilda	1 haperleje	5 11	6 52		0 7

16. tydžen. Text dop.: Matth. 18, 10—14; pop.: Matth. 18, 1—7.

14 njedž.	Miserik.	2. n. p. jut.	2 Judica	5 9	6 53		1 8
15 pónbž.	Baterna	Anastafija	3 Niketasa	5 7	6 54		1 59
16 wut.	Arona	Arona	4 Józefa	5 5	6 56		2 39
17 šrjeda	Rudolfa	Rudolfa	5 Theodula	5 3	6 58		3 11
18 šćtw.	Baleriana	Eleuthera	6 Eutyhija	5 1	6 59		3 36
19 pjatk	Hermogeny	Leona IX.	7 Jurija	4 59	7 1		3 58
20 šobot.	Sulpizija	Theosthima	8 Herodija	4 57	7 3		4 15

17. tydžen. Text dop.: Jana 12, 24—26; pop.: Jana 21, 20—22.

21 njedž.	Jubilate	3. n. p. jut.	9 Palmarum	4 55	7 4		4 32
22 pónbž.	Sotera	Sotera	10 Terenca	4 53	7 5		4 48
23 wut.	Jurija	Jurija	11 Antipasa	4 51	7 7		šć. p.
24 šrjeda	Alberta	Fibela	12 Basilija	4 49	7 9		8 33
25 šćtw.	Marka	Marka	13 Zeleny št.	4 47	7 10		9 58
26 pjatk	Alata	Marcellina	14 Čich. pjatk	4 45	7 12		11 19
27 šobot.	Tertulliana	Anthima	15 Krescenca	4 43	7 14		šć. d.

18. tydžen. Text dop.: Jana 5, 28 a 29; pop.: Matth. 28, 18—20.

28 njedž.	Cantate	4. n. p. jut.	16 jut. nička	4 41	7 16		0 33
29 pónbž.	Sybille	Pětra m.	17 2. sw. jut.	4 39	7 17		1 29
30 wut.	Eutropija	Kathy Cien.	18 Jana dec.	4 37	7 19		2 13

☾ Pošleni
bértl. 1. hapr.
rano 3 hodž.
21 min. směje
šymne a wěšči-
kojte wjedro.

☉ Młoby
měš. 8. hapr.
rano 1 hodž.
21 min. pšči-
njeke nejstajne
wjedro.

☾ Prěni
bértl. 15. hapr.
wjecz. 11 hodž.
1 min. pokazje
na jenač nje-
stajne wjedro.

☉ Połny
měš. 23. hapr.
pop. 2 hodž.
27 min. směje
beščž.

☾ Pošleni
bértl. 30. hapr.
dop. 9 hodž.
10 min. pšči-
njeke czopte a
rjane wjedro.

Stolětna
protyka.
Hačž do 15.
je buče a šy-
mne wjedro;
16. a 17. w
nož wulke
mjerńjenje;
24. hačž do
kónza bubže
cjopto; 25. ma
šo hrimacž ale
po hrimanju
cjopto wosta-
nje.

2. Šobzij.*
Ščěrachow.
Džěže.†

3. Nješwa-
cžidko.*

6. Stara
Darbna.*

8. Kinsbértl.*
Póškowny.†
Wóšport.*
Šhocžebus.†

9. Šalsch-
trow.*

10. Minafak.*
Kadeberg.*

11. Kadeberg.
13. Drjowf.*
15. Nowofalž.
Mikoras.
Drjowf.
Brodny.†

16. Krakow †
17. Kalezhy.*
22. Kalezhy.
Kamjenjow.†
Wětoschow.
23. S. Komor.
27. Budyščin*
29. Wójerezhy.†
Kadmjerizhy.†
Luboras.†
Lufow.*
30. Lufow.

Wopomnjenja
hódny dny.
1. Dawfi ša
wopalenisku
poškabnizu.
15. Parschon-
šfe a rje-
mješnišfe
dawfi.
24. Połutny
bžen w
Prustej.

1872. Meja, róžovník, ma 31 dnjom.

Měšackłowe
přcheměnenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanſki
a
řtónne wiski.

Tydjenje a dnj.	Porjedžena protyka		Stara julianſka Saperleja.	☉		Městeje namjenja.	D
	evangelſka.	katholiſka.		řh. h. h. m.	řh. h. h. m.		
1 řpjeba	Fil. a Jakuba	Fil. a Jakuba	19 Pafnuzija	4 35	7 21		2 45
2 řhtw.	Sigismunda	Sigismunda	20 Theodora	4 33	7 22		3 10
3 pjatt	Řſchiz namat.	Řſchiz nam.	21 Januarija	4 32	7 23		3 29
4 řobot.	Floriana	Moniki	22 Paraklyta	4 30	7 25		3 47

19. tydžen. Text dop.: Matth. 7, 7—11; pop.: Łuť. 11, 1—4.

1 řjedz.	Řogate	ř. n. po jutř.	Quasimod.	4 28	7 26		4 3
6 pónbz.	Jan. wr.	Jana wrotn.	24 Sabbasa	4 26	7 28		4 19
7 wut.	Bohum.	Stanisława	25 Marka ev.	4 24	7 30		řh. p.
8 řpjeba	Dietricha	Mich. zjew.	26 Basilija	4 22	7 31		8 42
9 řhtw.	Wiktoria	Božeřo řpjeza	27 Simeona	4 21	7 33		9 52
10 pjatt	Wiktoria	Antonija	28 Jasona	4 19	7 35		10 56
11 řobot.	Wdolfa	Pia V.	29 Sosipatera	4 17	7 36		11 51

20. tydžen. Text dop.: Jana 14, 12—17; pop.: Zap. řt. 1, 15—26.

1 řjedz.	Grandi	ř. n. po jutř.	Wis. Dom.	4 16	7 37		řh. d.
13 pónbz.	Serbaza	Serbaca	1 meje	4 15	7 38		0 36
14 wut.	Řhryřt.	Bonifaca	2 Athanas.	4 13	7 40		1 11
15 řpjeba	Sofije	Sofije	3 Timotheja	4 12	7 41		1 40
16 řhtw.	Sary	Jana z Nep.	4 Pelagije	4 10	7 43		2 2
17 pjatt	Jodoka	Ubalba	5 Ireny	4 9	7 45		2 21
18 řobot.	Benanzija	Benancija	6 Hioba	4 7	7 46		2 37

21. tydžen. Text dop.: Jana 14, 23—27; pop.: Zap. řt. 2, 1—13.

19 řjedz.	řw. řwjatt.	1. řw. řwjatt.	7ubilate	4 5	7 48		2 54
20 pónbz.	řw. řwjatt.	2. řw. řwjatt.	8 Jana	4 3	7 49		3 9
21 wut.	Řrudena	Feliřa	9 Jezajasa	4 2	7 50		3 27
22 řpjeba	Řrudena	Řuře dnj.	10 Simeona	4 1	7 52		3 48
23 řhtw.	Deřiderija	Deřiderija	11 Mocija	4 0	7 53		řh. p.
24 pjatt	řany	řany	12 Epiphan.	3 59	7 54		10 16
25 řobot.	řurbana	řurbana	13 Glycerije	3 58	7 55		11 23

22. tydžen. Text dop.: 1. Jana 4, 12—16; pop.: Zap. řt. 2, 38 a 39.

26 řjedz.	řw. řw. troj.	1. n. po řwj.	řantate	3 57	7 56		řh. d.
27 pónbz.	řlořenza	Jana z ř.	15 Pachomija	3 56	7 58		0 13
28 wut.	řhylema	řermana	16 Theodora	3 55	7 59		0 49
29 řpjeba	řmanilija	řaximiana	17 Andronika	3 54	8 0		1 16
30 řhtw.	řiganda	Božeřo řjeřa.	18 řetra a D.	3 53	8 1		1 38
31 pjatt	řetronelle	řetronelle	19 Patrika	3 52	8 3		1 56

☉ Měřody
měř. 7. meje
pop. 2 řodz.
8 min. řmeje
njeřtajne wje-
dro.

☾ Přěnt
běřtl. 15. meje
pop. 4 řodz.
55 min. řmeje
řjane wjedro,
jeliso ranisře
wěř, ale
deřčeř, jeliso
wěř ř wjeřzo-
ra duje.

☽ Pořny
měř. 22. meje
wjeřz. 11 řodz.
57 min. řmeje
řjane dnj
přřinjeřz.

☾ Pořleni
běřtl. 29. meje
pop. 3 řodz.
2 min. řokaže
na řjany pló-
dnj řjař ř
deřčeřřitom.

**Stolětna
protyka.**

Řjane wje-
dro traje řačz
do 6. meje; 7.
wěř; wot 8. do
18. řudze řara
řjopřo; wot 25.
do 29. pónbz
plódnj deřčeř;
wot 29. řačz
do řónza řara
plódnj řjař.

1. Wart. ř
Řjeřwa-
řjido.*
Řowe Mě-
řto p. řt. ř

3. Řalawa.*
4. Řitawa.*
6. Řamjeřz. ř
Łubij ř
Łubin.
Řahaň. ř

7. Řodřij.*
8. Řinarať.*
Řemř. ř

10. Řřhibuř. ř
Řemř.
13. Řiřkopijz.*
Řinřbóř.*
Wóřpóř.*
Řařyn. ř

Łubin.
Řetanřnow. ř
Řřbóř. ř

14. Řariřčeř. ř
Řařřitrow.*
Řinřbóř.
15. Řakeřz.*
Řadeburg.*

21. Řulow.
Wotřrameřz. ř
Řyřalın.
27. Řiřz. ř
Řuhland.
31. řtara
Řarřna.

**Wopomnjeřja
řódne dnj.**
1. Řralowřte
dawřl.
12. Řankaza.
13. řerbaza.
25. řurbana.
31. řetronelle.

1872. Junij,

Śmaznik,

ma 30 dnjow.

Měšackłowe
přeměnenjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
škótne wiki.

Tydjenje a dnj.	Porjedjena protyka		Stara juliansta Měja.	☉		Měšackłowe mamjenja	☾
	evangelsta.	katholsta.		řřhad. h. m.	řřhom. h. m.		
1 řobot.	Nikodema	Justina	20 Thaleaca	3 52	8 4		2 12
23. tydžeň. Těrt dop.: Łuř. 17, 20 a 21; pop.: Zap. řř. 2, 42—47.							
2 njedź.	1. n. p. řřw. řř.	2. n. p. řřw. řř.	21	3 51	8 5		2 27
3 pónďž.	Erasma	Kwirina	22 Basiliska	3 50	8 6		2 43
4 wut.	Karpasija	Franciska	23 Michała b.	3 49	8 7		3 2
5 řrjeda	Bonifaz. ☾	Bonifaca	24 Simeona	3 49	8 7		3 25
6 řřtw.	Benigna	Norberta	25 Bozech řřp.	3 49	8 8		řřh. p.
7 pjatk	Lukrecije	Lukrecije	26 Karpa j.	3 48	8 9		9 44
8 řobot.	Medarba	Medarba	27 Helladija	3 48	8 10		10 33
24. tydžeň. Těrt dop.: Jana 5, 23 a 24; pop.: Zap. řř. 3, 1—10.							
9 njedź.	2. n. p. řřw. řř.	3. n. p. řřw. řř.	28 Exaudi	3 48	8 11		11 13
10 pónďž.	Onofrija	Onofrija	29 Theodos.	3 47	8 11		11 43
11 wut.	Barnabařa	Barnaby	30 Isaaka m.	3 47	8 12		řřh. d.
12 řrjeda	Basilida	Basilida	31 Hermea	3 47	8 13		0 6
13 řřtw.	Tobiasza	Antona z řř.	1 junija	3 46	8 13		0 26
14 pjatk	Eliseja ☾	Basilija w.	2 Nicefora	3 46	8 14		0 43
15 řobot.	Wita	Wita	3 Luciliana	3 46	8 14		0 58
25. tydžeň. Těrt dop.: Jana 5, 39—44; pop.: Zap. řř. 4, 8—21.							
16 njedź.	3. n. p. řřw. řř.	4. n. p. řřw. řř.	4 1. řřw. řřw.	3 46	8 15		1 13
17 pónďž.	Lawry	Nikandra	5 2. řřw. řřw.	3 46	8 16		1 29
18 wut.	Arnolfa	Marceliana	6 Besariona	3 46	8 16		1 48
19 řrjeda	Gervasija	Gervasija	7 Theodota	3 46	8 16		2 11
20 řřtw.	Sylberija	Sylberija	8 Theodora	3 46	8 17		2 42
21 pjatk	Filipiny	Mloysija	9 Cyrilla Al.	3 46	8 17		řřh. p.
22 řobot.	Pomhajbořa	Pawlina	10 Alexandra	3 46	8 17		10 4
26. tydžeň. Těrt dop.: Jana 6, 44—51; pop.: Zap. řř. 5, 16—21.							
23 njedź.	4. n. p. řřw. řř.	5. n. p. řřw. řř.	11 1. n. p. řřw. řř.	3 46	8 17		10 47
24 pónďž.	Jana řřřczen.	Jana řřřczen.	12 Onofrija	3 47	8 17		11 18
25 wut.	Elogija	Elogija	13 Akuliny	3 47	8 17		11 43
26 řrjeda	Jeremiařa	Jana Paw.	14 Elizy	3 48	8 17		řřh. d.
27 řřtw.	7 řřanz.	Labiřtawa	15 Amosa	3 48	8 17		0 2
28 pjatk	Lea	Leona II.	16 Tycha	3 49	8 17		0 19
29 řobot.	Petra a Paw.	Pětra Pawoła	17 Manuela	3 49	8 17		0 34
27. tydžeň. Těrt dop.: Jana 8, 31—36; pop.: Zap. řř. 5, 35—42.							
30 njedź.	5. n. p. řřw. řř.	6. n. p. řřw. řř.	18 2. n. p. řřw. řř.	3 49	8 16		0 49

☉ Měody
měř. 6. jun.
rano 4 hodź.
13 min. směje
řřane wjedro.

☾ Přeni
běřt. 14. jun.
rano 8 hodźin.
9 min. mōř
beřřcž přři-
njeřř.

☾ Pořłeni
měř. 21. jun.
rano 7 hodź.
47 min. přři-
njeřře řřane
wjedro.

☾ Pořłeni
běřt. 27. jun.
wječ. 10 hodź.
17 min. směje
řřany czař a
beřřcž.

Stolětna
protyka.

Junij řřo řř
řřanym wje-
drom řřap-
cānje; 9. a 10.
beřřcž, řřcž do
13. řřřřawa,
na to beřřcži-
kojte wjedro
řřcž do 23.;
wot 24. řřcž
do řřonza budže
řřenje.

1. Lubin.*
3. řřorjeř. řř
Lubnjow.
4. řřřřij.*
5. řřřřwa-
cijiřř.*
6. řřřřand.*
7. řřřřand.
10. řřřřin.*
- řřřřwařř. řř
řřubin.*
- řřubaň. řř
- řřroby. řř
11. řřřřin.
- řřřřřřrow.*
12. řřřřřřř.*
- řřbeberg.*
17. řřřřřřř. řř
řřřřřř. řř
- řřřřřřř. řř
19. řřřřřř.*
24. řřřřřřř
n. měřřo.
- řřřřřřř. řř
- řřřřřřř. řř
- řřřřřřř.*
25. řřřřřřř.
řřřřřř. řř
29. řřřřřřř-
row.

Wopomnjenje
hōdne dnj.

8. Medarba.
15. Wita.
27. řřřřřřř.
29. řřřřřřř a
řřawoła.
30. řřřřřřřřřř
řřřřřř.

1872. Julij,

pražnik,

ma 31 dnjow.

Měšacktowe
přcheměnjnje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
řtónne wíki

Tydjenje a dny.	Porjedžena protyka		Stara julianska Junij.	☉		☽ stř. řh. h. m.
	evangelřka.	katholřka.		řřhab. řh. m.	řřon. řh. m.	
1 pónbž.	Theodoricha	Theobalba	19 Judaša j.	351	816	1 8
2 wut.	Mar. domap.	Mar. domap.	20 Methodija	351	815	1 29
3 řrjeda	Kornelija	Euloga	21 Juliana	352	815	1 55
4 řřtw.	Ulřika	Ubalřika	22 Eusebija	353	814	2 28
5 pjatt	Charl.	Cyrilla	23 Agrippiny	354	814	řh. p.
6 řobot.	Jesaiasa	Dominiři	24 Jan. nar.	355	813	9 12

28. tydžen. Text dop.: Jana 10, 23—30; pop.: Zap. řř. 6, 1—7.

7 njedž.	6. nj. p. řřwj. tr.	7. nj. p. řřwj.	253. n. p. řřwj.	356	813	9 46
8 pónbž.	Kiliana	Kiliana	26 Davita	357	812	10 11
9 wut.	Cyrilla	Zenona	27 Samsona	357	812	10 32
10 řrjeda	Bořařhwala	Felicity	28 Cyrusa	358	812	10 49
11 řřtw.	Pia	Pia I.	29 Pětra a Paw.	359	811	11 5
12 pjatt	Řendř.	Jana Gualř.	30 12 jap.	4	0 810	11 19
13 řobot.	Margar.	Margarethy	1 julija	4	1 8 9	11 34

29. tydžen. Text dop.: Matth. 16, 15—19; pop.: Zap. řř. 6, 8—15.

14 njedž.	7. nj. p. řřwj. tr.	8. nj. p. řřwj.	24. n. p. řřwj.	4	2 8 8	11 51
15 pónbž.	Zap. džřl.	Řendřicha II.	3 Hyacinta	4	3 8 7	řh. d.
16 wut.	Kasaela	Mar. Řarm.	4 Handř. Kr.	4	5 8 6	0 12
17 řrjeda	Alexija	Alexija	5 Athanas.	4	6 8 5	0 39
18 řřtw.	Eugena	Symforosa	6 Sisoasa	4	7 8 4	1 14
19 pjatt	Kuřina	Vincenca	7 Cyriaka	4	8 8 2	2 15
20 řobot.	Ľiasa	Kuřiny	8 Prokopa	4	9 8 1	řřh. p

30. tydžen. Text dop.: Matth. 9, 9—13; pop.: Zap. řř. 8, 14—21.

21 njedž.	8. nj. p. řřwj. tr.	9. nj. p. řřwj.	3. n. p. řřwj.	410	8 0	9 17
22 pónbž.	Mar. Madřl.	Mar. Madřl.	10 45 martr.	412	759	9 43
23 wut.	Apollinara	Apollinara	11 Eufemije	413	758	10 5
24 řrjeda	Řhřystiny	Řhřystiny	12 Prokla	415	757	10 23
25 řřtw.	Jakuba	Jakuba	13 Gabriela	416	755	10 40
26 pjatt	Řany	Řany	14 Akwila	418	754	10 56
27 řobot.	Marthy	Pantaleona	15 Kwirina	419	752	11 14

31. tydžen. Text dop.: Lut. 12, 42—48; pop.: Zap. řř. 8, 26—38.

28 njedž.	9. nj. p. řřwj. tr.	10. n. p. řřwj.	16. n. p. řřwj.	421	751	11 34
29 pónbž.	Beatřicy	Marthy	17 Mariny	422	749	11 58
30 wut.	Kuřy	Abbona	18 Hyacinth.	424	748	řřh. d.
31 řrjeda	Flořentina	Řgnaca ř Łoj.	19 Dia	425	746	0 29

☉ Měřby
měř. 5. jul.
wjeć. 7 hobj.
14 min. směje
njeřtajne wje-
bro.

☽ Přěni
běřřl. 13. jul.
wjeć. 8 hobj.
37 min. mōže
řjenřche wje-
bro přřhınjeřř.

☽ Pořny
měř. 20. jul.
pop. 20 hobj.
48 min. pola-
že na řjany
čjař.

☽ Pořleni
běřřl. 27. jul.
rano 8 hobjin.
8 min. směje
řjane wjedro.

Stolětna
protyka.

Julij řapo-
čnje řo ř wul-
řej horřotu; 5.
beřřčž, řřž hačž
do 21. ř nje-
wobřřajnym
wjedrom traje;
na to řo nje-
bjo wujasři a
čjopřy čjař
hačž do řřnřa
traje.

1. Ľořřřhın.
Řřřřbař. †
Łuboras. †
Řosborř. †

2. Ľart.*
Řuřřa. †
Řobjř. †
Dubž. †

3. Řjeřwa-
čřřbo.*

5. Řalawa.*
6. Łubin.*

8. Ľjernacři-
řř.*
Ľiřřřřřř. †
Ľřěbule. †
Ľřěže. †

9. Ľrobřř-
řřčřo.

Řarřřčř. †
Řalřřřřřř.*

10. Ľřnarař.*
15. Łubřř.*
Pořčřnřřa.*

17. Řaleřř.*

20. Žřřřř.*

27. Łubřř.*

29. Ľořřřřř. †

Wopomnřnja
hōdne dnř.

2. Marřře do-
mapřřanje.

13. Ľarga-
rethy.

22. Ľapocřatt
přřow. dn.

25. Ľakuba.

1872. August,

żnjenz,

ma 31 dnjow.

Měšackłowe
přeheměnenje.
Wjebro.
Stolětna
protyka.

Hermantl
a
škotne wtki.

Dny a dnj.	Porjedžena protyka		Stara juliansta Juij.	☉		Měsjeće mnamjenja.	☾
	evangelsta.	katholsta.		šhab h. m.	řhow. h. m.		
1 šchtw.	Pětra w rjecz.	Pětra w rjecz.	19 Eliasa pr.	4 26	7 45		1 9
2 pjatk	Gustawa	Alfonsa	20 Simeona	4 27	7 44		1 57
3 řobot.	Augusta	Šchczěpana	21 Mar. Madl.	4 29	7 42		2 54

32. tydžen. Text dop.: Łu. 13, 31—35; pop.: Žap. št. 9, 1—8.

Dny	Evangelsta	Katholsta	Stara juliansta	Šhab	Řhow.	Měsjeće	☾
4 njeđz.	10. n. p. řw tr.	11. n. p. řw.	22 7. n. p. řw.	4 30	7 40		řh. p.
5 pónđz.	Desalb.	Ařry	23 Khrystiny	4 32	7 38		8 37
6 wut.	Ulřifi	Ařryřt. pščeř.	24 Hany	4 34	7 36		8 56
7 řrjeba	Donata	Řajetana	25 Hermola	4 35	7 35		9 11
8 šchtw.	Severa	Cyriaka	26 Pantaleon.	4 37	7 33		9 27
9 pjatk	Eriřa	Romana	27 Prochora	4 38	7 31		9 40
10 řobot.	Ławrjeŋza	Ławrjeńca	28 Kalinika	4 40	7 29		9 56

33. tydžen. Text dop.: Łu. 13, 23—25; pop.: Žap. št. 9, 19—28.

Dny	Evangelsta	Katholsta	Stara juliansta	Šhab	Řhow.	Měsjeće	☾
11 njeđz.	11. n. p. řw tr.	12. n. p. řw.	29 8. n. p. řw.	4 41	7 28		10 14
12 pónđz.	Řlary	Hippolita	30 Eudoxima	4 42	7 26		10 37
13 wut.	Aurory	Rassiana	1 augusta	4 44	7 24		11 8
14 řrjeba	Eufebija	Eufebija	2 Ščěpana	4 46	7 22		11 50
15 šchtw.	Mar. ř n. řp.	Mar. d. n. wž.	3 Isaaka	4 47	7 20		řh. d.
16 pjatk	Řořa	Řiacyntħa	47 martr.	4 49	7 18		0 47
17 řobot.	Řiberata	Řiberata	5 Eusigna	4 51	7 16		2 3

34. tydžen. Text dop.: Łu. 15, 11—13; pop.: Žap. št. 10, 25—33.

Dny	Evangelsta	Katholsta	Stara juliansta	Šhab	Řhow.	Měsjeće	☾
18 njeđz.	12. n. p. ř.	13. n. p. řw.	6 9. n. p. řw.	4 52	7 14		řh. p.
19 pónđz.	Řebalba	Řagapita	7 Domecija	4 53	7 12		8 6
20 wut.	Bernħarda	Bernħarda	8 Emiliana	4 55	7 10		8 25
21 řrjeba	Anařtasiřa	Řranciřti	9 Mathiasa	4 56	7 8		8 43
22 šchtw.	Alfonsa	Symřronija	10 Ławrjeńca	4 58	7 6		8 59
23 pjatk	Řařeřa	Řilipa Beniz.	11 Eupla	5 0	7 4		9 16
24 řobot.	Bartromja	Bartromja	12 Fokija	5 2	7 2		9 36

35. tydžen. Text dop.: Łu. 9, 57—63; pop.: Žap. št. 12, 1—11.

Dny	Evangelsta	Katholsta	Stara juliansta	Šhab	Řhow.	Měsjeće	☾
25 njeđz.	13. n. p. ř.	14. n. p. řw.	13 0. n. p. řw.	5 3	6 59		10 0
26 pónđz.	Řamuela	Řefyrina	14 Michi	5 5	6 58		10 29
27 wut.	Řebħarda	Řuffa	15 Mar. ř n. st.	5 6	6 55		11 6
28 řrjeba	Řelagija	Řawřřtħna	16 Mandeliře	5 8	6 53		11 51
29 šchtw.	Řan. řm.	Řanowa řm.	17 Myrona	5 9	6 51		řh. d.
30 pjatk	Řernřta	Řořř	18 Flora	5 11	6 49		0 46
31 řobot.	Řořup	Řaimunba	19 Handrija	5 12	6 47		1 49

☉ Młody
měř. 4. aug.
dop. 10 ěobđ.
35 min. řmeře
řjane ězople
wjebro.

☾ Přeni
běřł. 12. aug.
42 minut. po-
łaje na nje-
řtajne wjebro.

☉ Połny
měř. 18. aug.
wjecř. 9 ěobđ.
43 min. řřři-
njeře řeniřře
dnř.

☾ Pořłeni
běřł. 25. aug.
wjecř. 9 ěobđ.
25 min. řmeře
njewořtajne
wjebro.

Stolětna
protyka.
Přři řapo-
ězattu je wulka
ězopłota; 5.
přřindře wulki
beřřěř, liř tra-
je ěaěř do 19.,
na to 20. a 21.
řjane wjebro,
wot 23. ěaěř
do řonza nje-
wořtajne
wjebro.

1. Řamjeŋ.*
2. Řadeburg.*
3. Budyřřin.
5. Řulow.†
6. Budyřřin.*
7. Řjeřwa-
ějđto.*
10. Ř. Řomor.
12. Řinřbōřł.*
Řubin.
- Řahaň.†
- Řřanřnow.†
13. Bary.*
Dobrořug.†
- Řalfřřrow.*
14. Winařat.*
19. Šhorjełz.†
- Řamjenjow.†
- Řrabin.*
- Řařřn.†
- Řuhland.
- Wětořřow.
21. Řateřř.*
- Řadeberg.*
24. Řołyřřin.
- Řrōđł.†
- Řalfřřrow.*
26. Pořłowy.†
- Wōřpōřł.†
- Řubaň.†
- Řubnjow.
- Řulow.*
- Řroby.†
30. Stara
Řarbna.†
31. Baryřěř.*
- Řřřrānd.*
- Řřbule.*

Wopamnenja
ħđne dnř.
1. Řrałowřře
dawłi.
23. Řōŋz přo-
wřřě dnř.

1872. September,

poźniej,

ma 30 dnjow.

Měščackowe
přeheměnjenje.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Sermanki
a
stótna wíki.

Tydźenje a dny	Porjedžena protyka		Stara julianska August.	☉		Měsće mjanjenja	☾
	evangeliska.	katholiska.		sth. h. m.	řhow. h. m.		

36. tydźen. Text dop.: Matth. 11, 16—19; pop.: Zap. št. 13, 42—49.

1 njedž.	14. n. p. řw. tr.	15. n. p. řw.	20 11. n. p. řw.	5 14	6 45	☾	2 56
2 pónđž.	Abfaloma	Mařina	21 Thaddeja	5 15	6 42	☾	4 6
3 wut.	Manřw.	Šchžep. krala	22 Agathon.	5 17	6 40	☾	řh. p.
4 řrjeba	Mojřař.	Kořalije	23 Lupa	5 19	6 38	☾	7 33
5 řřtw.	Nathanaela	Abina	24 Eutycha	5 20	6 35	☾	7 48
6 pjatt	Magna	Reginy	26 Bartromja	5 22	6 33	☾	8 2
7 řobot.	Reginy	Dneřifora	25 Hadriana	5 24	6 31	☾	8 19

37. tydźen. Text dop.: Matth. 11, 25—30; pop.: Zap. št. 14, 11—18.

8 njedž.	15. n. p. řw. tr.	16. n. p. řw.	27 12. n. p. řw.	5 25	6 29	☾	8 41
9 pónđž.	Sidonije	Gorgonija	28 Mójzasa	5 26	6 27	☾	9 7
10 wut.	Pulřer.	Mikławřcha	29 Jan. sm.	5 28	6 25	☾	9 44
11 řrjeba	Abrah.	Prota	30 Alexandra	5 30	6 22	☾	10 13
12 řřtw.	Bohumila	Guiba	31 Marije p.	5 31	6 20	☾	11 41
13 pjatt	Amata	Materna	1 septembra	5 33	6 18	☾	řh. d.
14 řobot.	ř pow.	Řřiř pow.	2 Mamanta	5 35	6 15	☾	1 1

38. tydźen. Text dop.: Jan. 9, 1—5; pop.: Zap. št. 14, 19—23.

15 njedž.	16. n. p. řw. tr.	17. n. p. řw.	3 13. n. p. řw.	5 36	6 13	☾	2 30
16 pónđž.	Eufemije	Kornelija	4 Babyla	5 38	6 10	☾	3 59
17 wut.	Lamperta	Lamberta	5 Zacharias.	5 39	6 8	☾	řth. p.
18 řrjeba	Řwatember	Šuře dny.	6 Michała	5 40	6 7	☾	7 2
19 řřtw.	Renata	Januarija	7 Sozona	5 42	6 4	☾	7 29
20 pjatt	Kalixta	Eufřařija	8 Mar. nar.	5 44	6 2	☾	7 38
21 řobot.	Mateja	Mateja	9 Joachima	5 45	6 0	☾	8 0

39. tydźen. Text dop.: Łuř. 12, 54—57; pop.: Zap. št. 15, 6—12.

22 njedž.	17. n. p. řw. tr.	18. n. p. řw.	10 14. n. p. řw.	5 47	5 57	☾	8 27
23 pónđž.	Thelle	Wiktora	11 Theodory	5 48	5 55	☾	9 1
24 wut.	Jana podj.	Gerharda	12 Antonoma	5 50	5 53	☾	9 43
25 řrjeba	Kleořařa	Kleořařa	13 Kornelije	5 52	5 50	☾	10 35
26 řřtw.	Cypriana	Cypriana	14 Křiř pow.	5 53	5 48	☾	11 36
27 pjatt	Koř. a Dam.	Koř. a Dam.	15 Niketasa	5 55	5 45	☾	řth. d.
28 řobot.	Wjagřřkawa	Wjagřřkawa	16 Eufemije	5 57	5 43	☾	0 42

40. tydźen. Text dop.: Matth. 10, 16—22; pop.: Zap. št. 17, 16—28.

29 njedž.	18. n. p. řw. tr.	19. n. p. řw.	17 15. n. p. řw.	5 58	5 42	☾	1 52
30 pónđž.	Hieronyma	Hieronyma	18 Eumenija	5 59	5 40	☾	3 3

☾ Młody
měř. 3. sept.
rano 1 hodž.
48 min. směje
řjane wjedro.
☾ Přeni
běřtl. 10. sept.
pop. 2 hodž.
53 min. přři-
njeře řjanř
čjař.

☾ Połny
měř. 17. sept.
rano 5 hodž.
54 min. poka-
že na njewob-
řtajne wjedro.
☾ Pořleni
běřtl. 24. sept.
pop. 2 hodž.
11 min. směje
řjane wjedro.

Stolětna
protyka.
Hač do 5.
sept. řjane wje-
dro; na to bu-
dže řrimanje a
po řrimanju
budže beřřčži-
kojte, wot 20.
do 29. budže
řtajne wjedro;
30. pónđže
beřřčž.

Wopomnjenja
hědny dny.
1. Egibija.
18. Řwatemb.
21. Matřheja.
29. Michała.
30. Řealorřa
řenta.

2. Řinsbört.*
- Řhoczebus.†
- Řřřibus.*
- Drtrand.
3. Řobřij.*
4. Řjeřwa-
čjidko.*
6. Řalawa.*
7. Řitawa.
9. Řiřkopizř.*
- Mřzakow.†
- Řarow.†
10. Řalřřtrw.*
11. Řinarař.*
- Řadeburg.*
- Řemr.†
12. Řadeburg.
- Wotbrameřř.†
14. Drřowř.*
16. Řamjeňř.†
- Řřřřbach.†
- Řubin.
- Mřkoras.
18. Řaleřř.*
21. Řart.†
23. Řiřkopizř.
- Wojereřř.†
- Řubin.†
- Řřřantkow.†
- Řřřbule.†
25. Řoćřnija.*
27. Wjelećcin.†
30. Řuřta.†
- Řućřina.†
- Řaleřř.
- Wōřřlint.*
- Dubž.†
- Řařřyn.†
- Řuboras.†
- Řrobřřřřřčřo.
- Řřbalin.

1872. Oktober, winowz, ma 31 dnjow.

Měšackłowe
přeměnenje.
Wjedro.
Stołětna
protyka.

Hermanki
a
škótne wki.

Tydjenje a dny.	Porjedžena protyka		Stara juliansta September.	☉			Měsjeće mnanjenje	☾
	evangelsta.	katholsta.		šhab. h. m.	thow. h. m.	šh. h.		
1 wut.	Remig.	Remigija	19 Profima	6 1	5 37	☾	4 13	
2 frjeda	Rahele	Rahele	20 Kwatemb.	6 3	5 35	☾	šh. p.	
3 štw.	Magimiana	Gerharda	21 Kodrata	6 4	5 33	☾	6 10	
4 pjatt	Franziska	Franciska	22 Fokasa	6 6	5 30	☾	6 26	
5 sobot.	Blazida	Blacida	23 Jan. pod.	6 8	5 28	☾	6 45	

☉ Měsčy
měř. 2. oktbr.
pop. 4 hodž.
20 min. přehi-
nješe desččj.

☾ Přeni
běrtl. 9. okt.
wjeczor 9 hodž.
53 min. połaže
na wětr a
desččj.

☉ Połny
měř. 16. okt.
pop. 4 hodž.
24 min. móže
rjenishe wje-
bro přehinjesč.

☾ Pořleni
běrtl. 24. okt.
bop. 9 hodž.
43 minut. ma
jenat rjane
wjebro.

Stołětna
protyka.

Oktober šo
desččjilom
šapocznje; wot
14. wotstanje
njebjo pomrō-
cžene; 15. a
16. rjenje; wot
17. do 24.
desččjikoje,
wot 29. do
31. šymne
wjebro.

1. Ğobžij.*
2. Mješwa-
cjidko.*
3. Skrafow.†
7. Kulow.
7. Njenacžizh.†
8. Grōdf.*
9. Minakat.*
10. Kadeberg.*
11. Lubin.*
12. Rinsbōrl.*
13. Lubij.†
14. Barščej.†
15. Štykomorow.
16. Kalezj.*
20. Mješwacž-
dko (desč.)
21. Drazdžany
št. město.
22. Ğalsčtrow.†
23. Wōšporf.*
24. Ğolyščin.
25. Ryčwałd.†
26. Radmjerizh.†
27. Zahaň.†
28. Ortrand.*
29. Wētōšchow.
30. Zafonza.
31. Nowe Mě-
sto p. St.*

- Wopomnjenje
hōdne dny.
1. Wopalna
pořladniza.
 2. Ğawka.
 28. Šchimana
Zudašča.
 31. Šwjedžen
reformazije.

41. tydžen. Text bop.: Mark. 9, 38—41; pop.: Zap. št. 19, 1—11.

6 njedž.	19. n. p. šw. tr.	20. n. p. šw.	24 16. n. p. sw.	6 10	5 25	☾	7 10
7 pōndž.	Ğsthery	Marfa	25 Eufrosiny	6 11	5 23	☾	7 42
8 wut.	Ğfraina	Brigitty	26 Jana th.	6 13	5 21	☾	8 27
9 frjeda	Dionys.	Dionysija	27 Kalistrata	6 14	5 19	☾	9 28
10 štw.	Athanasija	Franciska z B.	28 Charitona	6 15	5 17	☾	10 42
11 pjatt	Ğereona	Burkharda	29 Cyriaka	6 17	5 15	☾	šh. d.
12 sobot.	Magimiliana	Magimiliana	30 Rehorja	6 19	5 13	☾	0 6

42. tydžen. Text bop.: Matthy. 19, 3—8; pop.: Zap. št. 19, 23—40.

13 njedž.	20. n. p. šw. tr.	21. n. p. šw.	1 okt 17. p. s.	6 21	5 10	☾	1 32
14 pōndž.	Burkharda	Fortunata	2 Cypriana	6 23	5 8	☾	2 58
15 wut.	Ğedwiki	Kalixta	3 Dionysija	6 24	5 6	☾	4 23
16 frjeda	Ğawka	Ğawka	4 Hierotheja	6 26	5 4	☾	šh. p.
17 štw.	Innozenza	Margarethy	5 Charitiny	6 28	5 2	☾	5 38
18 pjatt	Luf. scžen.	Lufasča	6 Dom. jap.	6 29	5 0	☾	5 59
19 sobot.	Ferdinanda	Pětra s Alf.	7 Sergija	6 31	4 58	☾	6 24

43. tydžen. Text bop.: Matthy. 12, 46—59; pop.: Zap. št. 20, 17—38.

20 njedž.	21. n. p. šw. tr.	22. n. p. šw.	8 18. n. p. sw.	6 32	4 56	☾	6 55
21 pōndž.	Wursčle	Wursčle	9 Jak. jap.	6 34	4 54	☾	7 34
22 wut.	Kordule	Severina	10 Eulampija	6 36	4 52	☾	8 23
23 frjeda	Severina	Wendelina	11 Filippa	6 38	4 50	☾	9 22
24 štw.	Salomy	Rafaela	12 Proba	6 40	4 48	☾	10 26
25 pjatt	Wyleminy	Šhrysantha	13 Karpa	6 41	4 46	☾	11 35
26 sobot.	Amanda	Ğwarista	14 Nazarija	6 43	4 44	☾	šh. d.

44. tydžen. Text bop.: Matthy. 22, 28—31; pop.: Zap. št. 21, 8—14.

27 njedž.	22. n. p. šw. tr.	23. n. p. šw.	15 19. n. p. sw.	6 45	4 42	☾	0 45
28 pōndž.	Šchim. Zudy	Šchim. Zud.	16 Longina	6 46	4 41	☾	1 56
29 wut.	Nazissa	Ğusebije	17 Hoseasa	6 48	4 39	☾	3 7
30 frjeda	Klaudija	Klaudija	18 Luk. sc.	6 50	4 37	☾	4 20
31 štw.	Šw. reform.	Wolfganga	19 Joēla prof.	6 51	4 35	☾	5 35

1872. November,

nasymnit,
ma 30 dnjow.

Měsacžłowe
přeměnenjenje.
Wjebro.
Stolětna
protyka.

Germani
a
řtótne wiki.

Tydjenje a dny	Porjedyjena protyka		Stara julianska Oktober.	☉		Mjesečije pomjenjenje.	☾
	evangeliska.	katholiska.		řhad h. m.	řhow. h. m.		
1 pjatt	Wřř. ř.	Wřř. ř. swj.	20 Arthemija	6 53	4 33	☽	ř. p.
2 řobot.	Wřř. d.	Wřř. ř. duřř.	21 Hilariona	6 55	4 31	☽	5 11
45. tydžen. Text dop.: Marř. 12, 41—44; pop.: Jap. řř. 24, 10—16.							
3 njedź.	23. n. p. řw. tr.	24. n. p. řw.	22 20. n. p. sw.	6 57	4 29	☽	5 42
4 pónď.	Karola	Korle Bor.	23 Jak. jap.	6 58	4 28	☽	6 23
5 wut.	Blandiny	Zacharija	24 Arethasa	7 0	4 26	☽	7 19
6 řrjeda	Leonharda	Leonharda	25 Marciana	7 2	4 25	☽	8 31
7 řřtw.	Erdmana	Engelberta	26 Demetrija	7 3	4 23	☽	9 52
8 pjatt	Emerich.	Godofreda	27 Nestora	7 5	4 21	☽	11 17
9 řobot.	Theob.	Urřina	28 řčěpana	7 7	4 20	☽	ř. d.

46. tydžen. Text dop.: Matř. 20, 20—23; pop.: Jap. řř. 24, 24—27.							
10 njedź.	24. n. p. řw. tr.	25. n. p. řw.	29 21. n. p. sw.	7 9	4 18	☽	0 41
11 pónď.	Marcž. biff.	Marcž. biff.	30 Zenobje	7 11	4 16	☽	2 3
12 wut.	Mobesta	Levina	31 Stachysa	7 12	4 15	☽	3 24
13 řrjeda	Urřadija	Stanislawa	1 novembra	7 14	4 13	☽	4 44
14 řřtw.	Levina	Klementiny	2 Axindina	7 15	4 12	☽	6 23
15 pjatt	Leopolda	Leopolda	3 Acepsima	7 17	4 11	☽	řř. p.
16 řobot.	Edmunda	Edmunda	4 Joanicija	7 19	4 10	☽	4 50

47. tydžen. Text dop.: Matř. 13, 47—50; pop.: Jap. řř. 25, 6—15.							
17 njedź.	25. n. p. řw. tr.	26. n. p. řw.	5 22. n. p. sw.	7 20	4 0	☽	5 27
18 pónď.	Geřřčija	Alfeja	6 Pawoła	7 22	4 59	☽	6 12
19 wut.	Řilźbjety	Řilźbjety	7 Lazara	7 24	4 59	☽	7 7
20 řrjeda	Emilije	Benigna	8 Michala	7 26	4 58	☽	8 10
21 řřtw.	Mar. wopr.	Mar. wopr.	9 Onesifora	7 27	4 57	☽	9 18
22 pjatt	Pol. pjatt	Čacilije	10 Erasta	7 29	4 57	☽	10 27
23 řobot.	Klemenza	Felicity	11 Menasa	7 31	4 56	☽	11 36

48. tydžen. Text dop.: řjew. 3, 3, 15—17; pop.: Jap. řř. 24, 24—30.							
24 njedź.	26. n. p. řw. tr.	27. n. p. řw.	12 23. n. p. sw.	7 32	4 9	☽	řř. d.
25 pónď.	Katržiny	Katržiny	13 Jana Khr.	7 34	3 7	☽	0 47
26 wut.	Konrada	Konrada	14 Filippa	7 35	3 6	☽	1 58
27 řrjeda	Günthera	Virgilija	15 Jap. póst.	7 36	3 5	☽	3 12
28 řřtw.	Řusa	Sořřhena	16 Mateja	7 38	3 4	☽	4 29
29 pjatt	Waltera	Saturnina	17 Rehorja	7 40	3 2	☽	5 49
30 řobot.	Řandrija	Řandrija	18 Platona m.	7 41	3 1	☽	7 14

● Měsoby
měř. 1. nov.
rano 1 řobź.
18 min. pořaje
na rjane wje-
bro.
☽ Přeni
běřř. 8. nov.
rano 4 řobź.
41 min. řměje
wěř a beřřčž.
☽ Potny
měř. 15. nov.
rano 5 řobź.
58 min. mōže
řněř přřř-
njeřř.

☽ Pořřeni
běřř. 22. nov.
rano 6 řobź.
36 minut. řa-
pocźnje řo ř
mjerřnjeřjom.
● Měsoby
měř. 30. nov.
wjecźor 7 řobź.
24 min. pořaje
na rjane
wjebro.

Stolětna
protyka.
November je
přřř řapocźat-
řu rjany; 5. a
6. wulři wěř
a beřřčž; 9.
bo 16. rjane
wjebro; 17. a
18. beřřčřřřřřř-
te a řřřřne
dny; na to
beřřčřřř řacž
bo řōřřa.

1. řřřř. †
2. Budyřřin.
4. Nowořřř.
- Budyřřin*
Gubin. †
Lubnjow.
Łufow.*
Brodź. †
Řuhřland.
5. Bart* (lane
wiki.)
řobźij.*
6. Radeberg.*
- Řjeřřwacźřřto*
8. Stara
Darbna.*
9. Trěbule. †
11. Řřřřbach. †
Řřřřřřř. †
Połcźniza.*
12. Ĵařřřřř.
- Řaľřřřřřř.*
13. Minatał.*
16. Řitawa.
18. Stołpnjo. †
- Řiźř. †
20. Kakeřř.*
25. Wbřřřřř. †
Lubin.
26. řřřřřřřř-
řow.
Dobřřřřř. †
27. Radeburg.*
Řemř. †
30. Řřřřřřř. †

- Wopomnjenje
řřřřne dny:
1. Kralowřře
řawřř.
 25. Řarřřřřř-
řře a řje-
mjeřřřřřře
řawřř.
 30. řandrija.

1872. December,

hodownik,

ma 31 dnjow.

Miejsczkowe
přcheměnjense.
Wjedro.
Stolětna
protyka.

Hermanki
a
řtótne wiki.

Tydjenje a dny.	Porjedjena protyka		Stara juliansta November.	☉		Mjěsće imamjenja	☾
	evangelřka.	Iatholřka.		řřhab. h. m.	řřhov. h. m.		
49. tydżeń.	Tert dop.: Jan. 15, 1—16; pop.: Jer. 3, 31—41; Pj. 100.						
1 njeđž.	1. adventa	1. adventa	19 24. p. sw.	7 42	3 55	☾	4 16
2 pónđž.	Aurelije	Pawliny	20 Reh. z D.	7 44	3 54	☾	5 7
3 wut.	Franca Kab.	Franca Kab.	22 Mar. wop.	7 45	3 54	☾	6 16
4 řrjeda	Borbory	Borbory	22 Filemona	7 47	3 53	☾	7 35
5 řřtw.	Amořa	Sabasa	23 Reh. agr.	7 48	3 53	☾	9 3
6 pjatk	Mikl.	Mikławřřa	24 Klemenca	7 49	3 53	☾	10 29
7 řobot.	Marřw.	Ambrosija	25 Katřžiny	7 50	3 53	☾	11 52

50. tydżeń.	Tert dop.: Matth. 5, 17—19; pop.: Jef. 40, 1—5.						
8 njeđž.	2. adventa	2. adventa	26 25. n.p. sw.	7 51	3 53	☾	řh. b.
9 pónđž.	Agrippiny	Leofadije	27 Jakuba p.	7 52	3 52	☾	1 12
10 wut.	Judithy	Judithy	28 Šćěpana	7 53	3 52	☾	2 30
11 řrjeda	Damafa	Damafa	29 Paramona	7 54	3 52	☾	3 47
12 řřtw.	Epimacha	Otilije	30 Handrija	7 55	3 52	☾	5 4
13 pjatk	Luzije	Lucije	1 decembra	7 56	3 52	☾	6 21
14 řobot.	Samuela	Mikafija	2 Habakuka	7 57	3 52	☾	řřh. p.

51. tydżeń.	Tert dop.: Matth. 11, 2—10; pop.: Pagg. 2, 7—10.						
15 njeđž.	3. adventa	3. adventa	31. adventa	7 58	3 52	☾	4 5
16 pónđž.	Ananiařa	Abelhaiby	4 Borbory	7 59	3 52	☾	4 56
17 wut.	Iřaafa	Lazara	5 Sabbasa	8 0	3 52	☾	5 57
18 řrjeda	Kwatemala	Šuče dny	6 Mikławřřa	8 1	3 53	☾	7 3
19 řřtw.	Reinřarda	Pelagija	7 Ambrosija	8 1	3 53	☾	8 12
20 pjatk	Ammona	Thimotheja	8 Mar. pod.	8 2	3 54	☾	9 21
21 řobot.	Domasřa	Domasřa	9 Patapija	8 2	3 54	☾	10 30

52. tydżeń.	Tert dop.: Jana 1, 19—27; pop.: Jef. 12, 2—6; 1. Jan. 4, 9.						
22 njeđž.	4. adv.	4. adventa	102. adventa	8 3	3 54	☾	11 39
23 pónđž.	Dagob.	Wiktorije	11 Daniela	8 4	3 55	☾	řřh. b.
24 wut.	Patorřžiza	Patorřžica	12 Spiridiona	8 4	3 56	☾	0 51
25 řrjeda	1. řřw. hodow	1. řřw. hodow	13 Eustraca	8 5	3 56	☾	2 4
26 řřtw.	2. řřw. hodow	Šćěpřana	14 Thyřza	8 5	3 57	☾	3 21
27 pjatk	Jana řřćęžen.	Jan. řřćęžen.	15 Eleuther.	8 5	3 58	☾	4 42
28 řobot.	Řjew. dźęczi	Řjew. dźęczi	16 Haggaija	8 5	3 59	☾	6 6

53. tydżeń.	Tert dop.: Matth. 25, 14—30; pop.: Pj. 103, 8—18.						
29 njeđž.	njeđž. po	njeđž. po řobot.	173. adventa	8 5	4 0	☾	7 28
30 pónđž.	Dawita	Eugenija	18 Sebastian.	8 5	4 1	☾	řh. p.
31 wut.	Sylwestra	Sylwestra	19 Bonifaca	8 5	4 2	☾	5 11

☾ Přěni
běřtl. 7. dec.
přřip. 12 hodž.
26 min. řněje
řněřojte a wě-
řřkojte wjedro.

☉ Pořny
měř. 14. dec.
wjećž. 10 hodž.
34 min. přři-
njeře řřmu.

☾ Pořleni
běřtl. 23. dec.
rano 3 hodž.
1 min. poľaže
na řjoplřřę
wjedro.

● Mřody
měř. 30. dec.
rano 7 hodž.
26 minut. na
řřmu poľaže.

Stolětna
protyka.

1. dec. řřanj
džen; wot 2.
do 15. wěřři-
řojte; wot 16.
do 20. řřmne
wjedro; na to
řřćęž do řřnza
pónđže řněř,
řřž wulřř řřmu
přřřřřřřř.

2. Gařyn.†
3. Bart
lane wiki.
Hobđij.*
4. Njeřwaczi-
břo.*
7. Budyřřin*
9. Dźęže.†
Dřjowł.
Mitoras.
Brobř.†

10. Šalsř-
trow.*
11. Minařat.*
13. Stara
Darřna.*
14. Trěbule.†
16. Łuboras.
Grđłł.
17. Warřćę.†
18. Kalezř.*
Kušland.
21. Wojerezř.
Muzatow.
23. Kulow.

Wopomnjenja
hđdne dny.

4. Borbory.
18. Kwatema-
ber.
21. Domasřa.
24. Patorřžiza.
31. Kralowřřa
renta.

OPR:

Wulicbowanje banie.

Rapi- tal.	3 Progent.		3 1/2 Progent.		4 Progent.		4 1/2 Progent.		5 Progent.		Rapi- tal.	
	lětnje. tol. nřl. np.	měšacnje. tol. nřl. np.	lětnje. tol. nřl. np.	měšacnje. tol. nřl. np.	lětnje. tol. nřl. np.	měšacnje. tol. nřl. np.	lětnje. tol. nřl. np.	měšacnje. tol. nřl. np.	lětnje. tol. nřl. np.	měšacnje. tol. nřl. np.		
1	9	2/10	1	1/10	1	1/2	1	1/3 1/10	1	1/5	1	1 1/2 tolet
5	4	3 7/10	5	2 5/10	6	4 1/10	5	6 7 1/10	7	5	5	6 1/2
10	9	7 5/10	10	5	12	8 1/10	1	13 5	15	1	10	1 2 1/2
15	13	1 4 1/10	15	7 5/10	18	1 3 1/10	1	20 2 1/10	22	5	15	1 8 1/10
20	18	1 5	21	1 7 1/10	24	1 7 1/10	2	27	30	5	20	2 5
25	22	1 8 1/10	26	2 5/10	30	2 1 1/10	2	1 37 1/10	35	5	25	3 1 1/2
30	27	2 2 1/10	32	2 5/10	36	2 6 1/10	3	1 10 5	40	5	30	3 7 1/2
35	1	2 6 1/10	1	6 7 1/10	4	3 1/10	3	1 17 2 1/10	45	5	35	4 3 1/2
40	1	3	1	1 12	5	3 5/10	4	1 24	50	5	40	5
45	1	3 3 1/10	1	1 17 2 1/10	6	3 9 1/10	4	2 7 1/10	55	5	45	5 6 1/2
50	1	3 7 1/10	1	2 2 5	7	4 3 1/10	5	2 7 5	60	5	50	6 2 1/2
60	1	4 5	2	3	8	5 2 1/10	6	2 2 1	70	5	60	7 5
70	2	5 2 1/10	2	13 5	9	6 1 1/10	7	3 4 5	80	5	70	8 7 1/2
80	2	6	3	2 2 4	10	7 1 1/10	8	3 18	90	5	80	10
90	2	6 7 1/10	3	4 5	11	7 8 1/10	9	4 1 5	100	5	90	11 2 1/2
100	3	7 5	3	1 5	12	8 7 1/10	10	4 1 5	110	5	100	12 5
200	6	1 5	7	1 7	13	1 7 1/10	20	9	120	5	200	25
300	9	2 2 5	10	1 5	14	2 2 1/10	1	13 1 5	150	5	300	1 7 5
400	12	1	14	1 5	16	1 5	1	18	200	5	400	1 20
500	15	1 7 5	17	1 5	20	1 13 7 1/10	1	22 1 5	250	5	500	2 2 5
1000	30	2 1 5	34	2 7 5	40	2 2 7 5	3	4 5	500	5	1000	4 5
5000	150	12 1 5	175	14 1 7 5	200	14 1 7 5	16	22 5	5000	250	5000	20 2 5

Wulicbowanje, kaš wyšoto 1 punt přisidže, hdyž zentnar 1, 2, 3 hač 100 tol. přiacji.
Zentnar ma 100 puntow; 1 tol. 30 nřl., 1 nřl. 10 np.

zent. tl.	punt. nřl. np.	3 Progent.		3 1/2 Progent.		4 Progent.		4 1/2 Progent.		5 Progent.		zent. tl.	punt. nřl. np.							
		zent. tl.	punt. nřl. np.	zent. tl.	punt. nřl. np.	zent. tl.	punt. nřl. np.	zent. tl.	punt. nřl. np.	zent. tl.	punt. nřl. np.									
1	3	11	3	3	21	6	3	51	15	3	61	18	3	81	24	3	91	27	3	
2	6	12	3	6	22	6	6	52	15	6	62	18	6	82	24	6	92	27	6	
3	9	13	3	9	23	6	9	53	15	9	63	18	9	83	24	9	93	27	9	
4	1	2	14	4	2	24	7	2	54	16	2	64	19	2	84	25	2	94	28	2
5	1	5	15	4	5	25	7	5	55	16	5	65	19	5	85	25	5	95	28	5
6	1	8	16	4	8	26	7	8	56	16	8	66	19	8	86	25	8	96	28	8
7	2	1	17	5	1	27	8	1	57	17	1	67	20	1	87	26	1	97	29	1
8	2	4	18	5	4	28	8	4	58	17	4	68	20	4	88	26	4	98	29	4
9	2	7	19	5	7	29	8	7	59	17	7	69	20	7	89	26	7	99	29	7
10	2	—	20	6	—	30	9	—	60	18	—	70	21	—	90	27	—	100	30	—

II. Wuliczbowanje placiziny fija abo metra, hdyž starý jaffti zohčej 1 np. hacž 1 tol. placzi.

Šdyž starý jaffti zohčej placzi:		dha placzi tij abo meter.		Šdyž starý jaffti zohčej placzi:		dha placzi tij abo meter.		Šdyž starý jaffti zohčej placzi:		dha placzi tij abo meter.		Šdyž starý jaffti zohčej placzi:		dha placzi tij abo meter.	
tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.
1	1	1	3	1	4	1	7	1	6	1	11	1	18	1	1
2	2	2	3	2	4	2	7	2	7	2	12	2	19	2	3
3	3	3	4	3	4	3	7	3	7	3	13	3	20	3	5
4	4	4	4	4	4	4	7	4	8	4	14	4	21	4	7
5	5	5	4	5	4	5	7	5	8	5	15	5	22	5	8
6	6	6	4	6	4	6	8	6	9	6	15	6	23	6	10
7	7	7	4	7	4	7	8	7	9	7	16	7	24	7	12
8	8	8	4	8	4	8	8	8	10	8	17	8	25	8	14
9	9	9	5	9	5	9	8	9	10	9	18	9	26	9	15
1	1	1	5	1	5	1	8	1	11	1	19	1	27	1	17
2	2	2	5	2	5	2	9	2	11	2	20	2	28	2	19
3	3	3	5	3	5	3	9	3	12	3	21	3	29	3	21
4	4	4	6	4	6	4	9	4	13	4	22	4	30	4	22
5	5	5	6	5	6	5	9	5	13	5	23	5	31	5	23
6	6	6	6	6	6	6	9	6	14	6	24	6	32	6	24
7	7	7	6	7	6	7	10	7	14	7	25	7	33	7	25
8	8	8	6	8	6	8	10	8	15	8	26	8	34	8	26
9	9	9	7	9	7	9	10	9	16	9	28	9	35	9	27
1	1	1	7	1	7	1	10	1	17	1	28	1	36	1	28
2	2	2	7	2	7	2	10	2	17	2	29	2	37	2	29
3	3	3	7	3	7	3	10	3	17	3	30	3	38	3	30
4	4	4	7	4	7	4	10	4	17	4	31	4	39	4	31
5	5	5	7	5	7	5	10	5	17	5	32	5	40	5	32
6	6	6	8	6	8	6	10	6	18	6	33	6	41	6	33
7	7	7	8	7	8	7	10	7	18	7	34	7	42	7	34
8	8	8	8	8	8	8	10	8	18	8	35	8	43	8	35
9	9	9	8	9	8	9	10	9	19	9	36	9	44	9	36

III. Wuliczbowanje placiziny noweho luta, hdyž starý lut placzi 1 np. hacž do 1 tl.

Šdyž starý lut placzi:		dha placzi noweho luta.		Šdyž starý lut placzi:		dha placzi noweho luta.		Šdyž starý lut placzi:		dha placzi noweho luta.	
tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.	tl.	nšl.
1	1	1	6	1	2	1	8	1	8	1	4
2	2	2	6	2	2	2	1	2	5	2	5
3	3	3	7	3	3	3	2	3	5	3	5
4	4	4	7	4	3	4	4	4	5	4	5
5	5	5	8	5	4	5	3	5	6	5	6
6	6	6	8	6	5	6	3	6	6	6	6
7	7	7	9	7	6	7	3	7	7	7	7
8	8	8	9	8	7	8	3	8	8	8	8
9	9	9	1	9	8	9	4	9	9	9	9
1	1	1	1	1	9	1	5	1	10	1	10
2	2	2	1	2	1	2	6	2	11	2	11
3	3	3	1	3	1	3	6	3	12	3	12
4	4	4	1	4	1	4	6	4	13	4	13
5	5	5	1	5	1	5	6	5	14	5	14
6	6	6	1	6	1	6	7	6	15	6	15
7	7	7	1	7	1	7	7	7	16	7	16
8	8	8	1	8	1	8	7	8	17	8	17
9	9	9	1	9	1	9	7	9	18	9	18

Psichidawł.

1.

Někotre europiske kraje se swojimi wobydlerjemi a wjerchami.

Němski kraj: 9901 □ mil a 40,148,209 wobydł.; 77,446,287 tol. lětnych wudawkow; křěžor Wylem robj. 22. měrza 1797; ženjeny s Augustu, wajmarstej prynzešny; křěžorski křónprynz: Bjedrič Wylem, robj. 18. oktobra 1831.

Sakska ma 272 □ mil a 2,423,400 wobydł.; 13 millionow tol. lětnych wudawkow a 80 mill. tol. dočha; kral Jan, robj. 12. dezembra 1801, ženjeny s Amaliju Augustu, bajerstej prynzešny, robj. 13. novembra 1801. Džeczi: 1) Bjedrič August Albert, robj. 23. haperl. 1828, žen. s prynzešny Karolu s Wasa, robj. 5. aug. 1833; 2) Marija Hilžbjeta, robj. 4. febr. 1833, wudowa njebo genuesskeho wójwodu Ferdinanda; 3) Bjedrič Aug. Jurij, robj. 8. augusta 1832, ženjeny s portugalskej prynzešny Hanu Mariju, robj. 21. julija 1843.

Pruska ma 6288 □ mil a 24,043,296 wobydł., 186 millionow tol. lětnych wudawkow a 435 mill. tolet dočha; kral: Wylem I., robj. 22. měrza 1797.

Awstria ma 11,306 □ mil a 35,553,000 wobydł., 323 millionow tolet lětn. wudawkow a 2363 mill. tolet dočha. Křěžor: Franz Józef, robj. 18. augusta 1830.

Ruska ma 90,134 □ mil (w Europje) a 61,325,922 wobydł., 518 mill. tolet lětnych wudawkow a 2672 mill. tolet dočha. Křěžor: Alexander II., robj. 29. haperl. 1818.

Franzowska ma nětk, hdyž stej Elsaß a Lothringsta k němskemu kraje pschischoj, 9588 □ mil a 36,428,548 wobydł. Präsidnt republiki: A. Thiers, robj. 16. haperleje 1797.

Turkowska ma 6302 □ mil (hewak 37,924 □ mil) a 11 mill. wobydł., 106 mill. lětnych wudawkow a 465 mill. tolet dočha. Křěžor: Abdul Aziz, robj. 9. febr. 1830.

Bajersta ma 1382 □ mil a 4,824,421 wobydł., 49 millionow tolet lětnych wudawkow a 525 mill. tolet dočha. Kral: Ludwig II., robj. 25. augusta 1845.

Württembergska ma 354 □ mil a 1,778,479 wobydł., 12 mill. tolet lětnych wudawkow a 75 millionow tolet dočha. Kral: Korla, robj. 6. měrza 1823.

Badeniska ma 278 □ mil a 1,434,670 wobydł., 11 mill. tolet lětnych wudawkow a 85 mill. tolet dočha. Wójwoda: Bjedrič, robj. 9. sept. 1826.

Šendželska ma 5762 □ mil a 30,838,210 wob., 473 millionow tolet lětnych wudawkow a 5393 mill. tolet dočha. Kralowa: Viktorija, robj. 24. meje 1819.

Španiska ma 9200 □ mil a 16,302,625 wob., 184 mill. tolet lětn. wudawkow a 1507 mill. tolet dočha. Kral: Amadeus I., italski prynz, robj. 30. meje 1845.

Portugalska ma 1786 □ mil a 4,250,508 wob., 34 mill. tolet lětn. wudawkow a 326 mill. tolet dočha. Kral: Ludwig I., robj. 31. oktober 1838.

Štalska ma nětk, hdyž šo kraj romskeho bamža pschiliczi, 5376 □ mil a 26,470,000 wobydł., 262 mill. tolet lětnych wudawkow a 1,922 millionow tolet dočha. Kral: Viktor Emanuel, robj. 14. měrza 1820.

2.

Pomhaj Wóh wam!

„Twoje je to kralestwo a ta móz a ta čjesč hacž do wěčnosće. Šamen!“ To je naš dzakomny a křwalobny křerlusch, s kotrymž nowe lěto šapocznamy. — „Njewjedž naš do špytowanja, wumož naš wot škeho,“ — to bě naša naležna wutrobna próštwa pschi špocžatka šandženeho lěta, dokež wójnska žakosč naš tšheske a njewjedžikomny, takži jeje wulhód budže. Nětk paš knježi škoty mēr po žhym šwěče, hrosna wójna je škónčena, naš wóz w njebjesach je šo nad nami šmilik a wščitko šte, šotrež nami hrosške, wot naš wotšronik. Težo dla wóššewjeni, trošchtowani, šwješeleni na prošy noweho lěta šejšimy špěwajo: „budž křwalba Bohu šamemu a džal ša jeho hnadu, šo wobroči š nam wutrobu a njeda nam pschincž š padu; my křwalimy, šo modlimy, džal twojej čjesč damy, šo, Wóžo Wóže, naš knjes šy a dobre knješt womamy; ty psches twoju móz móžesč dacž, wščo, ščtož ty džjesč šo dyrbi štacž, derje nam takšoh' knjesa.“

Wono je wo prawdže próžy hódne, šo šebi pomjatt wóšimy a wopomnjenje teho, ščtož je šo štalo, pšnje wobnowimy. Šžimny to, šo byčimy ššawnje a prawje pšnali, šo žeho, težo knjesa a wóža w njebjesach, je to kralestwo a ta móz a ta čjesč.

Sańdzene lěto 1871 ǰo do dweju runeju poło-
zow dźělł; prěnju połožju mějachmy wójuu, druhu měr.
Tene jeničke lěto je wójniska hara trala a na to je ǰo
měr se ǰwojimi křchidkami na naǰ s noweho wupřchě-
strěł. Šdych ǰapocžachmy 1871 piřacž, dha ǰynojo
nařcheho luda hiřchěje w Franzowſkej ſtejachu a hačž
runje wřchudžom dobywarřny wojowachu, dha pał tola
ſe wřchěmi wobcěžnořcěmi a ſtrachofcěmi wójnny ǰo
bědžičž mějachu. Nowe lěto 1871 mějachu nařchi wo-
žazy wołoko woblenjeneho Pariřa ležo witacž, nowe lěto
1872 pał ſ wjetřcha wřchitny ſ nami we wóžnym kraju
ǰwjećža. Kał rucže je ǰo wřchitko přchēmēniko! Nam
je, jało by ǰo nam to wřchitko ſedžalo! Čžař je nimo
řhwatał a řny ſtoro řabyli, kał přchēd lětom bē. Nam
ǰo tehdy řbařche, jało njeby dořčž ſ řhwatom wřchitko
ǰo dołonižalo. Wny bēchmy po tym, kaž wěžy ſtejachu,
dobřeje nadžije a teho wěřčži, ſo wřchitko ł dobremu
wupanje. Ale dočžalačž njemóžachmy, ſo by łonž krej-
přchēlečža był. Nařchi wojazy łoko wołoko Pariřa w
twjerdyh rynthu ležachu a bēchu ǰo wołoko tuteho mēřta
tał ſeřtajeli, ſo ničtō ſ njeho won a do njeho nutř
njemóžeřche, řhibā přchēs miķy powētr w řhumřchinyh
ballonach, a ſo hrořny řčōd řařaknyh wobydlerřow ty-
řchēřche — a pał tola ǰo pōbdačž njeřchachu! Wořtudne
bē to łombženje, přjedy hačž na to twjerde mēřto a jeho
mōžne řchany řanony je ǰwojimi řulemi řrimotachu.
Bjes tym čži nařchi přchēs wupady ſ Pariřa a přchēs
řtajne wojowanje přchēcžitwo franzowřkim wóřřkam, kiž
woblehnyenym wot wonka ł pomožy přchitčž pnytachu,
wulku řchłodu čžerpjachu a tawřynth w hrořnym wje-
dře řylneje řnēhojeteje řmy na řtražach a w bitwach
a bitwicžkach žiwjenje wořtajichu abo řřhorichu. Nařchim
wojałam a řamym nam tu doma ǰo wořtudžecž po-
čžēřche. Wny řapřchiljecž a řrořymicž njemóžachmy, čžoho
dla ǰo wot namjedowarřow ſe řčžerpliwocžžu přchihłado-
wařche, ſo džiwi franktirōrojo a rubježni ludžo na
nařchich wojałow kaž na řajazy řčēłachu a ſo buchu
wřchitke možy jenož ł wobaranju napinane, niž pał ł
řylnemu řhrobčēmu nadpadeř na teho wořřkalnjeneho
a wuhłōdneho njeřchēcžela. Ale hlař! hdyž bē to
dołho dořčž trako, jało wřchitko nanajmudriřcho bē řa-
wjebžene a přchihotowane, jało bēchu njeřchēcželjo na
wřchēč řtronach wotbičži, dha řanonowe řlamy ǰo wot-
čžiničhu a ſe želeřnyimi řařřkami do teho rycžachu.
Semja ǰo wołoko řhrobolateho Pariřa řařchāřowawřche,
pčōmjenja, w nim přchēs přchilētowaze řehłiwe řule na-
řtate, wołoko ǰo řapachu, žyřoda dale bōle pobrařcho-

wařche, řmjerčž wot jeneho tydženja ł druřhemu dale
wřazy woporow řadařche, ničtō řwojeho žiwjenja dale
wēřny njebē, — dha ǰo řtrach a hrořa na tyh dołal
řhrobčēh wobydlerřow da, ſo ponižnje wo mēr přchēcž
pocžachu. Š řhwatom ǰo wot nēł wřchitko přchē-
mēnjowawřche. Mēr bu řčžinjeny a řajke tola wořebje
řdobne a dobre jeho wumēnjenja řa nař bēchu! Nje-
přchēcželjo dyrbjachu řwoju brōn řčōžičž a nam přchē-
podačž.

Nēmřke řhžerřtowo bē hižom přjedy w Verřaillu
řaložene a w nim wřchitke nēmřke kraje, łotrež hačž
do lěta 1866 a tež po tym bēchu rořbžēlene, ǰo do
wulkeho wēřteho řwjařta řjenocženichu. Wulki řtrach
řranzowřkeho kraja, Čřřař a řothringřta, junu nēmřte-
mu ludu ſ leřču wotdobny, ſe řylnyhmay twjerdži-
řnomaj Mēř a řtrařburg bu ł nēmřtemu řhžerř-
řtowo přchifantnjeny. Tōn lud, kiž bē tutu wójuu
řaplełł, bu dla řarunanja nam načžinjeneje řchłody
ł temu nuřowanu, ſo ma wřazy dychłi 1200 millionow
toleř řapřacžičž. Ša mało dnjow bē to wřchitko řřa-
dowane. Wjeřčela powjeřčž wo tym dawno ſe řado-
řču dočžatowane, ǰo pola nař rořřchēri. Šdych ǰo
mike nalēčžo po twjerdej řmyje bližēřche, dha wot wje-
čžora, hdyž ǰo řchłōřny a řařtojcžki ł nam wročžachu,
hōłbil ſ palmowej řačōžku přchēs Řhein ł nam přchi-
lečža, wulžy řara witany, a řłoty mēr přchipowjedajo:
„Wōh na nař řpōdobanje ma, nēłł wulki mēr je bjes
łonža, wřcha řłōřžba je łonž wřaka.

Šřmyli to řabyli, řajta wjeřčōła radořčž ǰo tehdy
w nařchich krajach hōřjeřche? Njebē nam tehdy, jało
by čžēłi řamjeň ſ nařchich wutřobow wotwaleny był?
Nje wotdychny tehdy łōždy řwobodniřcho? Wiktōrija ǰo
w mēřtach a na wřach řčēleřche; řhorhoje ǰo po hařach
mēřtow a tež na wřach na wēřach a domach řmařo-
wachu a bje=wařcheho řřařanja wřchudžom illuminēro-
wachu, ſo po čžēmnej nožy řwēłko noweho mērneho
čžāřa řřhadžeřche. Tōn wōž w njebjeřčach bē řwojeho
luda přōřitwu wuřřlyřchāl: „wumōž nař wot řčēho.“
Po řeleřnizach ǰo nařchi wojazy ſ wulřimi čžřjōdami
domoj wročžichu a ǰo ſ wulřim pocžēřčowanjom wřchu-
džom řrařnje powitani řařowidženja tyh řwojich řwje-
řelichu. Wřchōn lud bē wjeřčelkeho džałomanja pořny.
Přjedy hačž bē ǰo prěnja połožža řańdzeneho lěta mi-
nyřa, w řyřnym nowym nēmřřkim řhžerřtowie, tež pola
nař w Šerbach, ǰo džałowny řwjedžen mēřa wot-
džerža. Šedny a tōn řamny džen, mjenujžy 18. junija
1871 wōn ǰo mēřeřche. Tutōn džen wřchitke řchēcžiči-

Janste swjatnizy nemsłoho křezostwa se swostimi swo-
nami lud na Wožu słužbu pscheproschachu a so so wje-
šelimi kemscherjemi, kaž hewal ženje, pschepjelniču.
Pšchetož tón džen bė nam tón dnjes sečnik, so bchamj
so jeho wutrobnyje wješelili a sšromadnje jako jeho lud,
kotryž bė s nowa s wjele słeho wumoženy, so jemu
sšawnje dzałowali. Sčtož pať je so tutón džen wot
předarijom se wschelatimi jashłami předowalo a sčtož
je so wot nutrných kemscherjom se wschelatimi kherlu-
schemi spěwalo, to so hody do tych słowow wopšchijec:
twoje je to kralestwo, twoja ta móz, twoja ta cšesč
hač do wěcznosče. Hamen.

Abó je sčto, kř by temu wóžej w njebjesach tu
jemu winowatu cšesč by sapowjedzicž chyzł? Wóže
bheč, so tajzy su, kottiz w swojej njewěrje sebi tu wěz
hinať wufkadžeja. Prajtez so drje hody, so wschat
so sa wulhód tuteje žatofneje a srudneje wóiny cšlow-
stej mudrosčzi a wojowarijom mustej křobkosczi džato-
wacz mamy. Sčto chyzł to přecz, so wot wscheho
sawozatka hač do kónza nawjedowarjo wójska wulke
saskuzby wo tym maju, so je ta wěz tať sbožomnje
sa nať wupanyka? Wdy njechamy nětczischemu nems-
stemu křezorej a tym s nim sšenocženyjm wječham nems-
stich krajow tu cšesč pschitřotščicž, kotraž jim sa to
słuscha, so su hižom wjele lět přjedy widželi, so so
nělajta wójska hara wot franzowskeho křezora psche-
czimo nam wumyšli, a so su woni wschitko na to
sřjadowali a pschihotowali, so jemu, hdyž bė cžas do-
pjelnjeny, s mozu napscheczimo stejecž móžachmy. Wdy
bchamj njedžalomni byli, hdyž bchamj to samjelicžecž
chyzli, so su wójskowodžerjo a generalojo swoju wustoj-
nosč a mudrosč we wóinuwjedženju wopolasali a
wschitke mozy tať napinali, so smy w bitwach wschu-
dže dohycze měli. Wono by to wulka njeprawda była,
hdyž njebchamj na to spomnili, so su naschi wojazy,
wot přenjeho hač do poslenjeho wubjernje muszy wojo-
wali, so su wschitke žatofnje wulke wobczěžnosčzi stwó-
nitwe na so wsali, s wobstajnosčju wschitke mózne
sřachosče pschewinšli a so njejsu ženje na sad sčli,
přjedy hač njejsu dohycze měli. Haj! naschi wojazy,
to dyrblimy wschitzy jim l cšesčzi wobšwědczicž, su so
kaž lawy bėdžili, kaž stokpy twjerdze stejeli, s wubjer-
nej křobkoscju lešnym njepscheczelam s napscheczja jako
mužoj so wopolasali a l temu pomhali, so mēr mamy.
Sim wschitkim kawrjenzowym wěnz słuscha, jich křwalba
budže so we stawisnach wěcznje rjenje bchschczicž.

A tola, my njebudžichmy ničžo dokonjeli, wschitka

tuta mudrosč, wustojnosč, musta móz a křobkoscž
njebudžische nihdy a na nihdy ničžo samóhla, hdyž
njebudžische tón prawy wodžer wschitkich wójskow na
naschej sřronje stejať, hdyž wón se swostim wscheho-
móžnym szeptarijom tu wěz naschich brónjom, kotraž bė
wěz prawdy, njebudžische salitať, hdyž wón naschich
wojakow se swosej mozu njebudžische wobronit a we
wobstajnosčzi njebudžische pošlynit. Sow rěta, dajče
křezorej sčtož křezorowe je, ale Wožu, sčtož Wože je.
Jemu pať sčuscha to kralestwo, ta móz a ta cšesč,
a to jemu dajmy a wostajmy hač do wěcznosče.

Toť pať su we naschich krajach tajzy, kottiz pra-
we s wješelým duchom do teho hčšowacz njemóža a
njechadža! To su czi, kottiz su na wóinje swoju
sřrowosč pschisadžili abó kř su na swojim cžele wob-
schodženi srudne dopomnjecze s njeje domoj pschinješli.
To su wobsoy invalibojo, kottiz su se swojimi stawami
drohiti wopor pschinješli a na wschón cžas swojeho
žiwjenja hubjeni. Ženemu je noša abó ruka rostič-
lena abó wotrěsnjena abó Wožu žel! wobej drje je
sšubit, druhemu je kulka woťo wurasčla, sčezzi a
sčtwórtý ma druhi brač abó je zyle wo widženje abó
sčyščenje pschisčol, a tať su tawšynity, kottiz bjes nami
woťoko křodža hčudoťo poniženi a cžezny srudženi wóiny
dla, w kotrejž su jene najlěpschich lubkow: sřrowosč
a cšerstwosč sšubili. Nječ so s tym trosčtuja, so
je so jim to wschitko po Wožej woli staťo a nječ sčwóž
křičž noscha, sebi prajo: my rady cšerpimy, pschetož
my smy pomhali prawo a cšesč nascheho wóžneho
kraja sastupicž. A zyle wopusččeni woni njejsu. Psches
saton nemskeho seima je sa wschitkich invalidow wěsta
pjenježna podpjera postajena, so jim žana nusa bheč
njemóže a wšche teho je křesčezjanska lubosč wjele
pjenjes nahromadžila, so je so wulke towarstwo saťo-
žicž móhlo, kotrejž tym najpotřebišchim invalidam na-
bite rany sčojicž a jich sčłodu jim narunacz sřytač
čze. Sdžez pať tón wóž w njebjesach, kř cšlowste
wutrobny kaž wodobwe rěli wodži, tuthym naschim in-
validam tajku pomoz je pschihotowat, tam so jim tež
słuscha sobu šwědczicž: wón je nať wumóhť wot wjele
słeho, jeho je to kralestwo a ta móz a ta cšesč.

Sčto dha pať nasdala stejti a pláčze, hdyž zřky
lud s wješekosčju spěwajo a so džalujo to nowe lěto
sawocznje? Sčto su czi, kotrymž wutroba je počna
rudženja a woczti stej počnej hylšow a křodža w žaro-
wanskej dračze a ert a jashł njemóžetej sobu křwa-
lobny kherlusch spěwacz? Ach to su czi, kotrymž je

wójna hčubole rany nabika, hačž runje se žanej stopu do Franzowskeje pščiščli nješbu. To šu nanojo a maczerje, to šu wudowe a šyroty, to šu bratsja a šotry, kiž se šylsami na te rówowe horli we zusej semi spominaja, pod kotrymiž semrète cžela jich lubych wotpočuju. Haj! njemačo wulka šyła šwěrných bėdžerjow je, kotřiž šu na wójnje krawnu šmjerčž a bolščow pólny tónž namałali, abo kiž šu pał na bitwisčičžach pał pščas khorosčž, kotraž je šo na nič dała, w lazaretach w kčžewje šwojich mčodnych lėt durbjeli wumrjećž. Š wutrobami, želniwosčže pošnymi, spominaja na šwojich lubych, kotřiž šo ženje wjazžž ž nim domoj njewrōčža a dušča nēkotremužtuliz hifččže dženšča krawi, šo njeje jim pošlenu dobru nōž prajičž šmēł. Ščtō pał čžył teho dla s čłowjekami abo se wščehomōžnym Wožem prawowacž? Tuczž wščitžž, kotřiž šu na wójnje wostali, šu čjeknu šmjerčž namałali; woni šu šwoju pščiščłusčnosčž se šwojej krowu šašglowali. Nječ jich šrubženi sawostajeni wopomnja, šo knjes žiwjenja a šmjerčže jenemu kōždemu jehō žiwjenje je na blōn wotmērik a tym šwojim wēšte cžajš a mješy jich wobhydlenja je wustajik! Najlěpšči troščt w šwojej šrubobje woni smēja, hčžž šo do wole njebjesteho wōtža s ponižnym dušom poddabža a šylšy s wōčžow šebi trējo s widomneho šwēta ž njebjesam horje pohladajo praja: twoja wola šo stañ, kaž w njebjesach tał tež na semi; pščetož twoje je to kralestwo a ta mōž a ta cžestž hačž do wēčnosčže.

W mērje a połoju nowe lēto šapōčnjemy. Mērny cžajš je nastal, droho, jara droho kupjeny, ale derje nam witany. Ša nami wōjnsta žačosčž leži a wšča štyšnosčž jeje dla je pščestala. Wny šmy šwoje pola w mērje wobbželali, warba a wikowanje, kšumsčty a wēdomnosčže kčžēja. Wny mōžemy derje s połojom a Wožu džałomni bčž. Ž tola wjele škeho je wostalo a lēpje, dčžli přjedny, na šwēčže njeje. Šrēč je s knjesom a kralestwo Wože pščas njōn na možy czerpi. Šrosne pokšilenja lud se šlepōščžu bija. Prawa wērna bohābojasnosčž nječa roščž. Wulka njepōtojnōščž bjes mčodnymi a starými šo rossčērja. Šdčžž jedyn na ludowe cžinjenje špomni, ščto jedyn widži? Wošaty nima doščž na tym, ščtož jemu Wōh da, ale šo bōle wobohāčžičž pyta a pšči tym do šyčžow a do wjele hčupnyč a ščłōdných žadosčžow šapanje, kotrež jehō do šlaženja a šatamanštwā ponurja. Šhudy, wot dušča njepōtojnōščže našččžuwany šwoju hčowu wušbēhuje a

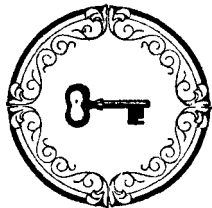
šebi lēpšče žiwjenje žada. Wželaczerjo we wščēč ščtantach ropot a šbēžli hotuja a we wullich šhromādžišnach šo štowarščuja a wjetšču šdu mēčž wžebža. Wyr na hubjene žnē škorži a wobtwojerdža, šo je s dawłami w pščirunanju s drušimi štwami kraja wšče ščehnjeny, hačž šo s prawdu snješe. Wžēščžansli a wješny rjemješnik šwari na cžajš, šo je šky, a na te nowe šatony, kotryčž dla šo jemu jehō warba pščištrōšča. Dušomni se želniwosčžu ž Wožu šdčujuja, šo šo wjele luda wot wērny šabludži a špodobanje na žyrkwišlich nalejšnosčžach šo pomjenšča. Ščulšžy wuščerjo šebi nowy ščulški šaton žadaja a nješadža blēje pod dotalnym wobkēdžbowanjom wostacž. W žyrkwi, w katholickej runje tał derje kaž w ewangelškej, wulka šwada knježi; dwē štronje, liberalna a konšerwativna šebi napsčecžiwō wojujetej. Šsrjedž mēra po tajlim je wójna a luty njepōtoj. Doščž škeho je, s kotrehož naš Wōh tōn knjes čžył hnadnje wumōž. Nježny ž temu to ške, kotrež kōždeho po dušči, po cžēle, na kuble a na cžestži tšyši, dža wščal s dobrej nadžiju a s wješekym dušom do noweho lēta štučičž a lēpščeje pščišodnosčži napsčecžiwō hładacž njemōžemy. W šwētnym wščal do přēdla krocžimy, ale w dušownyh do šady pščiindžemy. Ššłowo Wože a wščitke te druše pomōžne wēžy Wožeje hnadny, kotrež te brōnje šu nam ž wojowanju date pščecžiwō wščemu škemu teho cžajša, šu mačo wažene a po tajlim šwēt a cžert a naščeho cžēla wola to dohčže njeda a Wožemu kraleštwu ž nam pščiñčž njedabža. Šandžene lēto pał je nam mōžne přēdowanje dčžeržalo, a je šo nad Franzowsami jałō wērne wupōlašowalo, šo hrēč je ludži šlaženje, prawdoščž pał pošbēhuje lud. Wutny s teho, šo ružy do klina połožičž njefmjemy, jałō by šo dale wojowacž njetrjebalo, hčžž runje je škoty mēr nastal. Nješpižny, wādužny, modlmy šo, cžajš je šky; hušto šo nēł šhoni, šo tež tyč wērjazyč šatan drušdy špyta a jich šawješčž pyta. Štupny šo pod khorhoj teho šameho, kiž we wojowanju je nam přjedny ščol, to je našč knjes Žesns Šhryštus. Wšmitžy jehō kšičž na šo, šaprēžny šo šamyč a kčodžny ša nim. Wojujžy to dobre wojowanje teje wērny a šapsčimny to wēčžne žiwjenje, na kotrež powōšani šmy. Wotpołožny šlutli teje cžēmnosčže, woblecžny šo brōnje šwētkosčže. Nješabudžny, šo Wōh nječa, šo byčmy šhubjeni byli; a njebojny šo pščed krocženjom škeho njepščezela. Tōn wōž w njebjesach njepščida, šo to ške dobudže na šwēčže. Wudžny dobreje nadžije, hačž

runje sò nam sesda, so to ste pschibjera, pschetož jeho je to kralestwo a ta móz a ta czescz.

Na tchwilu drje so stanje, so swoje wobleczo psched nami potozi. Wòu husto dołho pschihladuje, hdyž my czlowjekoj jeho sazpijemy a jemu so speczimy. Naposled wón so pał do teho tynje, pschetož wón so njeda sa směch męcž. Wón nař s teho sķeho, kotrež nař nětł hiřcęze tysi, wutorhnye a nam dopomha t swojemu njebjestemu kralestwu.

Po tajtim njech nihdy nam s myřlow njepschibę; jeho je to kralestwo, my smy jeho poddani, kotřiz jemu posłuchacz maju; jeho je ta móz, my wrótni a hłupi ludžo ničzo pscheczivo njemu njesamóžemy; jeho je ta czescz a tu řebi wón rubicę njeda. Dajmy jemu tutu czescz, s tym so jeho mjeno by pola nař řwjećene było, so jeho kralestwo t nam by pschisķto, so jeho wola so pola nař by řtała. Wón řwoju řchęzbrivnu ruku wotewri a nam nařw řschębnę hłěb a řchtož t řiwnosęzi a potrebnosęzi częka a řiwnjenja řkusķa, řtajnje wobradži; wón so teř řaž řmilny wóczęz řa nařwu duřwu řtara a nam nařwe hřęchi bohačę wodawa, wón nařwe próřtwy tych řamych dla njesapowjedži, hacž runje ničzo njeřřmy řebi řařřuzili, řhibu lutu řchřafu. Wón nam njeda řónz řsacz ani řo nam řlasnyč w tych řpyřtowanjach, kotrež na nař dopuřchęzi, ale hęze nař se wřcheje nuř a se wřķeho řķeho a częřneho horja wumjescę a hdyž nařwa posřenja hodyinka bije, nam t posřenjemu dohnyču a t węcznemu męcrej dopomhacz psches řwojeho řyna řesom řhryřta. řķto po tajtim hęemę prajicę, hacž to: twoje je to kralestwo a ta móz a ta czescz hacž do węcznosęze. řamen.

3.

Hudanczka.

Pójęze, moji lubi czitarjo; nařwe pręnje džęko, prjedny hacž dale džemy, je to, so hudanczka w protřny na lęto 1871 narodate, řebi wułožimy. Wěm wřķař

berje dořę, so je nękotra mudra hłowa hęes wami; totraž je řlucz t nim dawno namalała. řola pař hęes wami tajny teř budęa, kotřiz to na dróbnisķe hęzedęa rořestajene męcž, řchtož řo w tych hudanczķach taji. řóždy dobre řuby nima, so by worjęchi rořřuřnyč mólę.

W pręnim tych řřioch hudanczķow, kotrež řa lęto 1871 řu podate, ryčzi jedny řam wot řo, řiz pola nař řerbow je wulęny wazny muž, pola řęmęow pař je řona. Wón řo s woczęmaj njemóže widęizę, ani wón njeryčzi, so by řķowo wot njeho s wuřķomaj řķyřchęz było, wón s nami nimo lęta a řmy jeho džęczzi — to je częř. Wę wřķelaticķ řķtaltach wón řo nam połaže; hdyž je dobry, byķmy jeho radę horędzęřzeli, hdyž je řky, wot řo dalořo prjecz wuhnali. Wřķelate jemu mjena wudawamę a wón řo wo to nęřtara, ale nař řobu řhrabnye a torhnye, njech hęemę abo nočęemę. řim młódsķi řmy, czim dlęřki nam řo řba byčę, czim řarsķi budęemę, czim řróřķi wón budęe. řa bęh malo męřęow wón řo pschęmęni a je nětł řky a na to řařo dobry. Wę pyřtamy řebi wot njeho řnamjo řęzinič s tym, so řón rořdęłamę do řelundow, minutow, hodyinow, tchđęnjow, męřęow, lęřow, řęřřotetķow, řęřřawřynthow a wobřwębęčamę s tym, so řmy hębjene řřworjenja porņo řemu, řiz je řnyes teho řameho, řón řóh, řiz je wot węcznosęze hacž do węcznosęze. řeho dla pař řwjate piřmo praji: njeřřuzęze częřu ale naróžęze řón częř s bořořęču a se řęnjom, a czincę, so byřchęze řbóžni byłi.

řo hudanczķo 2 je częřo t wuhubanju. Njedyřbję dęa řa prajicę: řdyž řóh wot doř'řo mi wjele wudęęli, dęa řym s džakomnym duřom prawje częky a řa s wjeřęlej duřwu řhwalu, so wón je dobroczęny?

Hudanczķo 3 je dobry pschęzel wudęęłak a pschipóřķak, řař so je řa nje pschęđenař řam řlucz pyřtacz dęřbjak. Wjele dořřeho tutemu lubemu řnyřęř W. w ř. p. W.; njech řu jemu jeho pčółki na řęřřkim wřjořu męd prawje bohačę nanoryķe, a njech jemu řenje njeřķłodži řadny řęd řawisęze a njepopřchęczę; njech je wjele bóle hiřchęze dołho řiwnę, prjedny hacž w řķłódnym rowje řwoje byđlenie namala, so by hiřchęze wjele druhicķ tajlicķ řjanych hudanczķow wumyřlicę a wudęęłacz a pschęđenateř řa řwojicķ pschęčęłow a řnateř posřicęizę mólę.

Na to nowe lęto 1872 řtaji řo pař řow na męcęze

Hubanczko 1.

Pšchede mnu so wupšchedrėje

Wulka runa sahraba;

Na hrjadłach w njej rjenje kćėje

Wšchelata rjana różicźka.

Lubosceł fwjata sa njej hlada,

Ś rośu budże krjepjena,

Rotraž f mróćelom njepaba,

Na semi je najrjenśca.

Tam a hem sanjerobżene

Hrijadki leża bjes kwětkow,

Ś tramu, f modhom pocżehnjene,

Sahrabnik drje njeje jow?

Na nje je tež nařabżane

Drijewo, łamjeń, źeleśo,

Čżorne a tež pokócżane

Mjena na nich fwěćja so.

Sahraba je tež kaź rola,

Nikomu pał njeřkusća,

Rotrom'ż řkusća, teho wola

Śnyje do njej' fornjata.

Śnyw je jeho, wón tež woła

Ř žiwjenju, śchtoż wuřywa,

Śwoje řnopy wón dom řhowa,

Śdyż dżeń žujowy pšchřhadźa.

Wona je kaź měřto sparne,

Je kaź sparna łomora,

Ř cżichom' wotpoczınkej řčwarne,

Śdźeż so spróźni wuspřija.

Wohaty je nahi tudy,

Młody bje-wřchej rjanosće,

Jene prawo ma f nim řhudy,

Staroh' bėdnosć pščestanje.

Śchtoż je řwój řchřż nořyk w fwěćje

Ś tuthym řrudnym řbyčnjenjom,

Řob. řchřżom we tutej řćće

Mjelcźi f mėrnym wjeřelom.

Je cżi cćeżko tolej hubacź?

Luby, ja to njewėrju.

Na tebe, — o njehať lubacź! —

Hrijadka junu cżala tu!

Staraj so, to radju tebi,

So, hdyż spanja cżař tu je,

Mřka rořa hrijadku řjepi,

Róźicźka tež na njej kće!

bźeći nima ale dobru rjanu žiwnosć wobřeđzi a wjele pjenjes na bani, f druhemu njeđzelnicėje bratr, młody hólz, kř je so pšched krótkim f wójny domoj wróćik a kotremuż so na bróćeje dwė skotej medaillit blyščęřęřtej f snamjenju, so je w Čżechach kaź w Franżowstej řobu pobyt, a f třećemu jako łmótra bė młoda cżeta f burřleho kubka pšcheprosčena. Tucźi łmóřřjo, hdyż bėchu wota mřři pšchřřli, so f tymi řwojimi sa blido řhnychu a so f tym, řchtoż baba nanosy, pėknje wolřchewichu. Žako bė howjase tucźne mjařo f juřřku a f rajřom, na kotrymż řčóđte rólhni pľuwachn, řřeđżene, dya stary wuj řwoju trubku řaźehli a drusy sa žigarrami pšchřmachu, so řo bórřy tořřty řur po řřwje řmahowasče. Luby wuj bė wėćnjje řortnitwy muřik, najbóle bė pať f łóřym rycżam pokhřlenny, hdyż bė nėhđje na kwař abo na řchęřřina pšcheprosčenny. Wón teho dla f leřnym mřknjenjom řwojeju řčėreju woćżow řwojeř łmóřřje wotpřwasče a jej řlubu rycżeć pocżęřče, cżoho dla so wona hřřčęje wudata njeje. Přaj mi tola, moja luba skota Marřa, kať to pšchřndže, so řo ničto sa tobu njeprasča; řy tola tajka pėkna rjana hólčřta a tať řčwarnje a rjenje řwoblełana, so dyrbjal so łóđdy młody pachółł, kř cze wohlada, do tebe řalubowacź. Kať duřchnje tebi tola te bancźiti pšchřřteja a te pjęřčęjenje a te skote rje cżařli a ta luba řrinolinka a te manřčetti! — Młoda cżeta so pšchř tajřř rycżach řačerwojeni a rjeknu: ač budźęje f mėrom, wujo, sa mnu so hřřčęje ničto njeje prasčať, ja tež wo řaneho muřa njerodžu, wosębje hdy by wón tať łsu řubu mėł, kaź wy. Haj! haj! wotmolwi wuj, hdyż bė řwojemu łmótrej f łėwřż řchřłeńčřku porjedźit a jemu pšchřpř: to je nėłł luba nusa f wami, wy lube hólčřatka; ja to řanemu młodemu hólčej řa sko wsač njemóđu, hdyż řebi to řwėru pšchřmřřli, přjedy hač f jenej wot wař na řėntwu dže. Ža nječam přajicź, so tu a tam jena njeje, totraż wė hospodarřtwu wjeřeć, ale tyč je řara maťo! Wam luta hordosęje we řłowje třej, wy nasče řerbřte hólčřki řo nėłł woblełacęje, jať bnyčęje grořřny byle. Na to řu řič mřřle řłožene, kať bnyču řebi řřđżane rubřřka wokóto řhřje řwřřasake, řebi nėłajře ruřajcźři řřjedź horęeho łćřa na řwoje porřřli řřřłake, tajře nėłajře tyřłane, řomocżane řřupnicźřli na nóřřli wobuťe; hdyż pať jena bźełacź dyrbi, jenoż pól dnřa, dya ma řłowu bolenje a jej je řłe, so řrudnje řłona, a wo tym, řchtoż w řróđři abo w domje abo w přny bnyč dyrbi, wona ničjo njewė. Śdyż ja młody bėch a f mojeř

Šerbowska na wójnje.

Na Michala bėchu w Śnasčęřach řchęřřina. Čżęřni łmóřřjo bėchu f přřenjemu stary wuj, kř řane

na ženitwu dżęch, dha w hrosy bycz njetriebach, so
dobru hosposu njedostanu. O! holeczki, holeczki, kajte
nětk scze; ol młodoscz, młodoscz, kał hłuboko su panyła.
O Sserbowki, Sserbowki, kał scze so pschewobrocziel!

Ta młoda kmotra drje so smęjesche, hdyż wuj
kmoir tajte surowe přėdowanje dzerżesche, tola pał też
njebė na hubu dyrjena. Hdyż wón s kanonami tře-
lesche, każ dobry kanonir, dha wona nětk s małymi
kulkami bitwu dale wjedżesche. Nė, nė, pocza wona,
hdyż jedyn waś blyski, dha mőhlo so jenemu sdač,
jako bychu nasche młode holzy, same Sserbowki, za-
dyn kroschit winojte njebyle. Ale, wujo, wy je jenoż
nješnjacze ani na nje ledźbu nimacze, każ so to wo-
prawdze ja stareho muža, kajtki wy scze, blyska; tola
pał je dobrych a cześce hėdnych holzow w nętzichim
czasu tał wjele, każ tehdy, jako wy a wascha macz
młodaj bęschaj. Za so khwalicz njecham, ale mőj
nan, tón wječnje praji, so moju maczeř pschetriechju,
a ta je skawna hosposa, każ žana dalolo a schėroko.
Kajte tučne swinje, każ loni, wón ženje hışcze psche-
dal njeje a rėsnik, kiz je jemu wotkupik, je wjele ras
prajik, so by tola rady tu holzu wohladacz chyz,
kotraž tajte swinje kormicz wė. Nė, mőj wujo, wy
hışcze njeřmy tajte hubjene, kajtki nař czinicze a ja
bych wam derje radzika, so byřcze waschu sku hubu
dzerżeli a nař kerbste holzy na pokoj wostajiki! Po-
hladaicze radřcho na hólzow; s tymi niczo njeje. Shto
dha woni mőza, kał dha so sadzerža? Zobał kuricz,
w korečnje ředzicz, hdyč so tehele kuleja, kharty hraja,
reje so dzerža, to woni mőza, ale runu brėsbu wo-
racz a hospodarřtvo wjescz, wo tym woni niz pró-
řka njerosymja. A hdyż so jedyn bojecz dyrbja, so
tajki młody pachokł žadyn dobry hospodař njebudze,
dha hışcze wjele bóle so prascha, kajtki wón muž
budze. Džicze mi s waschimi ryčemi wot ženitwy,
prjedy dyrbja so naschi młodzi hólzy polėpřicicz, hacz
řebi ja jeneho sa muža wosmu.

Na to so wřchitz řylnje řmęjachu a so jeje
praschachu, na kał dołho drje wona by jeneho na
pruhu męcz chyzla, so by wjedzika, kajtki wón muž budze.

Shto pał ty s temu prajisř, wobroczi so wuj
na teho młodeho kmoira? Wřchal hışcze hubu njeřmy
wotczimik. Njeměch dha nam niczo wo wójnje powje-
dacz, niczo wo tym, kajte te czeřte a franzowske holeczki
su, kotrež řy w zusbje wohladat? Wėchu te też tajte
lőse, każ nasche řerbste a męjachu też tajte czerwjene
s woloschenju řlėdke hubli, każ tuta nascha czeřna řerb-

řta kmotra ma? Wėchu dha w Czeřtej a Franzow-
stej kajte dobre hosposy, kotrež kajte tučne řwinje
kormicz wjedža, każ tuta nascha Sserbowka?

Moji lubi pscheczjeljo, wotmolwi na to młody
kmoir, wo řonřick w Czeřtej a Franzowskej wam wjele
pomjedacz njewėm; ja řso wo nje njeřmy starał. To
pał so mi sdačhe, so su wřchudzom runje każ polđ
nař nękotre lőse, nękotre pėkne! W Czeřtej njeřmy
dołho pobyl, so bych so se řonřicki tam řesnał a w
Franzowskej wřchitte řonřte psched nami czeřachu, tał
wjele hacz mőzna, dokelž so nař bojachu. Wny bęchmy
tam jako rubjeznizy, paduschi a njetniczomnizy wufo-
wani a hdyż nęhdy řekasche: Pruszy du, dha muřojo
a řony, holzy a dzečzi wjeř s khwatom wopuschęzichu,
a hdyż tam pschindžechmy, niołho njenamałachmy, křiba
nělajku staru womlu abo lőczku abo přyczka. W tych
męstach pał, w kotrych ja řym byl a řonřte widzik,
dha bęchu drje po swontomnym napohladze holeczki
řjane a pėkne, po řnitskomnym cřlowjeku pał dořcz
leřne a řchibake, runje każ wřchudzom po zřchym řwęcze
řu. S zřka, luby wujo, dyrbju so wuřnacž, so na-
řchim řerbřtim holzam wulku řchitwdu czinicze, hdyż
na nje řwaricze. Mi so tola bje-wřchickimi holzami
zřkeho řwėta Sserbowka najleřje lubi! Za pał řym
w Czeřtej każ w Franzowskej wójnje Sserbowku řesnał,
kotraž je řebi moju a wřchickich wojakow luboscz a
czeřcz dohyla, so na nju řpominacz budžemy, tał dołho
hacz živi budžemy.

Shto sawola wuj, shto ty prajisř? Jena Sser-
bowka je řobu na wójnje pobyla? Wo tym hışcze
njeřmy niczo blyschal. Dha drje je marletendertu
czinika? Abso je wona so do wojeřsteje řutnje wo-
blekka a jako hufar abo hulac řobu wojowala? To
by mi pėkna řonřta byla! Powjedaj, kmořje, shto
s tym mēnisch, so je Sserbowka na wojnje řobu byla!

Powjedaj haj, powjedaj nam, shto to je —
Sserbowka na wójnje a shto wo tym wěch — pro-
řchachu wřchitz, kotřiz sa blidom ředžachu, muřojo naj-
prjedy a na to řony; powjedaj wřchal řurjo, sawola
stary wuj a řyže so bliže s njemu a porjebzi řchleńczku
prajizy: pschipicz, kmořsko. Žako bė řebi wuj trubku
s nowa řazehlik a drusy nowe zigarry řapaliki, nasta
wulka czřichina wo řřtwje, jako bychu na mřchi byli, a
kmoir řurji řwoju rosprawu takle řapoczka:

Najprjedy chzu wam, moji lubi pscheczjeljo, wo
wójnje we Czeřtej powjedacz! Tał wjele ja hışcze
wėm, so wy řalszy na tutu wójnu s wulkej horři-

woszczu a s wjeſoſnym buhom njeſſmy czahnyli a na njej wulle dobyſza njeſſmy doſtali. S wulkim thwatom wóhny kraj wopuſzczyciſz męjachmy. Gdyż bęchmy cżęſte mjeſy pſchetroczili, bęchmy nuſowani, wulle a wobczęzne puče czinić. Wulla bę horzota a ani wo dnjo ani w nozy žaneho wotpoczinka niemęjachmy. Rędom bęchmy tu a tam ſaſtali, ſo bychmy ſebi nęſſto i wobjedu nawarili, dha pał hnydom trompety a bubony ſaſchczerečahu, ſo ſo ſbęhnyć a dale marſchitrowač dyrbjachmy. My chychmy ſo i thęzorſtemu wójſtu pſchihantnyć, liż i ranju ležeſhe. Wluczni a ſpróznj bęchmy wſchitzy, prjedy hać do wokolnoſcze pſchindžechmy, hđžeż wono bę. Pruzy hujarojo a hulanojo naſ wot boła pſheſczehachu, ſo w nozy ſtajnje na ſtraži być męjachmy. S nimi ſo tu a tam bijachmy, kaź pola Diežina a potom ſo ta wulla bitwa pola Kralowejhradza męjeſhe, kotraž ſo s tym ſlónći, ſo my, hać runje ſo bęchmy muſzy wobarali a bili, s thęzorſtimi zoſač dyrbjachmy. Gorzy džen to bę. My bęchmy drje nęſſto luda ſhubili, ale najhórſhe bę to, ſo buchmy pſchi zoſanju wot ſwojeho hłowneho korpa wotręsnjeni. Za a něotre ſta druhić s naſheho bataillona, kotſiž bęchmy w bitwje najblęje wubzerjeli, my ſczehnjechmy ſo do bliſkoſcze twjerdziſny Kralowejhradza. Straſchne doſć bę tuto zoſanje. Sa nami honiču Pruzy a tſelachu na naſ; prjedy a wokoło naſ pał bę wulla woda, w kotrejž huſto hać pod pažu leſć męjachmy. Wſchón kraj oko wokoło bę powodženy, ſo bychu ſo njeſpſcheczełjo wot twjerdziſny wotbzerjeli. Tu je tał něotryžkuliz ſwoje žiwjenje wotajit a ſo tepit, liż runje do hłuboleho pſchęrowa trjedy a ſpróznj a pſchepoczenny niemóžeſhe pſchepłowacj. My bęchmy ić na dwę ſczi, kotſiž ſo twjerdze hromadze djeržachmy a i wrotam twjerdziſny pſchindžechmy, hđžeż naſ, doleł naſ ſa Saſſlich ſpóſnachu, nuts puſchćiachu. Tudy my wjele hodžinow na jenej haſy ležachmy, prjedy hać naſ do nělajſheo hoſpitala połaſachu, w kotrymž wjele ranjenyć thęzorſleho wójſta ležeſhe. My bęchmy hać na kožu pſchemoknjeni a pſchemoblelacj ſo niemóžachmy, doleł w naſchich torniſterach žana koſkła ſucha njebę. Nićto ſa nami njehladaſhe, doleł ranjeni ſo najprjedy męjachu wobſtaracj a wobalecz. Tał derje hać džeſhe, wobſtarachmy ſo ſami ſe wſchēm potrjebnym, s jedžu a s picžom a wupóſchachmy ſuknje a koſkłe pſched wolna, ſo bychmy ſo i najmjenſchemu ſaſo ſucha ſuknju woblez móhli. Tola pał wjetſchi džel wot naſ ſlę ſthori.

Sta hroſna thoroſć tholera wubryi w tym lazarecze a hęzna thoroſć tyfus nadpadže druhić. To bę žaſoſnje ſrudny czaſ ſa naſ. My ležachmy w tutej twjerdziſnje hromadze ſcziſchćeni, kaź jerje a niemóžachmy ſo hibacj. Wonta pſched męſtom ſtejachu Pruzy a njedachu niſomu ani wón ani nuts. Nutska pał bę tejtjo luda, ſo bę žyłe męſto pſchepjelnjene. Tu bęchu wojazy, kotſiž twjerdziſnu wobſadženu djeržachu a i nim bę ſo wjele taſhnt ranjenyć a ſtrowyć pſchidwalo. Wjeſni ludžo a burjo bęchu tu wuſchowanje pntali a namałali. To bęchu ſrudne a ſtyſtne dny ſa naſ, to móžecze derje wćricj. My niemóžachmy na to ſkorzić, ſo bychmy žyłe wopuſchćeni byli. Pſchetož pomalu bu tež ſa nami hładane, lękarjo ſo po tnyć ſthorjenyć horje bjeriču, a druhy wobhydlerjo pſchihhadžachu s jedžu a s picžom. Ale nićto wot waſ ſebi to myſlicj niemóže, tał ſtyſtno w tajtim lazarecze je, hđžeż thori a ranjeni leža. Čzi ſtonaju a žaſoſcza, ſo jeneho wutroba boli a napoſledł ſmjerdjenje naſtanje, ſo i wutraczu njeje.

Dha jedyn džen do naſheho lazareta woſebna knjeni ſtupi a ſo ſa tym praſcha, hać tudy ſaſzy wojazy leža. Runje jaſo by Wóh tón knjes nam s njebia dele jandžela póſtał, tał tu knjenju witachmy a ſo wokoło njeje cziſchćachmy wſchitzy, kotſiž hiſchće ſtrowi bęchmy. My ſmy Saſzy, prajachmy jej, ſcho wot naſ chćecze? Ta knjeni bę ſylna žona s miłym woblicžom. Čžorny ſchlewę knjeſhe jeje hłowu a ſchęra ſuknju jeje ſtawy. Wona s tajtim miłym hłobom ryczęſhe, ſo na męſcze i njei žiwe dowęrenje męjachmy. Seje žyłe waſchnje bę luboſne a we wſchēm ſwojich ſłowach wona węſtu móz połaſowaſhe, jaſo by tu nęſſto roſkaſowacj męła. Kał wjele dha ić ſe ſaſleho wójſta ſcze, praſchęſhe ſo wona. Nimale na dwę ſczi, wotmolwi podwyſchł. Derje, rjeknu wona, budćje dobreje nadžije; ja widžu, ſo ſo tudy hubjenje doſć macje, ja budu ſo ſa waſ ſtaracj, ſo nęſſto hódneho i jedži doſtanjecze; to druhe ſo potom namał! Čura, wołachmy a bęchmy dobreho troſčta; nadžija, ſo s tuteho s ludom pſchepjelnjeneho męſta pſchindžemy, nělotreho wuſtrowi. Sa mało czaſa pał i nam wſchelle poſne korby pſchinjeſechu, we kotrychž bę ſtrowa zyroba, kaź ſchinki, a pjecžen a wino, a my dachmy ſebi to derje ſkobzić. Čhóto pał tola tuta knjeni je, kotraž tajti ſamaritiſti ſtut nad nami čžini, praſchachmy ſo bjeſ ſobu, ale nićto na to wotmolwitz njewjedziſhe. Pſched wjecžorom

wona hšhcze jedyn krcz pšhntbze, nam pšhipowje-
 dajo, so šo jutšje rano s czašom na pucz podamy, so
 je šo sa wosy starala, na kotrychž šo hacž do nęłaj-
 leho jastanishcja železnizy do Salkseje powjesemty.
 Sašo mozne hura salkineža a jedyn wot naš šo
 šthróbli, šo jeje prashecj, šchtó wona je, so bhčmy
 wjedžili, komu mamy šo sa tajku luboscž, na naš wa-
 ženu, podžalowacz. To može wam wscho jene bycz,
 wotmolwi wona, hacž to węcze, šchtó ja šym abo niz,
 to wam tež nicžo njeby pomhašo, hdy bhč wam to
 runje prajila; starajče šo jenož wo to, so budžecze
 wschitzy jutšje rano hotowi a so šo strowi laž khorí
 móžecze šobu domoj wotwjescj; tam budže lępje sa
 waš starane, hacž jow móžno je. Dobru nóz praji-
 wschi wona wotendže. My pał wješejeje nadžije połni
 šo na šwoju šłómu lehnichmy a rjane šony wot šwo-
 jich lubych a jich sašowidjenja męjachmy. Nasajtra
 rano s czašom pšhibeža nasch wumozerški jandžel, ta
 zusa knjeni, a hdyž bęchmy šwoje tornistery, mantle,
 brónje sebrali, podachmy šo s njei na torhoschczo a
 snoschachmy tam na nošyblach tych najbóle khorych
 kameradow. Tu někotre dwazeczi wosy stejachu, rje-
 lowe a žitne, tež kryte a kšurejty. Ta knjeni pał
 komando snajesche, jako by nasch pobwyschł była. Do
 tych krytych wosow buchu czi najkhorischi šadzeni, na
 te žitne wosy nasche węzy položene, a šłabi šo tu šobu
 horje sešydachy; kotšiz bóle strowi bęchu, dyrbjachu
 pęšči hieč. Wiele męschczanskeho luda a wjele woja-
 kow kólo wókoło stejo pšchiladowasche a bę wschitko
 tał daloko srjadowane, so wotjęcž chžychmy. Dha na
 dobo s tych pšchiladowaršow pruski wojał wustupi, kiž
 ruku do nęłajleho ruba sawaljenu męjesche; wón bę
 młoda krej ale jaty a ranjeny. Tón šo se srudnym
 hłošom a s hłubokim šbchynjenjom na tu knjeni wo-
 broczi prajizy: ach! hdy bhč tola šobu cžahnyčž móhł,
 so bhč mojeho lubeho nana a moju maczerku wohla-
 dał, lotrazž šo węcze wo mnje jara rudžitaj! S mi-
 tym miknjenjom a šmęškotanjom nascha knjeni na njeho
 pohladawschi šo jeho woprascha: kał wjele pruslich
 jatych tu scže? Na poł sta, wotmolwi tón młodjež.
 Derje, praji wona, cžalajmy kšwilku, ja chzu hładacz,
 hacž tych njemóžu šobu wotwjescj. Žalo bę šwoje
 pšchilafnje dała, kał šo bjes tym sadžeržecz mamy,
 džesche wona po jenej hašy prjecž. Šobžimla brje bę
 šo bjes tym minyla. Dha šo wona s wješokym wo-
 blicžom sašo wróczi. Wš pruszų wojazy, praji wona
 ł temu młodemu wojałej, móžecze šobu jęcž, koman-

dant je mi waš barik, kšwatajče a prajče jedyn
 druhemu, so sa poł hobžiny wschitzy tudy bycz dyrbja.
 Bjes tym, so my hšhcze šnědanje džeržachmy, pruszų
 wojazy swjesełeni pšhibežachu a šo ł nam pšchisan-
 nychu.

Na to šo nasch cžah na pucz poba; wosy wot-
 jędžichy; my ludžom wješełe Wože nje pšchitwachmy.
 Šbyž ł wrotam twjerdzijnų šo bližachmy, šo nam te
 ščeroke wotcziniču. Oh! kaste bę to swjesełenje!
 Mity strowy powętr naš woschewjesche; nam bę, jako
 bhčmy wot mormych horjestanpli. Šsami najkhorischi
 šo w šwojich wosach ležo wješeli šmęjachy. Ale budža
 dha naš Pruszų dale puschczicz? my šmy jich nje-
 pšheczeljo; njebudža hnaš orje džeržecz? Tał šo my
 praschachmy, jako s daloka pruste straže wohladachmy.
 Twjerdzijna Kralowejhradz bę mjenujzy wot wotbž-
 lenja pruskeho wóšlla wobsanknjena, lotrež wachowacz
 męjesche, so njebhču šo kšęžorszy, kiž bęchu šo w njei
 nahromabžili, wulamali a žytemu wultemu wóšllu,
 lotrež bę bóle do přebła cžahnyšo, nękał do kšribjeta
 pšchischli. Žalo pał šo ł tym stražam bližachmy, dha
 nascha knjeni s nęłajtim wšchłom kšwilku porhčža a
 bje-wscheho sadžewka bu nam wotpuschczene, dale jęcž.
 Tał tón džen hšhcze pšcheb wjeczorom do nęłajleho
 męšta, jeho mjeno šym pošabył, pšchindžechmy, s wot-
 kał šo na parnym wosu do Žitawy wjesechmy. Tudy
 buchu najkhorischi bjes nami do lazaretha pšchenješeni,
 my drusy pał šo do Draždžan podachmy, so bhčmy
 šo žyle wustrowili.

Šchtó dha pał ta zusa knjeni bę, kmóšje, wo-
 praschachu šo wschitzy. Haj! to bę tež nasche štajne
 praschenje, wotmolwi kmótr Žurija njemóžachmy nicžo
 praweho šhonicž! Šsama lutka wona tam w Čžeskež
 bęsche! Wš wę, kał bę do twjerdzijnų pšchischla!
 S Kralowejhradza njebę, te bę węšte!

Dha je nęłajla přynžehyna bhcz dyrbjała, rjelnu
 kmótr wuj s mudrym miknjenjom šwojesu ščereju wo-
 czow. Hewał ju ani kšęžorszy do šwojeje twjerdzijnų
 ani Pruszų pšches šwoje straže puschczili njebudžichy;
 a kał dha budžische jej hewał kralowejhradzli koman-
 dant dowołil salklich wojakow a šamych pruslich jatych
 s tuteho męšta wotwjescj! Ně wšchal, wotmolwi Žurij,
 žana přynžehyna wona njebę, tež žana knjeni s wpsó-
 leho robul! Ani s Awstrije ani s Prusteje wona njebę,
 ale bęsche se Salkseje; wona s Němžami němžy, se
 Šserbami šerbžy rječesche a Šserbowka wona bę. —
 Ty tola nješy, sawoľachy wschitzy nutrni pošlučarjo,

fatorhjnjeni wot tajšeho słowa! Šserbowka a tajša knjeni? a ta šama na wójnje? a tak móžna, so šo jej wrota twjerdžišnow wotankaju a wššćkojo wobelu wójškow jej po woli činja?

Šěšće a pićće, lubi čješni kmoťšjo, sawoła do teho ta luba baba se šhlynm hloškom, kotraž bě bjes tym, so bě Jurij powjedal, na blido we wulkich ščlčach nanošyla: karp a ščtož k jemu šlusča, jako šłobdu juščku a teho runja; jěšće a pićće tola a njedajće šo nufowacž, wospjetowasče wona. Kóždy na šwoje město šhwatasče a žyla čješna šhromadžšna na dobo wot Šserbowki na wójnje k měrnemu šerškemu karpj na blidze šo wobroczi. Wuj šam šhrabny ščlčeničžu prajizy: wotpicž čješna kmotra, a jěšmy najpriedy tón dobry dar a potom powjedajmy šebi dale wo nasčeš Šserbowzy: Karp wubjernje šłobzišče a čžiščina šo wupščěštrje na to žyle kmoťšštwo. Kóždy měšesče šam se šobu doščž čžiničž a kaž w čježšich mššlach šedžišče; tola paš šhwataču wščitžy po móžnošči, dofelž docžakacž njemóžacy, so byču dalisče wo wójnje a wo Šserbowzy šhonili.

Ša pol hobjinki bě tuto džěło došonjane a šary wuj poščěže šwój hloš wołajo: njecžekaj, Jurjo; dale, dale mój šhyno. — Jurij na tajše nufowanje šłowo wša, prajizž: Wš čzeće, lubi pščecželjo wjedžicž, hačž njeiššym ničžo dale wo tutej knjeni šhonil, kotraž mje a mojič kameradow š Kralowejhradza wumo! Wjele šhym wo njej šhlyščal, hdyž běču cži drušy šo š Kšžžorškeje domoj wróćžili. We Jošefowje, w Pardubizach, w Brúnnje, w Šolomuzu, wščubžom, we wščěch městach, hdyžž ranjeni a šhori wožazy w lazaretach běču leželi, tam bě šo wona pošafala. Ranjenych bě wobalala, šhorych wothladala a šo ša jich woffšewjenje šarala. Žaneje próžy njebě lutowala, do lazaretow šo čžiščezala; žaneje štraščneje šhorosče šo njebožala, najnižščeje šlužžy šo nješaušbowala. Šdyžž bě pščiščla, tam bě hubjenych a šhorych wožakow, šakšich taš berje kaž pruššich a šhžžorššich troščtowala, woffšewjala, wumóšla. Zeje šhwalba šo po wščěm němšškim kraju rošnježe a tola mašo ludži wo tym wě, šo je Šserbowka. Pšasčeječe šo naschich wožakow, kotšž šu šo š něčžiščeje franžowškeje wójny domoj wróćžili, woni bubža wo njej powjedacž móž. Pščetož tež w tutej wójnje je wona šobu pobyla, w njej šo š nowa w šwojej pošuej kššesčžijanskej lubosčži krašna a wščeje čžesče hódna wopošafowala. Tež na tutej wójnje šhym ja a tawšhny šo mnu šhonili, ščto

tajša Šamaritška, kaž wona je, dobroho čžiničž šamóže, hačž runje ani wot krala ani wot žaneje wššćnoščje do žaneho šastožšstwa njeje šapošafana.

Wóš šwarnuj, počža na to šary wuj; Wóš šwarnuj, to čžu ja tola wjedžicž, ščto je tuta žonška, tuta šerška knjeni byla! Ščto ty prajišč, Jurjo, tež na tutej pošlenjej wójnje je wona šwój wóžny kraj a šwojič pščecželow wopuščžila a w zušbye wščitke wobčežžnoščje a štrašosče wójnškeho žiwjenja na šo wšafa, jeničžž, šo by ranjenym a šhorym pomožna byle. Šm! hm! to je mi tola džiwna dušča.

Pošłuchajće jenož, ščto šhym ja šam wo njej wibžil a wot druhich šhlyščal, rjekny Jurij. Wš wěšče, šo buch ja, jako tuta franžowška wójna wudry, do wójška powošanž; jako rezervišt dšrbjach šo š nowa brónje pšchimacž. Ža nješam tu wupowjedacž, š kajlej šhlyšnosčžu a šarosčžu mojemu lubemu nanej a mojej lubowanej macžeržy bože mje prajišč. Wššak ničto njewjedžišče, hačž tyč šwojič šašo wiožž. Tola šo wščitžy š dobrym dowěrenjom a muštej šhrošłosčžu wobroničnym. Nasče šakšte wójško šo pod nawjedowanjom nasčeho kónprynža Alberta po želešnižy hačž do Kaštella, š napsčezža Mainza nad Ršheinom wješesče. Wot tam we wulkich wobčežžnych maršchach k franžowšškim mješam džěčmy. Wobčežžne tuto maršchirowanje bě; wo dnjo bě wulka šorzota a w nožy hušto pod hólými njebešami biwal džeržachmy. Tajše wobčežžnoščje njeběčmy šwucženi. Teho dla wulki džěl wožakow šhori. Mi šamemu šo taš džěšče, šo na nohi ššhromič a w žiwocze řešanje doštach. W Šomburgu, to je město w Pšalžškej, wostachmy žyla čžrjoda ležo, bjes tym, šo nasče wójško dale džěšče. Žu do někaššeho šospitala pšchiužčemy, hdyžž berje doščž wothladani běčmy. Wobhdylerjo města běču dobročžini ludžo a šastarachu naš se wščěm, ščtož potrebachmy. Tola paš ša někotre dny šo ta dobročžiwosčž trošču šlešnu a nam počžinasče nusa byčž. Ščto šo na jene dobo pošaze? hubajće! Nasča šerška knjeni, ta Šamaritška, kotraž bě naš w Čžechach nimale ščthri lěta prjedy š wulkeje nušy wumóšla, do nasčeho lazaretha štupi a šo pola naš wobhoni, kaš šo nam dže a na čžimž nam pobračuje. Wona bě šo pšči špocžatku augusta š Draždžan na pučž podała a měšesče pšči šebi tón kročž někotre mlode knjenje a někotrych taš mjenowanych pošnych diaškonow. Čži šo po naš se šmilenjom šeržebjeriču, naš dženi a nóž wothladowachu, ša jěž a wščitko nufne šo štarachu.

Za knjeni pač, kotraž tute male wójfko měrných samaritiskich duschow nawjedowasche, so hnydom, jako zproba kónz dosta, k komandantej města sama poba a teho nufowasche, so bu sa naš šwěru starane. Na to bě wona se swojim korpsom wotičela, kaž blisšachmy, do Saarbrückena a Forbacha, hdžej běchu so bitwy Prussich s Franzowsami měle.

My pač běchmy sa někotre njebzele sašo strowi a dostachmy pschifasnju, so na pucz sa naschim wójfkom dacj. Bitwy pola Wörthu a Weissenburga běchu tehdy hižom bite a rycj bě wo tym, so so w bližšich dnjach pola Meza něšto wulkeho stanje. My so na železnizy wjesechmy tač daloko hacj džěche a na to pěšči dale džěchmy hacj do Pont-à-Mousson. Tuto město bě s wojerstim ludom pschepjelnjene. Zyle divedije psches nje marschirowachu a my s nimi. Kral Wylem sam a prhnz Bjebrich Korla běschtaj tu tež pobhloj. Zyle němffe wójfko so tu psches rěku Mosel czisčezěsche, so by na tamny brjoš do blisfosce Meza krocziko. Hdžj pač tu ja s mojimi kameradami jedyn wjecjor doscj posdže po hašh marschirujemh, sčto wuhladam? Na nekajtim rěblomym wosu, kiž je czěšno k muri jeneje kžěje pschiczišchczany, šedzi nascha Eserbowka se swojimi pomocnikami. Na luthy kaschczach a korbach, kotrej tam běchu nakladžene, ma wona swoje město! Nimo njeje czahnu fanony, wosy s muniziju, kawalerija, pionirojo a wšchón wojersti lud. Hara je, so jenemu wuschy bunczitej, nóżna czma pschibywa a nascha knjeni hischczje s měrom šedzi a dale njemōže. Ale wokoło ranja dohlada so wona, so ranjeni wojazy s bitwy, kotraž bě so 16. augusta mēla, pschihadzeja. Někt wona se swojeho wosa stupi a na nimo khodzazeho wojaka wola, so dhrbi jej konje wobstaracz, so by s hašh wujecz mōhla. Tu leža wbošh ranjeni koło wokoło na semi a s nowa so zyle czahi druhich bliža. Nichtō njeje, kiž by so po nich horje brač. Sahe rano widžach ju, kač wona so roshladuje, hdže by nekajti lazareth sałožicj mōhla. Mihdže pač žadyn rum njeje. Njedaloko jena zhrkej steji; ale ta je sanknjena. Wona někošo po klucz posczele, ale nichtō jón njepschinješe. Na to wona pschifaje, so dhrbja so zhrkwine burje s mozu wubicj. Hdžj so to je stalo, pschifaje, so so ranjeni nuts donješu. Sčlōma so sczele na kawki a na kamjenje a rucže so Boži dom s ranjenjemi a s jich stonanjom a žalosčenjom pjelni. Wona pač se swojimi pomocnikami wot jeneho k druhemu dže a tu jenemu rany swobala, druhemu nekajte

šlowo troschta praji a tšeczeho s winom a s wobu a s lēkarstwom wofschewi. Tu so njeprascha, hacj sčtō je Němz abo Franzowsa, Turka abo Žid. Sa wšchitkich so wona stara se samaritkej luboscju a kotrhž wumrije, sa teho wona hischczje czichi wōgenasch wuspěwa. Ani džen ani nōž šebi wona žaneho wotpoczinka njepposchjeje! S njewustawatej prōzu so wona sa tych stara, kotrhymž je přenja pomoz s wjetscha najlēpscha.

Kač je s města Pont-à-Mousson dale pschifa, to njewēm. Ale 18. augusta bě ta krawna bitwa pola Saint-Privat, w kotrejž so nasche sakske wójfko přeni krocj šobu bijesche. My, to rēka, ja a moji kameradojo, běchmy džen přjedy k naschemu wójfku storcžili. Ja dhrbju prajicj, so bě tuta bitwa jara šurowa a krawna. Přeni krocj šym tudy šmjerczi do woczow hladač. Njepšcheczel wšchitke mozgy napinasche, so by so tu dzeržal a naš wotczisčezal. My so bēdžachmy jako lamy. Tawšhnty tu padžechu k prawizy a k lēwizy. My stejachmy kaž murje a hacj tež tu a tam kruč do sady czisčczeni buchmy, dha tola s nowa do přēbka stupachmy, njehladajo na to, sčtō panje. Toksty kur horj a dolinu krysjesche, wješ Saint-Privat so pafesche a plōmjenja k njebju šapachu. Wjecjor so bližische, dha trubh pschipowjedachu, so dohycje je nasche. Ja Bohu s wutrobnej modlitwu mōj džakny wopor pschijnješech, pschetož wōn bě mje swarnowal, so bēch strowy a czily wostal. Ale kač to na bitwischczju wonhladasche! Tu walachu so czežzy ranjeni wolaajo a stonajo; tam ležachu morwi, tam pschiběžachu tajzy, kotrhymž bě kulka lohku ranu nabila. Sčtōž to widžil njeje, kajti šrudny napohlad to je, hdžj bitwa kōnz ma, tōn šebi to wumyšlicj njemōže. My strowi, hacj runje zyle sprōzni a muczni, tola žaneho wotpoczinka njemējachmy. Nascha kompagnija dosta pschifasnju sa ranjenymi phtacz a tych podpjeracz, kotsiž we wójfku jako tač mjenowanh sanitātny korps tu porucznoscj maja, na bitwischczju tych ranjenhch šesbēracj a k wobalenja na město dnjescj abo domjescj, hdžej lēkarjo swoje šrudne džēlo czinja. Jako so ja s nělotrhymi ranjenymi, kotrhychž bēch sa nekajkim plotom we jich krwi ležo namakal, do wšh wrōczich, koho sašo tu wonhladam? Nascha Eserbowka tu je! Wona s wustojnosczju w jenej brōžni, kotraž so njebē šobu špalika, šlōmu sczele a sa tych wobohich ranjenhch loža hotuje, so bychu so tudy položicj mōhli. Bombaj Bōh wam, knjeni, rjeknu ja k nej. Kač dha wy jow pschidžecje? Moje město, wotmolwi wona, je tam, hdžej je najhōrscha

nusa. Za chěžch so s njej bale do ryczow bacž a jej prajicž, so ju s cžěškeje wójny hem berje snaju a so so nab njej došč njemóžu nabžiwacž, kał to wščitko móže dolonjeć. Wona pał mi słowo wotřěsnų prajizų: něłł žana kħwila njeje rycžecž a powjebacž, cžimny a džekajmų a skutkujmų, so tym wbohim ranjenųm pomhamy. Horliwje bč moje pocžesčowanje, lotrež so w mojej wutrobje horjesče. Wona mějesče berje prawje a ja džěch jej, hacž runje bčch smjercž spróznų, žyłu nóz l ružų. Tež wona hebi žaneho wotpocžinka njeppopšhejesče, ale so s njewustawatej próžu, hacž runje sa wjele nozow njebč spata, sa swój lazareth starasče.

Poškuchajcje dale, rjeknu kmótr Jurij. Přěnjeho septembra bč bitwa pola Sedana, po lotrežž so kħěžor Napoleon kaž wam je snate, se swojeho kraja jaty do Němžow wotwjedže. Wų wěšcje, kałka krawna bitwa ta bč. Tež w njej mje Wóh tón knjes psčeb sčłobu a smjercžu wobarnowa. Ale po njej ja na cžerwjenu sčhorich a buch do lazaretha we Doužų pokasany. Sdžž tam pschindžech, lejesče w tym mačhu městacžku na 1500 cžěžų ranjenųch. Sčio pał so sa tųch starasče? Nasča Šerbowka. Bč našhrosnišče wjebro, desččž so lijesče, ale

wona wot jeneje kħěžje do druheje kħobžesče a sa wščitlimi směru hlabasče. A na kałke muske waschnje wona tu wustupi, to je s teho spósnacž, sčtož je so mi wot druhich powjebalo. Tu we Doužų sa ranjenųch a sa tųch druhich, wosčebje na tyfus kħorųch, mloko pobrachowasče. Nasča Šerbowka bč sčonila, so bčchu wobhplerjo teho města swoje krumų, na 200 sčtuł, do něłajteje hole we kušobnej Belgistej wotwjescž dali. Wona pschi hebi wobsantny, so dyrbi so tutón slót sažo wrócicž. Po tajlim džěšče wona l měšcžanošcje a rycžesče s nim. Knježe, praji wona l temu, wų wěšcje, so mų pschi našchim tutombųm lazarecže žanyųch wojalow jako wachowazų kommando nimamy; mų pał mamų prawo něłotryų słow hebi žabacž. Želi so czi pschindu, budža wasčej gmejnje l wobcžěžnosčzi, wų dyrbicje so sa jich kwartiry kaž sa jich žyrodu staracž.

Wopomńcže to, luby knježe. Želi wų pał so wo to staracže, so wasče krumų sažo hem pschindu, dħa chžu so ja waschich kħubųch s jědžu wobstaracž a sa to stejecž, so slót njebubže rekwirirowanų. Měšcžanošta do teho swoli; wona so do Sedana l tamnemu kommandantej poda, kiž jej pišmo da, so so wot slotu we Doužų nicžo nješmje rekwirirowacž. Na to krumų s belgiskich holow domoj pschindžechu a

wot teho czaſa wó butru a mloſo žana nuſa wjažy njebē.

To paſ je žona, kaž huſar, rjeknu kmótr wuj, ſchtó paſ je tola byſta? Praj nam tola, Žurjo; wulki czaſ je, ſo to ſhonimy.

Ža ſhm ju napoſlebl na tutej wójnje w měſce Lagny widžik! praji Žurij. To bē w tym czaſu, jaſto bē měſto Paris woblehujene a my czežle a wob- czežue wojerſke žiwjenje wjeſcž mėjachmy. W nožy a wo dnjo dyrbjachmy w najhóreſkej ſhmje na ſtraži ſtejecž. Franžowojo ſ Parisa ſhlyne wupady cžinjachu a woſebje pola Brie a Champigny naſche ſaſſke regimenty 107 a 108 wulku ſchlodu czerpjachu. Wóh wē, taſ bē wona ſa tym pſchiſčla, ſo je jeje pomoz we Lagny jara trēbna. Wona bē tam ſe ſwojimi pomóznizami a pomozni- kami pſchiſčla a to bēchu žony a mlode holžy taſ derje kaž mužojo a mlodženzy, a w lazarethach kaž we wo- bhblenjach ſa ſhoržy a ranjenyč ſ jenajſej dobrocži- woſežu ſo ſtarache, ſo w žyčym wóſſku wojazy taſ derje kaž wyſčtojo jej „naſcha macž“ rēlachu. Ržežor ſam a Wiſmark taſ derje, kaž Moltka ſu ju tuby w Lagny wophtali a ju ſ wulkej czeſcžu wuſnamjenili. Šchtóž tam wot wyſholič knježič, wóſwobodow a fērſchtow pſchi- ſčje, tón ſ njej džeſče, ſo by ju woſhladaſ a wophtaſ. Ža ſhm ſe ſwojimaj woczomaj widžik, ſo bē wona pornjó najſčlawniſchim generalami ſ žyčym ryntom rja- dow cžeſtnyč medallow a rjadow pſychena. Alle naj- woſebniſcha czeſcž tola ſa nju je ta, ſo je lubomana wot wjele taſhynt wojakow, kotrymž je, kaž jandžel Woži w najcžežičkej nuſy žiwjenja a ſmjerceje pomoz poſčizila, a ſo jeje mjeno njeſapomnite woſtanje. Džež wot ſamaritſkeje luboſcže ſo piſcač budže, tam tež budže jeje mjeno ſ džaſom a ſ czeſcžu mjenowane.

Jeje mjeno, bórczeſche ſtary wuj; to my paſ hiſčcže njewēmny, kaſle; powjeſ nam tola nētl, Žurjo, ſchtó je tuta knjeni byſta, ſchtó bē ta ſčlawna Šerbowka na wójnje!

Jeje mjeno je: knjeni Simonowa ſ Draždžan. Haj wona je ſe ſerbiſkeho luda a je ženjena ſ wēſtym knjeſom Simonom. Džhž do Draždžan pſchiſčječe, dha džiže na wulle torhoſčcže; tam budžeče ſhlamy namaſač, w kotryčž ſo bēty płat, ſchathy a teho runja pſchedawaja. W czaſu mēra ſebži naſcha knjeni pſchi- wofnje a džeſta ſ pjerom a ſapikuje do ſwojich pſche- kupſčich knihi, ſchtóž ſo w jeje ſhlamach kupi a pſcheda. W czaſu wójnny paſ wona tuto ſwoje pomožanje, ſwój dom a ſwoju ſwójbu wopuſčcži a wot nētaſkeho ſnuſ-

komneho Wožeho pomožanja wabjena ſa wóſſkom cžežnje a wſchitke wobcžežnoſcže a ſtrachocže wójnſkeho žiwjenja na ſo wofnuje, ſo by ſhoržym a ranjenym w jich nuſy ſ pomozy byſta, kaž to jenož žona ſamóže, kotrejež wu- troba ſo wot ſčheſcžijanſteje luboſcže hori.

Ž Šerbowka wona je? wopraſcha ſo kmótr wuj. Haj! wona je rodbjena Žanaſčej ſ Dobruſke pola Budyſchina. Tam je jejna kolebka ſtaſa do ſerbiſkeje ſchule je wona ſhodžika a w ſerbiſkej žyrkwi ſwój ſčheſcženi- ſki ſlub wobnowila!

Wſchitžy bēchu ſe wſchej nutrnocžu kmótrej Žurjej pſchipoſčuchali; žontk paſ bēchu hluboſto hnutu wot wſcheho, ſchtóž bēchu ſčyſchate a ſhlyſcžli ſo jim ſ ſhwilemi we woczomaj ſhbolachu. Młoda kmotra paſ ſ bēčym tyła- nym rubiſčkom ſwojej woczžy trējeſche. Žaſto to ſtary kmótr wuj widžeſche, kotremuž pod cžornym lažom tam, hžžež ma wutrobu, počinaſche troču mjehſto byčž, ſhrabny ſo wón a dyri ſ pjaſcžu wo blido ſawolažo: to je žona, to je Šerbowka; wotpičž, kmotſcžila, ſſi- tróčžna ſčlawna naſchej ſerbiſkej knjeni Simonowej!

5.

Hiſčcže nēſčto ſ wójnny.

Taſ ruče hač ſo w Eſſaſu powjeſcž roſſčheſche, ſo ſo Pruzžy bliža, dha wſchitžy wobhđlerjo ſe wſy ſ ſhwatom cžełachu. Pſchetož Franžowojo bēchu ſ wulkej leſnoſcžu lud narhčželi, ſo Pruzžy ſu rubježnižy, paduſchi, mandžeſtwołamarjo a hóreſchi džiſli žganjo, ſo žonom a mužam jaſhyt wurēſaju a džečjom ſchlinſ a wutrobu ſe žiwota wudrēja a ſ ſwacžinje ſežeru. Lud to wērjeſche a ewangelžy duchomni wſchitku móžnu próžu ſebi dawachu, ſwojim woſadnym to wurhčecž a jich napominacž, ſo byčhu pēknje doma woſtali a nječžekali, hđhž nēlaſti kruch nēmſkeho wóſſta pſchiſčje. To paſ wſchitko bē pobarmo. Žedny džeſ ſo poba, ſo tehdy, jaſto ſo nēlaſti nēmſki regiment njebaloto jeneje wſy widžicž da, wſchitžy wobhđlerjo, mužojo kaž žony, džečži a ſčebžimžy cžełachu a do leſkow na bližičej horje bē- žachu. Duchomny bē jenicžki wo wſy woſtaſ. Žaſto wojazy do njeje pſchiſču, pſchitaže kommandant duchom- nemu, ſo dyrbi tyč cžełanzow pſchimjeſcž a jim we jeho mjenje wobkrucžicž, ſo ſo jim žana ſchloda nje- ſtanje. Duchomny ſa ſwojimi ludžimi bēži a jich próhy a Wože dla napomina, ſo byčhu domoj pſchiſčli.

Podarmo pał to je; woni na swojjej horje w leščach wostanu a někotři bōle dale čještaju. S wyškofscze tu-teje horzy woni se sthskom na swoju wješ pohladuja a na niczo druge njemyšla, hačz na to, so so na wschitkich schtyrjach rōžkach palicž budže. Wojazy pał dzerža bjes sobu se swojimi wšchtami radu, sčto by so čzyniko! To so jim njehašcha, sa tymi ludžimi honičz a jich s gwałtom domoj wrōčicž. Tcho dla bu wob-santnjene, jo s dobrym spytacž. Na to pschifasa kom-mandant, so ma so hudžba teho regimenta pschede wšy podacž a něotre khērlusche piskacž. Najprjedy bu hōš teho khērluscha: „jedyn twjerdy hrōb je našy Bōh sam“, na to tōn: „sčtož čjini Bōh wscho dobre je“, a tōn: „Desuš moja nadžija“ piskant a zhy regiment s nutrnoscju wōtje sobu spewacž sapocza. Spewy s hudžbu mōzje po dole sakincza a so k horam čjischcza. Zato čžetanzh to kšyscha, woni stejo wostanu a nastrō-zeni pschipoškuchaju. Sčto? prajachu woni napofleđ bjes sobu, mužojo, kotřiz tajke khērlusche spewaja a s nimi k nam pschidnu, čji nam niczo sčeho scžinicž nje-mōža! To žani rubjeznizh, žani njelnicžomnizh byčz njemōža, kotřiz s tajkim waschnijom so na naš wobrocza! Pōjmy a džijmy dele do naščeje wšy a hladajmy, kał bychmy so s nimi snješli. Pomaču so wschitzy s horzy do doliny podachu a njejšu so kali, so su to čzynili. Pschetož němzzyh a bjes nimi tež serbszyh wojazy so tał pčnje s nimi snješču, jim w jich hospodarstwie a domjazym džele pomozni a služobni bčhu, so potom, jako tōn regiment sa něotre njebjele dale czahnyčz mē-jesche, mužojo a žony a džečzi se kšlyami želnuwoscze jim jako dobrym pscheczalam bože mje prajachu.

6.

Jan a pschedženaf so wo tym nowym rošrczujetaj, kotryž so w l. 1872 smēje.

Jan. Sčto je noweho?

Pschedž. Wjele noweho je so w l. 1871 stalo a wjele noweho so smēje w l. 1872. Čžaf so psche-mēnja a my so s nim pschemēnjamy. Stare sahinje a wono so wscho nowo scžini.

Jan. Sčtož je stare, to pał je husto lēpsche, hačz to, sčtož so nowe postaji. Wdōžesč mi wēricž, so to nowe, kotrehož ty so wješelisč, lubej sčłodu pschinjege! Pschedž. Sa derje wēm, so ty jara konserwa-tivny sy, t. r. ty čžesč wschitto stare na wēczne slyo-

wane mēčz a njehašč sobu do prēbta. To pał tebi niczo njepomha! Sčtož jaton noweho postaji, to dhr-bišč čžinicž a do teho dhrbišč so podacž. Slaj! tał so s tym nowym ma, kotrež wot noweho lēta po sa-tonju so pola naš sawjesčz dhrbi.

Jan. Sa wēm, sčto to je, nowa mēra a nowa waha! Za pał so mi nihdy a na nihdy lubicž njeha.

Pschedž. Hačz so tebi tuto nowe lubi abo nje-lubi, sa tym njebudže prashane. Saton wot 17. au-gusta 1869 je wudaty a wot 1. januara 1872 dhrbi so pschi lupowanju a pschedawanju s nowej mēru a wahu mēricž a wozicž. Haj! wono je postajene, so tōn do wēsteje sčtrasy sapanje, kiž staru mēru a wahu naloži. Pschekupz, kiž w swojich khlamach tajtu staru mēru a wahu ma, hačz runje po nej swoje tworzy njepschedawa, do khostanja pschidže. Saton se wschej kurowoscju na to džeła, so by so wot noweho lēta kem to nowe bje-wscheho wumēnjenja sawjedko we wschēch němstich krajach a tež w Serbach.

Jan. To je pał tola njeprawda, wujo! Sčto dha tež naš Serbow stara, sčtož Nēmzzy kēbi noweho wumyšla. Njech naš na pokoj a pschi starym wostaja.

Pschedž. Ty kaž njerosomne džečzo ryczesč. Nje-prawda so nikomu njestanje; pschetož ta wēz je wot šewjernonēmsteho šejma wuradžena a satōnszy postajena. A my Serbjo temu niczo napschecziwo prajicž njemō-žemy, dokelž hinał njeje, hačz so bjes Nēmzami a s nimi živi smy a wuzitt kaž sčłodu sobu nješemy. Po tajkim najrosfomnišche je wulnyčz, sčto to s nowej mēru a wahu na kēbi ma. Šizom psched dwēmaj lētomaj šym na to spōmnik a šym tebe na to wabit, so by so s nowej mēru a wahu smajomny scžinik. Dmē lēče je kōzdy khwile dosčz mēč, so na to pschi-hotowacž, a pał tola něotryžkuliz hiščeje so do teho njenamala.

Jan. Sa tež niz! Tcho dla prošcu cje, wuškōž mi hiščeje jedyn ras s krōtkimi škowami to nowe, sčtož so wot noweho lēta bjes nami smēje.

Pschedž. To ja čžu, jenož so s ledžblivoscju pschipoškuchasč, dha wschitto derje stōšymišč. Wšyche teho tebi něotre knizki porucžam, w kotrychž je wob-schērnišcho rošestajene, sčtož tebi tudy jenož s krōtkim prajicž mōžu. Dwoje tutych knizlow su tež serbske (a podla němsti) spışane a prēnja ma so tał:

Nowa mēra a nowa waha a najnusnišche wo bezi-malach. Podawa serbski a němsti schulskim dže-čjom prustich a saskich schulow a kōzdemu, kiž

wo to rodži, F. W. S. Jordan. Płackisna 1 nřl.
— Druha řeta:

Pomocna kniřka f muřiczenju nowych a starych měrow a wahow. W Budyřchinje 1871. Płackisna 3 nřl. Sena třeća, pař jenoř němřti řpiřana ma řo tař:

Umrechnungstabellen der sächsischen Maße und Gewichte in die neuen Maße und Gewichte des Nordb. Bundes, für jeden Handwerker, Kauf- und Handelsmann u. s. w. bearbeitet von Ed. Loos, Taubenheim bei Neusalza. Preis 4 Ngr.

Łute kniřki a wjele druhich, kotřeř teje naleřnosće dla řu řpiřane a wuřchře, dořtanjesh we wudawarni Serbskřh Rominom, hđřěř řu napschedaři abo řo tebi wobřtaraja. Za po mořim boku myřle nimam tebi tudy řhulu đerřecěř abo tebję wobřchěrnje rořwucřowacěř. Kup řebi tamne kniřki a wuřń řam f niřh, řchtoř je tebi trěbne, wřřah řh řtary dořčř!

San. Žanu řhulu mi đerřecěř njetřebasřh, ale trořhu mi tola prajřčř móřesh, řchto to najwobřebniřeh a najwajřniřeh přhi tutej noweř měře a wuřh je.

Přehedř. Ředřbuj na to, řo řo wřřah noma męra na „meter“ řaloři a wřřhitke rořliczenje řo „ř đřęřatku“ řtanję. Đřęřacěř pař řeta we řacřonřtim đezęm, čřohoř dla teř wot metrĩřehoh đezimalneho řhřtęma a wot đezimalneho licřbowanjaja řo rřęři. Ło pař đyrřbiřh přhidacěř, řo wřřhitke nadliczenje abo nadmnořenje a đřělłowanję přehes đřęřacěř řo nanajłoři řtanję.

San. Ło je wěřno, wujo! Ale praj mi, řchto řu đezimale?

Přehedř. Đřęřacěř řentow je đřęřatka abo tař wjele řař 10;

đřęřacěř đřęřatkow je řto abo tař wjele řař 100;

đřęřacěř řtow je řřřaz abo tař wjele řař 1000, řłaj to řu řřłe;

đřęřaty đřěl jęni je đřęřacěřinřka a ta řo pĩřeh $0,1$;

đřęřaty đřěl đřęřacěřinřł je řtoterna a ta řo pĩřeh $0,01$;

đřęřaty đřěl řtoterny je řřřacěřinřka a ta řo pĩřeh $0,001$, řłaj to řu đezimale.

Łuto licřbowanję ř đřęřatku abo to rořđřęlenje přehes đřęřacěř mamy we řakřteř hřřom přhi pjenjeřřah. Łoler ma 30 nřł., 1 nřł. ma 10 nowych pjenjeřřłow a đo teho řmř řo jara đerje namatali. Łeho řunja je w řřřřm němřřtim řtraju hřřom đłęřhi čřař přhi wuřh to řđřęlenje přehes đřęřacěř řawjedřene, tař řo ma 1 řentnař 100 puntow, 1 punt 30 łutow, 1 łut 10 řwentkow, 1 řwentł 10 gramow a t. đ. Łeř to je řo nawuřko a

đřę-wřřehoh řadřęwřa wuwjełbo. Čřehoh dla řo noma męra po męřrah njeđyrřbjata řawjeřčř hohđřicěř? Ředřbuj jenoř na to, řo męřidlo řa dořřohčřęř wot něřł budje meter abo dořři łohčř. Dróbnĩřeh męřh nastanu přehes đřęřenje metra đo 10 abo 100 abo 1000 đřęłow, a to tař, řo:

đřęřaty đřěl metra řeta đezimeter abo přhřitróřřehny:

$dm = \frac{1}{10}$;

řtody đřěl metra řeta centimeter abo přhřitróřřehny:

$cm = \frac{1}{100}$;

řřřřaty đřěl metra řeta millimeter abo přhřitróřřehny:

$mm = \frac{1}{1000}$.

Wřęřeh męřh nastanu přehes nadlicřenje ř đřęřacěř tař řo:

10 řas 1 meter řeta đęřimeter abo přhřitróřřehne: Dm;

100 řas 1 meter řeta hęřtometer abo přhřitróřřehne: Hm;

1000 řas 1 meter řeta řilometer abo přhřitróřřehne: Km.

Ředřbuj tu na to, řo te zuřę řłowa, kotřeř ř piřmikom ř řo řřončřuja, praja, řo je đřęřaty abh řtody abo řřřřaty đřěl wot jęni męřnjeny. Łe zuřę řłowa pař, kotřeř řo řřřřmikom ř abo ř řřončřęřja, wupraja, řo jęna je abo đřęřacěř abo řto abo řřřřaz řřčř řtajęna. Řo řřm budřęřh něřł na męřčřę řřęřeměčř, řo je:

1 meter = 10 đezimetrow,

1 đezimeter = 10 centimetrow,

1 centimeter = 10 millimetrow, a ďale:

1 đęřimeter = 10 metrow,

1 hęřtometer = 10 đęřimetrow,

1 kilometer = 10 hęřtometrow a po řajřim

1 meter = 100 centimetrow,

1 meter = 1000 millimetrow a t. đ.

San. Ło je wřřhitko jara đerje, wujo, ale ř řřm řa hřřehčę řa řřm njeřřhřřndu, řař wjele je řtary łohčř řornjo nowęmu metřęř, ani, řchto płacři nowy łohčř abo meter řornjo řtawęmu łohčęřę!

Přehedř. Żeliso to wjedřicěř hęřeh, đha řebi řup te kniřki, wot řotřřhčř řęm přęđy prajřł. Č řřh wřřhitko nuřne ďale nawuřnhřh. Żęnoř to hřřu tudy přhřřřřajicěř, řo 1 meter (abo řřł abo nowy łohčř) je nımale: $\frac{1}{4}$ prusřehoh (dořřehoh) abo $\frac{1}{4}$ řakřřehoh (řřóřřehoh) łohčřja. Přhřřřřpomměčř hřřehčę mam, řo budje ř wřęřřeha přhřřřřchodnje po řol metrah płat a řutno a teho řunja męřřęne a řo $\frac{1}{2}$ metra je 21 $\frac{1}{2}$ řtaryřh řolow, řunje řař 1 meter je 1 řtary łohčř a 18 $\frac{3}{8}$ řtaryřh řolow, řchtoř po đezimalah řo pĩřeh: 1,7656 łohčřja. Żeliso 1 řtary łohčř płacři 1 nřł., đha nowy łohčř abo meter płacři

10 ras 1,7656 nowych pjenjes abo: 1 nřl. 7,656 nowych pjenjes abo 1 nřl. 8 nowych pjenjes.

Jan. W6h swarnuj, to budze p6kne liczbowanie pŝchi kupowanju a pŝchedawanju! Dha drje ŝo husto ŝebamy!

Pŝched 6. S6ht6z ŝo ani ŝam ŝebac 6 ani wot druhich ŝebac 6 dac 6 ŝze, t6n dyrbi nowu m6ru a wahu ŝesnac wutny6z. To je jeniczke, ŝ6ht6z pŝchi tym nowym wafchnju k6zdeho pŝched ŝ6kodu wobarnuje. Wotpus6cz 6 mi hiŝ6cze ŝ kr6tkim na p6ninsku m6ru tebje dopomnic 6. ŝac 6 dotal m6rjachmy runiny abo p6niny: pola, kuli a t. d. po jutrach, alrach a 6prutach, — ŝ6z6n, deŝti a teho runja po (kwadratnych) 6k6h6czach, 6st6pach, 6z6lach. To je wot noweho k6ta ŝafafane. Wjele b6le ŝm6jemy tu m6ric 6 po metrach. Dr6bnis6che kwadratne m6ry nastanu pŝ6es d 6z6enje 6metra do 10 abo 100 abo 1000 d 6z6low, a to ta 6, ŝo

d 6z6aty d 6z6l 6metra r6ka 6bezimeter abo 6dm; ŝtoty d 6z6l 6metra r6ka 6centimeter abo 6cm; tyŝaty d 6z6l 6metra r6ka 6millimeter abo 6mm.

Wj6ts6che m6ry nastanu pŝ6es nadliczenje ŝ d 6z6ac 6, ta 6 ŝo:

- 1 6meter ma 100 6bezimetrom, 10,000 centimetrom, 1000000 millimetrom.
- 1 6bezimeter ma 100 6centimetrom, 10,000 millim.
- 1 6centimeter ma 100 6millimetrom.

N6tl pa 6 mamy tu nowe mjena, mjenuj 6z 6:
100 6metrom r6kaja ar a
100 arow ŝu hektar.

ŝd 6z ty tutu nowu p6ninsku m6ru ŝ te 6 prjeda- wŝ6ej starej pŝchirunaf6, dha je:

- 1 6prut stareje m6ry nimale 14 6metrom;
- 1 prufke jutro je 25 1/2 arow abo nimale 1/4 hektara;
- 1 ŝafsti aler je 55 3/10 arow abo 1 1/20 hektarow;

1/2 k6rza stareje m6ry je = 13,8555 arow = 0,138555 hektarow;

1 k6rz je = 27,671 arow = 0,27671 hektarow.

Jan. Dha po tajkim ŝ tutej nowej m6ru naf6che le 6zomnos6cze ŝahrody, pola, kuli, hole a ŝ6tki m6ric 6z dyrbimy?

Pŝched 6. ŝaj! a h 6z ty n6ŝ6to teho kupiŝ6 abo pŝchedaf6 abo wotnajef6, dha ty bl6je po 6prutach, po k6rzach abo alrach liczic 6z njeŝmjef6 ale po 6metrach, arach a hektarach!

Jan. To pa 6 h6l — —. Do tuteho noweho ŝo nih 6 namafam, ja pŝchi ŝarym w6stanu!

Pŝched 6. Nic 6z tebi njepom 6a; ty dyrbiŝ6 po ŝak6nj6m postajenju to nowe horje wŝac 6 a po nim ŝo ŝad 6zerc 6, a h 6z te 6z to na m6ŝ6e njenawutnjeŝ6, ŝ 6zafom ŝo to da! Jen6z wobŝtaraj ŝebi, to praju hiŝ6cze jedyn kr6c 6z, te prjedy pomjenowane kni 6zki a wobho 6n ŝo p6kne we nich, dha ŝa wŝ6em l6 6zo pŝchir- d 6zef6! W6ŝ6ebje ŝ tuty 6z kni 6zlow te 6z nawutnjeŝ6 wu- liczic 6z, ŝ6to ar abo hektar p6c 6zi, h 6z 6prut abo k6rz abo aler ŝtareje m6ry 1 nřl. abo 1 tol. abo 20, 30, 40, 50 a t. d. tol. p6c 6zi!

Jan. Ra 6 dha pa 6 ŝe 6z6leŝnej a ŝ dutej m6ru a ŝ wahu budze? N6w6stanu te pŝchi ŝarym?

Pŝched 6. Tudy tebi 6 tr6ŝ6t6ej prajic 6z m6 6zu, ŝo pŝchi tutej m6rje a pŝchi wafy wulke pŝchem6njenja ŝo nimaju, a ŝo jen6z nowe zuŝe mjena ŝo tudy nako 6zaju a ŝo wŝ6o hina 6z roŝd 6z6ljuje, ha 6z je prjedy by 6to!

M6ridko ŝa 6z6leŝa (ŝa 6z drjewo, kamjenje, pjerŝ6c 6z a t. d.) a podk6z6l tuty 6z m6row, ŝ kotrym 6z ŝo tute ŝuche abo te 6z m6tre w6 6z m6ric 6z maja, je kubimeter, abo m6ra, kotraj je 1 meter do 6zha, ŝ66rola a wyŝ6ola. Dr6bnis6che kubitne m6ry nastanu pŝ6es d 6z6enje kubit- neho metra do d 6z6ac 6z d 6z6low. Ta 6 ma:

- 1 kubimeter 100 kubitbezimetrom abo litrom,
- 1 kubitbezimeter (abo liter) 1000 kubitcentimetrom abo kubit 6z6low,
- 1 kubit 6z6l 1000 kubitmillimetrom.

Wj6ts6che kubitne m6ry pŝ6es nadliczenje kubitneho metra nastanu, ta 6 ŝo 1000 kubitmetrom r6ka kubit- delameter abo kubitny rje 6c 6z.

ŝd 6z ty tutu nowu m6ru starej pŝchirunaf6, dha je:
1 kloŝter n6h 6zje 3 1/3 kubitmetrom,
1 prut kamjenjow je n6h 6zje 3 1/6 kubitmetrom.

Jan. Po tajkim bud 6z w tym naf6chim nowym 6zafu te 6z drjewowe kloŝtry dr6 6zŝ6che?

Pŝched 6. Dr6 6zŝ6che wone njebud 6z teho dla, ŝo ta nowa m6ra ŝo ŝawjed 6z, ale hinaŝ6chu p6c 6zŝ6inu ŝm6ja. Runje ta 6 ŝo te 6z ŝm6je ŝ nowej m6ru, ŝ kotrej 6z to- 6zŝ6ny a 6zito m6ric 6z bud 6z, ŝa 6z pimo, wino, palen 6z, mlo 6z, liŝa 6z, woli 6z a teho runja, ŝa 6z te 6z 6zito, ka 6z, brun 6z a t. d. 6 Sa tute w6 6z trjebamy tute m6ry. Tute nowy m6ry ŝu wot kubitmetera wotw6d 6z6ne.

D 6z6aty d 6z6l kubitmetera r6ka liter abo ŝana 6 a tuta je wo ŝ6dminku wj6ts6cha d 6z6li dotalne a jen6z ŝy- dom w6ŝ6minkow prufŝ6eho kwarta wopŝ6ija. M6ridko ŝa to je teho dla liter abo nowa ŝhana, 1/2 litera r6ka ŝ6oppen abo karanc 6z, 100 literow r6ka hektoliter abo pic 6z abo ŝud; 50 literow je nowy k6rz abo:

Jan. Dži mi s mocjow s tym twojim nowym
cjasam!

Pšchedž. Za bu, budź w Dože mje!

1 kórž měri 50 khanow;
1 picjel abo šub měri 100 khanow;
1 karanczł měri ½ khanu;
1 starý kórž měri něhdže 110 nowych khanow a je po
tajkim wo džešacj khanow wjetschi hacj dwaj nowaj kóržaj.
Jan. Potajkim šo wjazh po hachtlach a maslach
žito nješchedawa?

Pšchedž. Ně, to wschitko prjecj panje a ty masch
jenicjz po literach a nowych kóržach, po khanach a ka-
ranczłach abo po šubach abo picjelach pšchedacj a kupicj.
Wžo wschitko pónđže s wěžami, kotrej šo po wasch pšche-
dawaja. Sednota sa nomu wahu je kilogramm;
mjeńšcha waha nastanje pšches dželenje kilogramma:
Pokožja kilogramma reka punt, stoty džel kilogramma
reka dekagramm abo nowy lut, tychaty džel reka gramm.
Po tajkim:

1 kilogramm ma 2 puntaj, 100 dekagrammow abo
nowych lutow a 1000 grammow.

1 punt ma 50 dekagramm abo lutow a 500 grammow.

1 lut ma 10 grammow.

Rajdróbnishe wahi nastanu pšches dželenje gramma,
mjenujzj:

1 gramm ma 10 dezigrammow, 100 centigrammow,
1000 milligrammow;

wjetsche wahi nastanu pšches nablicjenje kilogrammow.

50 kilogrammow abo 100 puntow je zentnar;

1000 kilogrammow abo 20 zentnarjow je tuna.

Š teho je widjicj, šo punt wostanje kajkž je był,
jenož luty budja lóžšche, dokelž nětl punt 50 lutow smėje,
bjes tym šo dotal 30 mėješche. Po tajkim:

1 tuna ma 20 zentnarjow, 1 zentnar ma 50 kilo-
grammow abo 100 puntow;

1 punt ma 50 dekagrammow abo lutow;

1 lut ma 10 grammow.

Šlaj, to je to nowe, kotrej wot noweho lěta 1872
smějenty a my šo staracj mamy, šo to stare sabudžemy
a to nowe sapschimjenty.

Jan. Wows kows, to šu mi pětne wěžy! Šłowa
šo mi mjerczi a wutroba mi pufoze, hđhž na tute
nowe lěto špomnju. Š temu mam hišcěje pjenjezne
wudawki, šo bych šebi tute nowe mery a wahi kupi!

Pšchedž. Šaj! tute nowe mery a wahi ty dosta-
nješch pola f. Wahrmanna na žitnej hašy, pola f. Sul.
Kob. Richtera na šchulerskej hašy a pola f. Semiga
delka we radnej kžži. Ša tebi radžu, šterje lěpje tute
wěžy nakupicj, šo by praktižj nawutnył, šchož tón
nowy cjaš šebi žada.

7.

Sudanczko 2.

Š o ja bydla w selenym,
Š u ja šebžu na brunym;
Š o šo s kijom pšchetobžu,
Š u ja jěšam se žerbžu;
Š o ja nješu ščěru kšaptu,
Š u šo hordžu s mđbrej cšaptu;
Š o ja biju, warju, palu,
Š u do škóta druhich walu;
Š o šo moje pčjokki roja,
Š u šo mje w Franzowskej boja;
Š o mje cžěhnje kšowaja,
Š u na bitwišcěžu ja mru.

8.

Šhěžor po wójnje.

Róždy budje něšcho wot němšeho kžžora wje-
džicj cžpčj. To bě šrjedj wójny, šo bu pruski kral
Wylem I. ša kžžora Němzow wuwokany. Wjerchojo
němšeho luda, a bjes nimi najšrjedj najmłóbschi, to
je bajerski kral, šo dopomnicu, šo cjaš je pšchischoł,
němške kžžorstwo wobnowicj, kotrej bě lónž lěta 1870,
w l. 1806 w cjašu Napoleona I. šastalo. Š to w
tym cjašu, jako žhke němške wójško, kotrej bě šo se
šjenocženyymi mozami na Napoleona III. dačo, hđhž tón
šo ššhróbli, wójnu pšchipowjedžicj, wołoko Parisa šteje-
šche. Witwa pola Sedana bě dawno bita, kžžor Na-
poleon III. bě wotstupił šo jaty dač a Paris, tuto
wulke se ščanzami a lutyymi mašyymi twjerdžišnami wo-
barnowane město bě wobhlenjene a hižom tež na tym
běšche, šo tež wone šo podba, kaž te družje mjeńšche
a wjetsche twjerdžišny, kaž Mlez a Strašburg hižom
šo poddale bčču. Kanony s mozu hrimataču na tón
starý Wabel, kiž šo hordžesche, šo žana móž teje semje
jón ššaschj njemóže; wschitke špytowanja šo wumóz, šo
podarmo polasachu, nutšla w Parisu hłób, njejednota
a šwada, wonta našchi wozazh, kotřž bliže a bliže
š murjam města šo dohwyachu, se ššazenjom hrozachu.
Zehdy bu w Versaillesu a to 18. januara 1871 Wy-

lem I., kral pruski, sa nēmsteho kžezora proklamiro-
wany. S tym wschitke nēmstle wjerchowistwa wobsan-
lnychu, so chzedza do twerdeho swajaska stupicz a jeneho
mecz sa sakitarja, a to nychto njemobzesche bycz, hacz
najmoznyschi bjes nimi, wjenunjzy kral pruski. Wjet-
chojo bechu mudri, so to sczinichu, pschetoz schtó wé,
hacz njebu nēmstli lud naposledl febi to zadal, so ptawny
a sbozomny dobhycet w franzowstey wojnje dyrbi mjeno

a czescz kžezora na so wsacz. Prjedy pal hacz lud na to so mōzesche dopomnicz, wjerchojo kžezora postajichu a lud kaz tez nēmstli fejm abo rajchstag temu wjekele pschihofowasche.

Njech to je kaz chze! Kral pruski, Wylem I., bē jako kral a najwyschsche nawjedowaf nēmsteho wojstla na wojnu czahnyl, a tón samy wschal, hdyz bē mēr sczinjenty, do swojeho a nēmsteho kraja jako kžezor so domwróczi. S swōj swjedzeniski nutschaj pal do Warlina sta

so tam 18. junija 1871. Wulki dzel wojalow, kotsiz s wojny so bechu domoj wrócizli, tehdy wulzy wazny dzen se swojim kžezorom swjeczichu. Rōzdy so derje wé dopomnicz, kasje to wjekele dny bechu, jako naschi Galszy w Drahdzanach a w Budhschinje swōj swjedzeniski nutschaj dzerzachu. Mēsta so tehdy swoju naj-

rjeisichu futnju bechu swobleke a lud so nad tym wulzy jara wjekelesche, so tnych swojich strowych a czerstwych po wustatym wjelemēpacznym straschnym a wobczejnym wojowanju w zushym kraju pola febe mōzesche domowitacz. Wschal je po czaju kōzde mēsto, haj kōzda wofada a kōzda wjes swojim wojalam kasje czesne a wjekele powitanje sshotowala. Tez naschi Sserbjo nejshu w tym sady wostali a w Barce, w Budesteczach, w

Bulezjach, w Klētnom, we Kasu, w Malefcheczach, w Milowje, w Porschizach, w Matezjach, w Ssmilnej, w Hodziju, w Wjeleccjinje a schtó wé, hdyz hewaf su so rjana swjedzenje wotdzerphle, wuhotowane s wulkej zachu a s zhrtwinskej pschistojnosczu, so so na nje s wjebohm dżatom dopomnicz budza, czi kotsiz na nich su dzel brali.

Tajki wofebny swjedzen bē tón w Warlinie a tudy je wobras, na kotrymz je kžezor widzicz, kať so wot mēdohy

knjeznow wita, kotrez jemu w mjentje mēschczanow kawrjenzow wēnz na židžanym buzaku pschepodawaja. Tu widzisch kžezora a wot njeho dyrbi so tudy nēschto powjedacz, schtó wón je a kasje wón žiwjenje wjedze. Franzowski kžezor je wotšadženty, nēmstli kžezor je sczinnjenty. Wulzy wazne sastojnstwo to je, kotrez jemu je

poruczone. Wózný kraj to nětl je, tutón němsti, to so přecz njeda. Wón we febi wopřichija wjazh dhyli 40 millionow wobhdlerjow. Jenoz ruřowste křezorstwo je w Europje hřchcze wjetsche, řchtoř kraj a wobhdlerjow mnohotu nastupa, přchetoř Ruřowsta ma wjazh dhyli 69 millionow duřchow.

Tutón němsti křezor ma po tajkim wjele na febi, doleř ma wjele rořlafowacj a mēr řař wójna wořebje w jeho ruzh wotpoczujetej. Ze dha pař wón muř, kotremuř řo dowěrjenje spořczicj mōze, řo budže tu mōz, kotraž je jemu do rukow data, ř lepřchemu luda nakořowacj.

Řchto je na wójnje dolonjař, to wēmý. Wón řwoje wójřto njeje wopuřchciz, ale řhý řzař jařo řo wojowasche, přchi nim w Franzowřtej wudđerřař! Řař dha bu nětl po wójnje?

Řdhjř na tuteho křezora hladamý, dha jene na mēřcze widjimý, mjenuřhý, řo młodý njeje. Džeř 22. mēřza 1872 budže wón 75 lēt řarý. Čzerřtwý pař je, hacj teř bēle wēřhý jeho hłowu řhýja a bēřochēra broda jeho woblicjo debi. Tutón řchēdřimý na řwojim řonju runiřchi řebđi, dhyli něřotřhý řhymiřchtr huřarow. Ř řrowý wón je w řwojich mřřřolich lētach, řař řēřko řadřn muř a mēřobđenz. Přchi třm je wón wojař, to řēřa, wón niř jenoř wojerřtwow a wojakow lubuje, ale řo teř w řwojim řhēm řiwjenju wojerřteho waschňja dđerđi. Řēni teř njeje a mjehřoczi njeje přchihilēny. Řōđbhý džeř wón řahe řtanje; w lēčzu w 5 hodřinach, w řhymje w 7 hodřinach. Přchi jeho řožu wiřhý řarý dhyřař, kotřhý je wot řwojeho nana w l. 1814 darjēny dořtař a kotřhý wón wřchēdřuje přchi řebi nořhý. Řdhjř džeř řwita, dha wón na řzafňniř (řeget) pohřlaba a njeda řo wot niřohu wořacj. Řēři prawa hodřina, dha řo wón bje-wřřcheho řombđēnja ř řořa řbēhňje! Řuto řořo pař njeje řane řara mjehře, ř pořřēřchēřemi wuhotowane. Wón ma řeřeřne řořo, a na nim ma-řragu a ř něřajřim přchitřhýwadřom řo wobđēma. Řdhjř je řtanřl, dha řo řadřn „řchřařroč“ njewoblecje, ani řane bunřle řo njewobřwa, ale řo na mēřcze řarú wojerřřtu řuřnu woblecje a řo řchřornje wobuje. Řarý řku-řobniř, řiř je jemu přchi woblecňanju ř pomořhý, bē řo hřřom dawno na to bē hōřřchil, řo řral a něčejřichý křezor tu řarú řuřňju njewotřořoři a bē jeho teho dla pořřbēř, řo bhý ju jemu dariř. Wřhlem pař bē řo pra-řchāř, řař wjele řa řňu řhýdřuje, hđhđ ju přchēda; řři tolerja, bē řon wotmolwiř. Řu mařch teřto, bē řral prajři, ale wotřaj mi moju řuřňju. — Řdhjř je řtanřl,

řnēřda jenoř jemu řchāřku řhofeja ř řwibāřom. Řa to řo wón ř řwojemu břidu řhýje a jeho džeřo řo řapocňnje. Řajpřēřbhý wón te telegrařřřke depesche a druhe pomje-řcze, řotřēř řu w nořhý řa njeho přchifchēře, přchēřčita. Řu podpřřche wón nuřne papjery a řřjaduje wřchitřlo, řchtoř jemu přřōđřlēđi. W 9 hodřinach jeho adřutant do řřtwý řřupi a rořpřawu wo wojerřřch nāřēřnořēřach da a řwoje přchitāřnje dořtanje. Řdhjř je řon wote-řchōř, řo křezorej ře wřchēř europřřřch nōwinow nāř- nowřche wāřne pomjeřcze, wot jēneho řařtořňiřa řwubje- rane, přřōđřřořořa, řotřēř wón přchēřčita, řo bhý řo wobhōniř, řchto je řo w řwēčje pōbāřo. Řa to domjāřhý mařřchāř přchihđje, a prařchā řo, řořo dhyřbi ř wobřadu přchēpřōřhčj. Řo nim ř njemu miniřterřo a přchēřhđbhý wřřchēřařch řařtořňřtwow přchihđu, řotřřj jemu rořpřawu wo třm a druřim dadřa a ř nim nāřwāřňiřche nāřēř- nořcze řraja wurāđňuja. Řo mařa teř teřbhý čřiničj, hđhđ wón něhđje řapucňuje a řhýnu řo ř njemu do wōřa, a hđbhý bhý na řeřeřniřhý bhřlo, woni řwoju rořpřawu wote- đacj dhyřbja. Řo 12 hodřinach wón řuřř pořnēřda, niř wjele a niř řēřōđle řuřři, ale we wřchēm wón mēřu dđerđi. Řa to wón řo na řonja řhýje, řo bhý pař parařdu wotđđerřař, pař jēřchāř do něřajřteho řazareřha, řhōřhč wojakow wopřřacj abo druřbhđje řebi něřchto wōb- hřladacj. Řdhjř je řchthý wotbřto, wobjeduje a wjazh hacj hodřinu to njetraje. Řo třm řo wón do řwojeje řřtwý pōda, niř řo bhý dřēmōřku wotđđerřař, ale řo bhý džeřař a piřař. Řo wjēčjēři wōřřtanje we bhēřadže ře řwojeje řnjenju mandřēřřēře a džeřčimi a ře řwojimi hō- řēřemi, hacj do 11 hodřinow, hđžēř jim dořbu nōž prajři, ale hřřchcze do řořa njēndže. Řacj po pōřnořhý řwēčři řo w jeho řiwēř, hđžēř ř piřāňjom a čřitanjom řwōj džeř dořonja.

Tajři je křezor, řotřēřoř mamý, nětl po wójnje a řōđbhý dhyřbi wobřwēđēřicj, řo řo na tajřeho muřa řpu- řchēřčicj mōžēmy. Řlāři wón we wřřchēřařch wēřach twjēřdu hłowu, wořebje w třm, řo je lubowāř wojā- łow a řam wojāř wot wjēřřchā hłowý hacj do pjāřhý deře, dha wón pař tola je řpřawný a mudřý dořēř, řo tu mōž njēbudže njewuřitňje nakořēř a řwoje řudhý do njenuřneje wójňhý řapřēřēř. Řa njeho mōžēmy do- wērjēnje řtāřicj, řo budže řo, řař řa řđđerjēnje mēřa, řař teř řa řbože a đēřjēřicze řhčeho nōwopōřřājenēho křezorřřtwā řaracj, řo mōhē ř mēřom puřchēřicj řwoju duřchū, hđhđ řral wřchitřch řralow jeho nuřuje, řwoju řronu řudhý řřōřicj a řam přchēř jeho řřōř ř řudu řřupicj.

Huŕŕaza pjeceń.

Na ŕŕazi ŕtejecz a hłób czerpicz durbjecz, to je ŕawéŕŕe ŕa wojaka ŕka hroŕna wohidna wéž. Wjele wohidniŕŕe pał ŕa njeho to je, hdyž je hłódnny, a wołoko ŕebje lute žiwe ŕtworjenja wiđzi, kaž huŕŕyży, kaczi, kury a teho runja a jemu je twjerđže ŕaŕaŕane, jenu jeniczkú popanhecz a wužiwaecz. Tał ŕo regimentež czo. 78 džeŕŕe, kiž ma w Elŕaŕu kwartiru a w kotrymž luczi Pomorŕyży ŕtuža. W Pomorŕŕej pał wjele na huŕŕy a na huŕŕazu pjeceń dzerža! Tam po wŕŕach žyke wulle ŕtađka wołoko kłodža. Nunje tał w Elŕaŕu burjo a wjeŕni ludžo tutu pjerinu lubuja a łormja. Žyke wulle ŕtađka tam ŕebi dzerža a ŕŕwamny pjenjeŕ ŕ nich wuwikujá. Wjerŕaŕe to je, ŕo je twjerđže ŕaŕaŕane, tajku huŕŕyżu popanhecz a ł jéđži ŕaréŕaecz, cžim bóle, hdyž ŕo wopomni, ŕo tež najnižŕŕi wojak ŕythy je, rajŕŕ ŕ mjaŕom a mjaŕo ŕ rajŕom poŕpochi jéŕecz.

Žedny džen méjeŕŕe jedny ŕüŕilier tuteho regimenta ŕtužbu jało ordonanz a durbjecŕe do néłajkeho ŕuŕodnego méŕta néłajku powjeŕecz donjeŕecz. We ŕwojež kwartirje njeđé wjele dobreho ł ŕneđanju méł a w jeho kłébowym méŕŕku ŕo mały kruč łomija tajeŕŕe. Na domojpucczu trjechi wón na žyke ŕtađko huŕŕ, kotrež ŕo wjeŕele na paŕtwje pŕŕełhadžowachu. Wone ŕu rjane, béle tueczne huŕŕy a ŕebi w ŕwojež njewinoŕŕe najrjenieŕŕe powjedancžka ŕ leŕnym ŕečžebotanjom powjedaja. Žiwe dopomnienie na lubu narodnu wjeŕ a nanowyy dwór, hdyž ŕo wjeŕe w tym ŕamym cžáŕu huŕŕy pŕŕełhadžuja, jeho wutrobu hnuje. Móžny appetit po huŕŕaŕej pjeceńi ŕo w jeho žółdku hiba. Kał dha, hdy bych jenu jeniczkú ŕebi ŕobu wŕał a ju ŕ kame-

dami ł wječeri pŕŕiŕhotował? — Ženicžka huŕŕyža, ŕŕto to ŕŕłodži? ŕaŕaŕane drje je — ale ŕŕto to wiđži? Tajke myŕle jeho ŕŕerja! Po khowle hrabnje wón jenu! — tueczna wona je a cžežta, to wón wuŕubdžic wé — tón pomorŕŕi pŕjedawŕŕi huŕŕyży paŕtyr. W ruzy ju dzerži a nima žane ŕmilenje ŕ njež, kaž wona tež wo pomoz woła. Khowatajo kroczi ŕ njež do pŕéđka. ŕŕto pał wohłaba, hdyž ŕ kékow na polo wuŕtupi? Wŕŕŕŕ tam njeđaloto pŕŕi łonju ŕteji a jata huŕŕyža ŕo wobará a ŕ žyke ŕŕiju pŕeŕŕiruje. ŕŕto cžiniecz? Žu puŕŕečiecz? Bóh ŕwamny! Pomorŕyży ŕo ŕranzo-

ŕow njeŕŕu bojeŕi a njeŕŕu jich ŕ Paŕiŕa puŕŕečili, dha tež tajku huŕŕyżu pomorŕŕi ŕüŕilier njewoŕtaji! Kaž ŕo ŕtuŕŕa, pŕŕimnje wón ŕwoju lubu nadobisnu pod kłóđka ŕ jenež ruku, ŕ druhež jež pŕŕ dzerži, ŕo njeŕmje plapotacz ani harowacz. Ł temu wón po pŕŕiŕaŕni woczci ł lewizy wobroczi a njeđaloto wŕŕŕka nimo dže, jało by wŕŕo w najleŕŕŕim rjeđže było. Wŕŕŕŕ cžini, jało by na njeho kédžbu nje-méł. ŕ wullimi kroczelemi ŕüŕilier, kaž ŕo ordonanzež ŕtuŕŕa, do pŕéđka khowata a bu w kwartirje ŕ móžnym

hura wot kameradow witanh. Cži wŕŕitžy ŕo na huŕŕy wuŕteja, ŕtupja ŕo do ŕahrodki, ŕaréŕaja huŕŕyżu, wuŕŕobaja ju a ŕhotuja wŕŕitko, kaž ŕo ŕtuŕŕa, a wupjeku ju po móžnoŕŕi dobru. Kaŕta bé to hoŕczina; žana kermuŕŕa w Pomorŕŕej rjenieŕŕa bycz njemóže. Kał derje to kłóđeŕŕe! ŕŕława bu leŕnemu ordonanzež wunjeŕena, jena ŕŕklencžka po druhež porjeđžena. Hdyž bé wŕŕo hacž na koŕeje ŕjedžene, buchu tute ŕŕitki do ŕahrodki ŕmjetane, a woni ŕeđečhu hiŕŕeče hromadže, ŕebi powjedajo wot nana a maczerje, wot bratra a ŕotry a wot lubeje w dalokej Pomorŕŕej. Dha na dobo wŕŕŕŕ do iŕtivy ŕtupi. ŕe ŕurowym woblíčom wón

rjeknje: sčto dnrbja te hušaze pjera a toscje wónla pschod waschimi wolnamí. Sčto wot was je hušazu kranj? teho dnrbi czejte khostanje trjedicž. Hušaze pjera? wotmolwi fúfiliier-ordonanz. To drje je tu nčlajfa lischla pobnyka, kotraž je sa hušymi honika a jenu hrabnyka? Sm! lischla — lischla! dnrbjalo to bycz? wotmolwi wyschł a wobroczi so smějo t burjam. Wschitzy pschitomni so pał sobu směja a wot teho cžaba temu fúfilierej lischla rčlaja, hacž runje jeho prawa mjeno je woczert!

10.

Hanß a Majta.

Wono móže dwazeczi abo nčšcto wjazy abo nčšcto mjenje lčtkow bycz, s městoscžu to njemóžu prajicž, dha w jenyum šerbstkim delnjokuziškim domje wudowa husto sa kchachlemi w czejlich myšlach šedžiške. Tutón dom tam dženša hšichče steji a we nim lute sbože a wješele, mčr a počoj bydli. W Delnej Kuzizy to je a je dom nahladneho bura. Scze wy hžom hdy w Delnej Kuzizy byli? My šebi s wjetcha wschitzy myšlimy, so šo ludžo tam tał derje nimaju, taž pola naš w Hornej Kuzizy. To pał je wulka smólka. Wóh swarnuj! Dži jenož nčšcto do Khoczebusa, do Warschčja, do Šróbta, do Lubnjowa, do Šleho Komorowa a druhdže tajti džen hžez stótno abo žitne wili abo hermantl šu a njech šebi lud wobhlada, liž šo tam šendže. Šsu to s wjetcha Šserbjo we šwojim starym šerbstkim draščenzju, kotřiž šo bjes šobu šerbszy, s Nčmzami nčmški roščenzjuja, ale to jedyn widži, žana nusa tym ludžom njeje. Burjo na šwojich wosach žito na wili pschiwjesu, kruwy a wóky a jakožy pschicžerja, tucžne a kormjene taž nihdže druhdže, a burowki butru a jejta, tucžne hušy a kacži, lury a kchaponki na pschedaň maju, kotrež jim žanu hanibu njeczinja. Nč, nč, niz jenož w Budyšchinje a w Lubiju šo Šserb jako dobry hospodar a wustojny watač wušnamjenja, tež w Delnej Kuzizy šerbszy burjo šo derje maja a dobru kchwalbu wužiwaja.

Šdnyž šo po tajtim wo burškim domje w Delnej Kuzizy ryczi, dha ja jedyn snaju, wo kotrymž móžesch kchroble wčricž, so to dom bč a hšichče nčł je, liž t sazpjenzju njeje. Dómstke drje njebčchu po šwončnym napohladže kragne, taž tu a tam wóloko města, so bychu murje wot granitoweho kamjenja abo wot žyhelow mčke. Ale ščžny, wot dobrego kchójnoweho drjewa

bčchu tołfte a rjane, so žana ška šyma w nič ntkoho njetchašeske. Čžistoscž a města porjadnosč nutška w domje taž wónla na dworje wo tym šwčdčeske, so šo tu dobre hospodarstwo wjedže. Hospodar pał tu tehdy žadyn wjazy njebč. Wadarkež nan bč pschod lčtom wumrjel a Wurschla, jeho sawostajena wudowa, tu roščasowaske. To pał bč žona šylna, taž muž a mudra taž šnješ. Wona šo žaneho džčta a žaneho čžłowjela njebojeske a t temu bč pobožna a boha-bojasna, so šwoje žyke dowčrenje na teho kčjesa štajeske. Še šwojeji pilnosčžu, roščladnosčžu a šlutniwosčžu bč hžom pschi žiwjenju šwojeho mandželškeho t temu šobu pomhala, so bčšctaj šebi pčkne samóženje nahromadžikoj. Po jeho šmjerczi bč wona dobre kommando wjedka a wschitko tał derje šrijadowala a wobstarala, so bč wschitko runje tał derje ščto, taž hdy prijedy. Nusa po tajtim žana njebč, tał so šo w tajtim nastupanju na žane waschnje škoržicž nje-trjebaske. A tola Wurschla hšičišcho, wošebje nje-dželšti džčn, sa kchachlemi šedžeske, jačo by jej nčšcto prawje njebyčo a mčjeske šwoje starosčže, kotryčž šo šminycz móžna dosčž njebč. Sčto pał to bč?

Wadarkež nan bč, jačo wumrje, šwoju mandželštu a jenicžtu džowku sawostajil, kotraž bč w šwjatej kšččenizy mjeno Majta dostala. Wo tu mčjeske Wurschla starosčž niz pał teho dla, so by ta nčłal njepočkušna abo njepčtna byča, ale taž žony a mačzerje šu, teho dla wona šebi myšle čžimške, so Majta šo hšichče njebč wudaka, a tał by ju najščpje we tym wobstarala. Majta bč džewjatnacže lčt stara a nje-daloko wot dwazyteho, a pschezo póčžitwa a pschistojna, taž žana druha hólčka wo wšy. Šróštna a šylna burška holza wona bč a rjana bjes woczł. Š temu mčjeske dowčrneho duča, njebč ani bojasna ani kchrobla, ale ponižna a dobra wot wutrobny. W kšchescžjanskej wčrje bč derje rošwucžena. W šchuli bč to šwoje derje nawučka a hdyž bč na pačzerje kchodžika, wona dobru kchwalbu wot t. duchomneho dosta. Pschetož wona šwój katechismus a hawpšctuti, ščpručki a kchertuske derje móžeske. Šdnyž bu se šchule puščžena, wosta wona pola šwojich šarschich a jeje mačž šwčru na to džeržeske, so bč jej Majta w domjazym hospodarštwje pomocna a tał wona wo prawdže wschitko, ščtož do domu škuscha, derje nawučny, dočelž šo Wurschla šama na to nanajščpje wustjeske. Majta šo pschš wošebje dobry kčóš wušnamjenjeske, tał so pornjo šočobitelj špčwaske, ščohož dla bu wot thyč

ruhić holzow sa kantorku wuswolena, pod kotrejš Nawjedowanjom wone w póstnym czaſu na wſy te rjane thěrлуſche ſpěwachu. Bě to pał pětne ſerbiſke waſchnje, kotrejš, kaž wſchelate druhe ſo hiſćeje nětł we Delnej Łužicy, a tež w delnim dźele Horneje Łužicy namała, ſćtož je hižom dawno wołoko Wudychina ſaſtało, kaž to, ſo w póstnym czaſu hač do jutrowniczkł młode holzy na wječjorach rjane thěrлуſche ſpěwaja a to tež jutrowniczkynu nóz a jutrowniczkłu popokbnju cjinjadu. Wjes nimi bě Maja ta najwoſebniſcha ſpěwarła a teho dla a jejneho zykeho pójcziweho a ponižneho waſchnja dla ju wſchitzy ludžo wo wſy lubo mějachu. Džiwacž ſo teho dla njemóžemy, ſo tež młodji hólzy ſe wſy kaž tež ſe ſuſodſtwa ſa niej hładachu a ju ſebi ſa njewjeſtu žadaču. Pižom huſto bě tón a druhi ſtarſchi muž ł maczeri pſchichoł a ſo we mjenje teho a druheho młodženza ſa niej praſchał. Ale ani Maja ani macž njeběſćtaj do teho czaſa wo žaneho namoženju robdžilej. Nětl pał, hdyž bě nan wumrjel a Maja do dwazjeteho lěta ſtupicž mějeſe, maczeri to jara naležeſe, ſo by tutu ſwoju lubu jeniczkłu dźowku ł jejnemu ſbožu derje wudała a do ſwjateho mandželſtwa pſchenjeſća. Wurfchli to najbóle ſtarocž cjinjeſe, ſo by ſa nju teho praweho namoženju wutrjechila. Šćto pał to by był, to wona derje wjedžiſe. Dawno bě wón namałany a wot maczerje wuswoleny, ale tón ſo Majoju prawje lubicž njechaſe a wona ſo hiſćeje wobaraſe haj prajicž!

Mjenujzy ſ Badarčez burſkim kubkom Mjedatež kubko mjefowaſe. Pola a kuki, hola a kerki wobaju kubkow w jennym kruſe hromadje ležachu. Sdy bychu te do jeneho kubka ſjenocžene byle, dha by to rjana a kraſna wěž była. To bě ſebi hižom Badarčez nan pſchi žiwjenju huſto myſlił a Wurfchla, jeho ſawoſtajena wudowa, to ſ myſlow puſćečicž njemóžeſe.

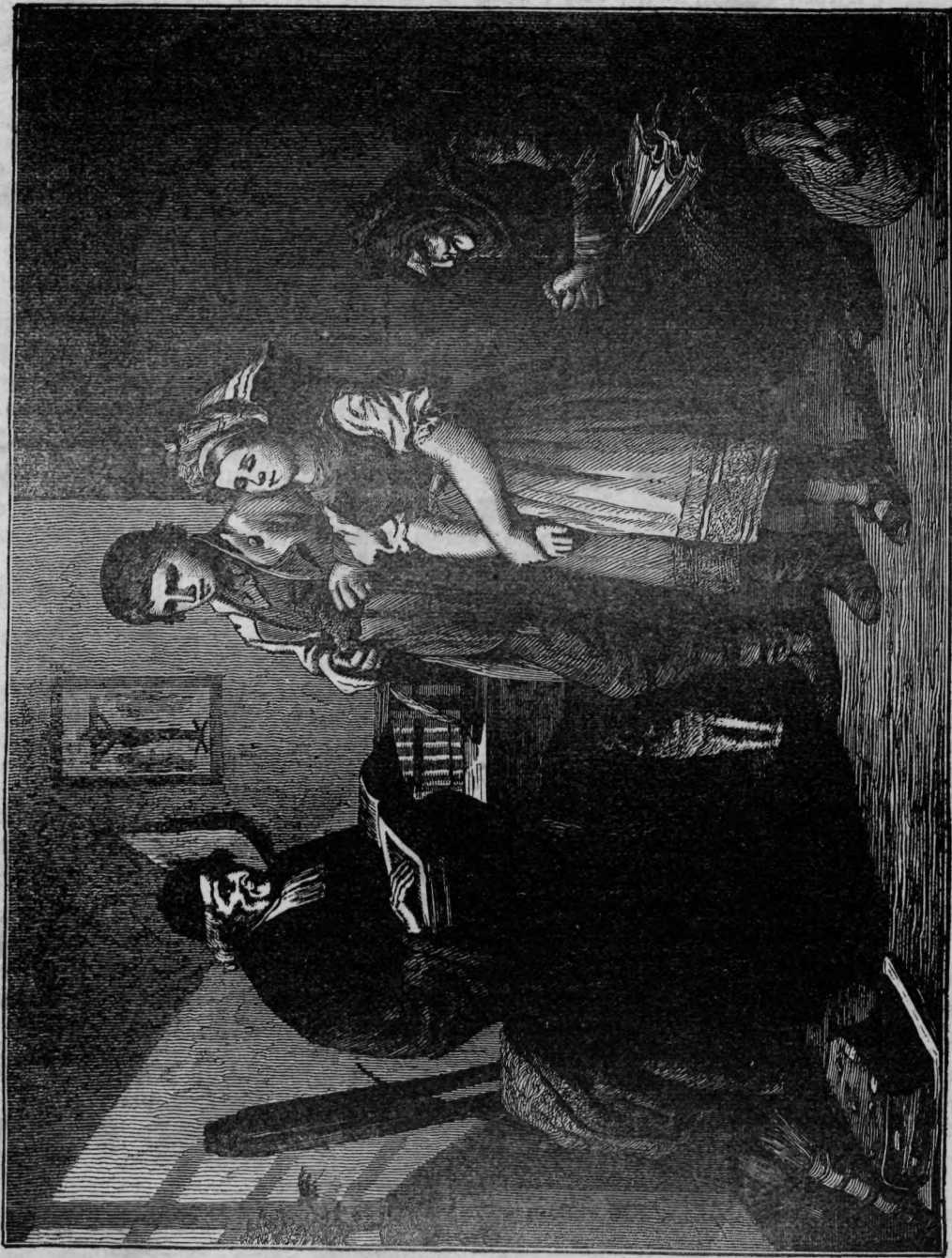
Tuto Mjedatež kubko bě pał do teho czaſa huſjenje doſeč wothładane byto a tón, kiž je nětł wobſedžeſe, hač runje ſebi wjele prózy dawawaſe, tola ničžo hódneho ſ nim dokonječ njemóžeſe. Wina teho bě, ſo Mjedatež nan bě huſjeny hoſpodar był a ſćkllenčku kšětro jara lubował, ſo bóh njebě wotplacžik, ale powjetſchil. Po nim bórsy jeho žona wumrje, kotraž bě pětna a dobra hoſpoſa była a hdy by dlěje žiwa woſtala, ſwojemu jeniczkemu ſynej Hanſej ł radže ſtejala. Tał tón nětł ſamlutki hoſpodarſtvo wjeſeč mějeſe, ł cžomuž wſchał hiſćeje trochu ſłaby běſe.

Dwaj herbaž potajkim běſćtaj tu ſuſodnej, Hanſ

a Maja, a Wurfchla njeby ta žona byč byrbjała, kotraž wona bě, hdyž njeby na to dźelała, tej kuble a tej ruzy teju dweju na jene ſjenocžicž. Wurfchla ſo tež teho dla tał jara wo to ſtarawaſe, dolečž bě ſ Mjedatež kmotru Hanſowej maczerju wěčnje dobre ſuſodſtvo a towarſtvo dđeržala a jej, hdyž ta na ſmjertnym kožu ležeſe, na ruku bě ſlubila, ſo kže po móžnoſci ſa to ſtutkowacž, ſo byſćtej tej dźečji ſo junu brakož. Nětl pał bě tón prawy czaſ, ſo by ſo to wumjedło. To bě ta ſtarocž, kotraž Wurfchlu cziſćejeſe. Teho dla wona huſto ſtarocžywa a czežki myſlow połna na kawy ſa thachlemi ſedžiſe. Njechaſe pał Hanſ Maja mēcž? O haj! to drje wón kžyſe, ale wona wſchał rady do teho ſwolicž njechaſe; cžoho dla, to dyrbicze na mějse ſhomicž.

Mjedatež Hanſ bě dźewjeć a dwazecji lět ſtary. Wón njeſchitny do burſkeho dźela njebě; tež žadny lóſy abo njerodny cžlowjel, ſo by pjenjeſy roſečijał, abo pił abo hrał a ſa hołzami běhał. Ně, wón bě wſchał wot ſwojeje młodoſće ſem jenož woczi ſa Maja mět, a to cžim bóle, jało we wſćej pójcziwoſci a rjanoſci ležejeſe, a jeho wutroba ſo pſčežo móžniſcho ſa nju horjeſe, ſo ſebi žanu druhu, hač jenož ju, ſa žonu nježadaſe. Ale to ſo wón njeſćhrobli, jej hdy prajicž, ſo ju lubo ma, a ſo by ł jeje nanej ſchoł, hdyž tón hiſćeje žiwy bě, ſo woprawał, hač ju jerru dacž kžežza, to wón ſebi njewerjeſe. Ženož Wurfchla bě jemu to wjele krócž prajika, ſo dyrbi pſchincž a ſwtacž, hač njemóže ju dohycž a to bě jeho nadžiju poſhlytko. Kaž bě wón pał dobročitny, tał bě tež jara bojaſny, tał ſo wot jeneho czaſa do druheho braſćeženje wotſtorlowawaſe. Tež njeda ſo přečž, ſo ſo lóhzy žanej holzy teho dla lubicž njechaſe, dolečž niž jara rjany a trochu hčupikožy bě. W ſchuli bě wón mało doſeč nawuſnył, pſćetož wón mějseje czežku hłowu. Wón móžeſe lědom nělač cžitacž a piſacž a hdyž bě na paczerje thodzil, ſ nufu hamptſćutł a ſćpruči móhł, ſo bě duchomny jeho ſwaril a ſe žanej dobrej thwalbu njebě konfirmirowacž móhł. Wjeſni hólzy ſ nim ſwoj ſmětč mējachu, ſo wón ſo wiſeho towarſtwa ſ nimi woſtaji a bóle ſam ſa ſo woſta. Teho bě ſebi Wurfchla ſa ſwoju jeniczkłu dźowku ſa namoženju wuhładala.

Badarčez Wurfchla tajka njebě, ſo by ſwoju jeniczkłu dźowku ł tutej žentwoje nuſowacž kžyſe. Ně wſchał, wona derje wjedžiſe, ſo nuſowana lubocž njetyje. Tola pał jej to džen a nóz w hłowje težeſe,

Tak bi svoje dobre wotpošlabanje wumjesč mōhla. Teho bla wona s dobrými słowami Majstř tōn wulki wužitk wuložowasche, kotřž by psches jentwa s Hanšom mēla. Wona njesasta Hanša křwalicž jako dobročiwu duschnu, s kotřžmž so lěpše iměje, hač s wjele druhimi młodými hōlzami se wšy a se řušobstwa, kōstřž drje mudřišči a rjenišči řu, dšžli wōn, ale lšyřči a lšpniřči. Majka drje pschi přēdku k temu wjele njepraji, tola pař, hdyž macž pschezo s nowa jej swoje přēdowanje dđeržesche, napōšleđt swoje hač dasche. Wjele mēřazow bē to trako, přjedy hačž tak daloko pschindže. Majka bē řo niž wot swojeje wutrobje ale wot swojeho dobreho rosoma k temu nawabiečž dařa, po macžernej woli čziničž.

Tak řo Hanř a Majka řlubisčtaj a bu wucžinjene, řo dšřbi řterje lěpje kwař hycž.

Wurschla wschitko na to hotowasche, řo by kwař po mōžnosčzi wulki bhl a Majka temu nicžo napschecžiwō njeprajesche. Esłubjenaj řo pschpowjedacž dasčtaj a řamo řo wē, jako čzeřny młody hōlz a čzeřna młoda hōlza. Po starým křwalobným waschnju tu njeđzelu, hdyž řo druhe pschpowjedanje řta, k Wožemu blidu dšēřčtaj, řobotu přjedy pař k knjesej duchomnemu na paczerje hičž mējesčtaj. Wobaj řo po tajkim řobotu wječřor na pučž podasčtaj a macž řobu dšēřsche. Wonaj řtaj řebi dobru drařtu woblekōj a tež Wurschla njeje řo wostajicž mōhla, řwoj starý řčōřzuch wotwjafacž a řo pschistojnje wobljēž. K temu je řebi řwoj starý čzerwjeny pschēdesččnik řobu wřala, hačž runje bē njebo žhle jafne a řana mřōczalka na njebjū njeřtejesche, a w brēmjesčřku wona kōkōř njeře, kotřž knjes duchomny řa te paczerje dostacž ma. Tak du wschitž tšjo we wsčej pschistojnosčzi na řaru. Majka a Hanř přēdku djetaj, macž řo nimaj. Wobaj řlubjenaj wjele njerpčžitaj a Majka je něotre kroczele přjedy Hanřa. Tōn pař řo kōmbž, wutroba jemu řwaduje a je pořna hrosy, pschetož wōn řo boji, řo njebudže mōž katechismus derje horje prajicž. Blize woni k řarje pschindu, řřkniřcho Hanře je! Tež Majka wsčak řo wot nēřajteje bojořče nabđehowana čzije. Wonaj do křēže řtupitaj. Hanř řo kōmbž wo durje řakřapacž, duž řebi Majka wutrobu wōmje a to řčžini. Častupče! řjeknje k. duchomny a Majka přřenja do řřřwų řtupi, dobrý wječřor prajřž a řa njeř Hanř, kotřehož Wurschla do křibřeta řtorkajo nuts čzischēzi. Witajče, wotmōlwi k. duchomny, wschitkim tšjom řuku řřicžo, wų na paczerje pschindžecze? Čaj řlubjenaj řtejo wostanjetaj, macž pař řo řa nimaj na

řbōlz řynje, řwoj mēřčř k kōkōřku a řwoj pschēdesččnik twjerbže w ruřž dđerjo. Šdyž je řo k. duchomny w druhej řtwē řwoju duchomnřku drařtu woblek k řo potom řařo do přjebawřesche řtwy k Majřž a Hanřej wřōczil, řapocžnje s tym řwoje ros-wuczenje, řo tųmaj řlubjenjomaj bibliju posticzi, s kotřrež mataj křuch čžitacž. Wōn pař jimaj 7. řtaw w 1. řiscze na Korinthřřřkch přjōđkōřkōži. Hanř bibliju s řřchepotanjom w ruřkomaj dđerži a řubjenje dořčž čřita. Na to na Majřtu řjad pschindže. Wona s wulkej wustojnosčzu čřita, řo k. duchomny, řiž bē přjedy na Hanřa s řłowu řřchřř, nēř k wjeřkřm řimēřkōřanjom na nju pořladuje. Po tym dšřbitaj hawpřřčtuki s katechismuřa horje prajicž. Tež tudy Hanř řubjenje wobřteji, Majka pař wschitko nanajlěpje mōže. Šdyž řo napōšleđt k. duchomny řa někotřymi řčřpruřami a křēřluschowými řřčtucžkami prařa, Hanř tež niž jedyn njewē, bjes tym řo Majka řřku hřomadu bje-wiřchoho postorka řpēma. Tuto ros-wuczenje k. duchomny s tym řkōnczi, řo jimaj mōžnu a huujazu řpčž po řłowach psalma 37, 37 dđerži: wostai řwērny a řadžerž řo prawje; pschetož tajkim řo napōšles derje pōndže. Hanřa wōn pschi tym napomina, řo ma řo pēřnje přōřowacž, Wože řłowo wulřpčž a Majřtu, řo by ře řčzerpliwosčzu jeho řlabořčž njeřla a jemu we tym pomōzna byřa, řščtož k jeho dusche řbōžnosčzi řřluschā. Macž pař řady wobejū ředži a řebi řřřř s wocžow trēje a k temu knjesej w njebjēřach řdyčuje, řo by řo wschitko derje radžilo. Žako je potom řwoju kōkōř řwērū wotedala, wschitž tšjo dobru nōž prařa a domoj křwatajā. Hanř na dompučžu přřni dže, pschetož jemu je tak lořko wokoło wutrobų, řo je to nimo; jemu bē, jako by jemu čzeřte brēmjo ře řchije wřate bhlō; Majka pař s wēřtej nutřnosčzu řa nim řtuba, pschetož te lubosne napominanja teho wobřar-neho duschow pařřřia bēčū dobre mēřto w jeje wutro-bje namakala a ju mōžnje k temu přjōđkōřwacžū huře, řo čže řwoje řiwjenje w pořřluschnosčzi pschecžiwō temu knjesej w njebjēřach a w lubořčzi k řwojemu muřej wjesčž.

Wona je řłowo dđeržaka, řa luba Majka. Wurschla pař wulki kwař wuhotowa, na kotřž bu wjele pschecželow s daloka a s blisřa pschepřōřchēřch a k temu nimale žhla wjeř. Po kwařu řtaj Hanř a Majka hačž do dženřuiřchoho dnja we wsčej pobožnosčzi a lubořčzi hřomadže řiwaj bhlaj a Wurschla pēřtoni řeju dšēčži a nima řo řacž, řo je niž řeno řeju wutrobje ale tež řeju řuble na jene řřenocžila.